

TROMS fylkeskommune
ROMSSA fylkkasuohkan

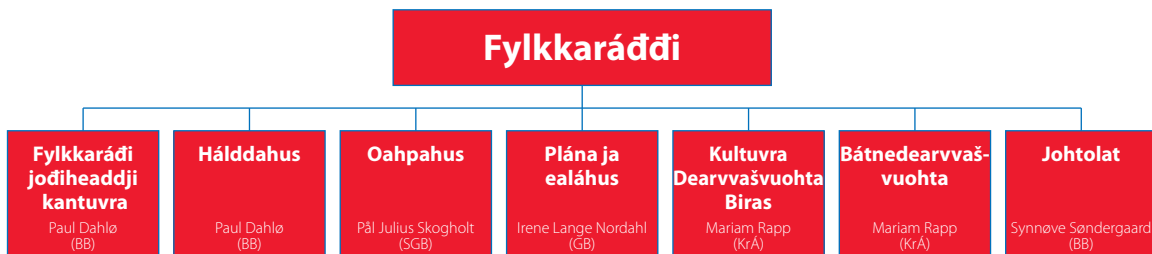
JAHKEDIEDÁHUS **06**

Fylkkadiggi

Politihkalaš ja hálddahuslaš organiseren

Fylkkaráđđi

Fylkkaráđđi leat vihta fylkkaráđđi geaid fylkkadiggi lea válljen. Fylkkaráđđi lea oppa fylkkasuohkana hálddahusa bajimus ovddasvástideaddji, ja das lea olles gohččunváldi oppa hálddahusa badjel. Organisašuvdnakárttas oidno guđemuš fylkkaráđđi lea guđemuš etáhta/ossodaga ovddasvástideaddji.

Fylkkadiggi

– lea fylkkasuohkana bajimus politihkalaš orgána. Romssa fylkkasuohkan lea organiserjuvvon parlamentáralaš málle mielde. Fylkkadiggeáirasat válljejuvvojit juohke njealját jagi suohkanstivra- ja fylkkadiggeválggaid oktavođas. Romssa fylkkas leat 37 áirasa.

Fylkkasátnejodiheadjji

– vállje fylkkadiggi. Fylkkasátnejodiheadjji jodiha fylkkadikki čoahkkimiid. Fylkkasátnejodiheadjji lea fylkkasuohkana rievttálaš ovddasteaddji.

Lávdegottit

– fylkkadikki áirasat leat juhkkjuvvon vihttan lávdegoddiin. Dát lávdegottit ráhkadit buot áššiid mearrádusevttohusaid fylkkadiggái manŋágo dat leat boahán fylkkaráđđis.

Almmuheaddji:

Romssa fylkkasuohkan

Ovddasvástideaddji doaimmaheadjji:

Jarle Heitmann

Stivrenjoavku:

Jarle Heitmann
Raimo Valle
Per Bjerre
Maarit Markussen

Doaimmahuslávdegoddi:

Renate Thomassen
Peter Marstrander
Hilde Gaard
Gunnar Davidsson
Jan Egil Vassdokka
Olav Berntzen
Ariid Myklebust
Eva Watten
Liv Føre
Thomas Heggstad
Klara Johansen

Ovdašiidogovva nuoraidftnodaga Design UBa jurdagavuodul:

Annelin Kreutzer
Azo Tarin
Hilde Skog
Håkon Hansen
June Esaiassen
Marlene Rochmann
Morten Blindheim
Sondre Sollied

Govas oainnat Romssa vihtta fylkkaráđđi.
Govvideaddji:
Liisa Koivulehto
Maarit Markussen

Gráfalaš hábmen ja deaddileapmi:

Fagtrykk Ide AS

Neahttasiddut:

www.tromfylke.no
www.ungitroms.no
www.troms.kulturnett.no
www.kulturitroms.no
www.musikkitroms.no
www.177troms.no
www.fysak.no

Ásahusat maid Romssa fylkkasuohkan eaiggáduššá

Bátneklínihkat

1	Davvigeaži váldobátnedivvšohat	Breivangv. 38	9010 Tromsø/Romsa	77 66 34 40
2	Lulágeaži bátnedivvšohat	Strandv. 13	9296 Tromsø/Romsa	77 68 38 59
3	Sálašvákki bátnedivvšohat	Th. Widdingsv. 14	9020 Tromsdalen/Sálašvággi	77 60 14 10
4	Biežavákki bátnedivvšohat	B. A. Lovoldsv. 12	9022 Krokehdalen	77 60 64 80
5	Sálnjárgga bátnedivvšohat	Slettav. 39	9100 Kvaløyletta/Sálnjárga	77 60 38 50
6	Hansnesa bátnedivvšohat		9130 Hansnes	77 74 85 60
7	Vánddareaju johttidivvšohat		9166 Vannareid/Vánddareaju	77 74 97 72
8	Áisajoga váldobátnedivvšohat		9325 Bardufoss/Beardogorži	77 83 32 36
9	Dávkká bátnedivvšohat		9321 Moen/Vuollegeahči	77 83 12 77
10	Bearddu bátnedivvšohat		9360 Bardu/Beardu	77 18 66 90
11	Vuotnasiidda bátnedivvšohat		9350 Sjøvegan/Vuotnasiida	77 78 84 60
12	Eliasnjárgga bátnedivvšohat		9050 Storsteinnes/Ealiasnjárga	77 72 06 22
13	Finnsnesa bátnedivvšohat	Parkv.2	9300 Finnsnes	77 87 02 70
14	Ráisaovuona bátnedivvšohat	Skolev. 23	9310 Sørreisa/Ráisaovuona	77 86 14 05
15	Hárstá váldobátnedivvšohat	Poastaboksa 64	9481 Harstad/Hárstá	77 01 81 00
16	Kaneboga bátnedivvšohat	Poastaboksa 2083	9497 Harstad/Hárstá	77 00 06 20
17	Skániid bátnedivvšohat	Poastaboksa 115	9439 Evenskjer/Viervá	77 08 56 65
18	Ivvárstáidid bátnedivvšohat	Poastaboksa 25	9450 Hammvik	77 09 92 90
19	Giehtavuona bátnedivvšohat	Markv. 8	9475 Borkenes	77 02 29 00
20	Rivttága bátnedivvšohat		9470 Gratangen/Rivttát	77 02 02 04
21	Ráissa váldobátnedivvšohat	Sonjatun	9151 Storslett/Ráisa	77 77 05 00
22	Skierváa bátnedivvšohat	C. Dreyers vei 158	9180 Skjervoy/Skiervá	77 77 75 10
23	Ivgomuotkki bátnedivvšohat		9060 Lyngseidet/Ivgomuotki	77 71 01 90
24	Háhta bátnedivvšohat		9046 Oteren/Cávkos	77 71 46 06
25	Buvrovuona bátnedivvšohat		9161 Burfjord/Buvrovuona	77 76 81 44
26	Bátneásahallanspesialista	Parkveien 2	9300 Finnsnes	77 87 02 90
27	Bátneásahallanspesialista	Strandv. 13	9296 Tromsø/Romsa	77 78 84 10
27	Bátneoažžedávddaid spesialista	Strandv. 13	9296 Tromsø/Romsa	77 78 84 10
27	Protetihkkaspesialista	Strandv. 13	9296 Tromsø/Romsa	77 78 84 10
27	Bátneruohtasdeavdinnespesialista	Strandv. 13	9296 Tromsø/Romsa	77 78 84 10
28	Ášgárd buohcceveiesu bátnedivvšohat		9291 Tromsø/Romsa	77 62 78 84
29	UJDNa bátnedivvšohat		9038 Tromsø/Romsa	77 62 80 19
30	Ártnihámmana johttidivvšohat		9192 Arneymhamn/Ártnihámman	77 76 28 81
31	Ruočđaha johttidivvšohat		9311 Brostadbotn/Ruočđat	77 18 82 88
32	Dálosvákki johttidivvšohat		9146 Olderdalen/Dálosvággi	77 71 81 29
	Bátneoažževttirvátkta		9038 Tromsø/Romsa	77 62 80 18

Joatkkaoahpahus

			Oahppiidlihu	E-poastačujuhusat
33	Sis-Romssa jtk.sk, skuvlabáiki Beardogorži		9325 Bardufoss/Beardogorži	77 83 63 00
34	Breivanga joatkkaskuvla	Breivang	9010 Tromsø/Romsa	77 66 30 60
35	Breivika joatkkaskuvla	Poastaboksa 3374	9276 Tromsø/Romsa	77 62 16 00
36	Vuotnabada joatkkaskuvla	Vuotnabahta	9300 Finnsnes	77 85 08 00
37	Vágsfjorda joatkkaskuvla, Heoggen		9485 Harstad/Hárstá	77 01 83 00
38	Sis-Romssa jtk.sk, skuvlabáiki Høgtun		9321 Moen/Vuollegeahči	77 83 03 30
39	Kongsbakkena joatkkaskuvla	Poastaboksa 355	9245 Tromsø/Romsa	77 64 73 00
40	Sállirra joatkkaskuvla	Poastaboksa 4070	9279 Tromsø/Romsa	77 64 73 00
41	Ráissa Joatkkaskuvla	Poastaboksa 293	9156 Storslett/Ráisa	77 77 01 00
42	Gárgána joatkkaskuvla	Ringv. 4	9040 Nordkjösbotn/Gárgán	77 72 27 00
43	Rá joatkkaskuvla	Lasken. 3	9475 Borkenes	77 02 26 00
44	Sáččá joatkkaskuvla	Poastaboksa 27	9382 Gibostad/Čoalbmí	77 85 28 52
45	Sis-Romssa jtk.sk, skuvlabáiki Vuotnasiida		9350 Sjøvegan/Vuotnasiida	77 16 05 00
46	Skierváa joatkkaskuvla	Poastaboksa 250	9189 Skjervoy/Skiervá	77 77 78 00
47	Vágsfjorda joatkkaskuvla, Skániit		9440 Evenskjer/Viervá	77 08 91 00
48	Stággogeaži joatkkaskuvla	Poastaboksa 3120	9498 Harstad/Hárstá	77 01 91 00
49	Sálašvákki joatkkaskuvla	Poastaboksa 5275	9293 Tromsø/Romsa	77 75 25 00
50	Romssa maritimma skuvla	Poastaboksa 6341	9293 Tromsø/Romsa	77 66 62 00
51	Sosiála medisiinalaš ásahusaid skuvla	Poastaboksa 77	9038 Tromsø/Romsa	77 62 63 51

Kulturásahusat

52	Musihkka Romssa fylkkas	Poastaboksa 852	9488 Harstad/Hárstá	77 02 81 67	www.musikkitroms.no
53	Romssa fylkkakulturguovddáš	Poastaboksa 6600	9296 Tromsø/Romsa	77 78 80 00	
54	Girje- ja kulturbuse	Poastaboksa 110	9481 Harstad/Hárstá	95 27 66 56	

Romssa fylkkasuohkana fitnodat OPUS

55	Romssa FSF OPUS, Romssa gávpoga ossodat	Poastaboksa 3355	9276 Tromsø/Romsa	77 75 75 75	www.opustroms.no
56	Romssa FSF OPUS, Gaska-Romssa ossodat	Hersvik 7	9300 Finnsnes	77 85 07 50	www.opustroms.no
57	Romssa FSF OPUS, Davvi-Romssa ossodat	Hovedvn. 2	9151 Storslett/Ráisa	77 76 77 05	www.opustroms.no
58	Romssa FSF OPUS, Hárstá ossodat	Poastaboksa 3159	9498 Harstad/Hárstá	77 04 28 80	www.opustroms.no

59 Guovddášhálldahus

Romssa fylkkasuohkan	Romssa Fylkkaviessu	9296 Tromsø/Romsa	77 78 80 00	www.tromsfylke.no
----------------------	---------------------	-------------------	-------------	-------------------

FYLKKARÁÐI JODIHEADDJI KANTUVRA

s.6

OAHPAHUS

s.12

BÁTNEDEARVVAŠ- VUOHTA

s.25

KULTUVRA

s.28

PLÁNA JA EALÁHUS

s.41

JOHTOLAT

s.49

EKONOMIJA JA HÁLDDAHUS

s.52

JAGI 2006

EKONOMIJA

s.56

Fylkkaráđi jodiheaddji Paul Dahlø:

Máilbmái čalmmiid

Ráhkis Romssa fylkka ássit, ovttasbargoguoibmámet ja Romssa fylkkasuohkana bargit.

Mii leat dál fargga gelddolaš fylkkadiggeáigodaga loahpas. 2007 čavčča vulget jienasteaddjit fas jienastit ja välljet odđa fylkkadikki áigodahkii 2007–2011. Dán jahkerporttas mii buktit ovdan bohtosiid iežamet barggus 2006:s ja 2007 oasis. Dán áigodagas lea leamaš doapma ja rahčan ollašuhttit iežamet ovddosčuolli árgjruššamiid maid ulmil lea ovddidit nana ja eallinnávccalaš báikkálaš servodagaid nu mo mii válddaheimmet fylkkaráđi álginjulggaštusas.

Mii sávvat ahte jahkedieđhus čájehivččii ahte Romssa fylkkasuohkan nákke ollašuhttit iežas rolla guvlolaš ovddidanoassálastin ja dan ahte fylkkasuohkan lea dehálaš oassi almmolaš bálvalusfálaldagas buot suohkaniin.

Eanet váldi regiuvnaide

Ráđdehus ja Stuorradiigi leat 2007 dahkan dehálaš mearrádusaid mat gusket bargui sirdit bargamušaid stáhtas odđa regiuvnaide. Stuorradiigi mearridii miessemánus 2007 ahte regiuvnna galget oážžut eanet ovddasvástádusa márgga suorggis, -johtolagas, ealáhusovddideamis, mariinna suorggis, eanadoalus, birasgáhttemis, kultuvrras, oahpahas ja dutkamis ja guvlolaš plánemis. Go Stuorradiigi meannudii ášši, de dat mearridii dan ge ahte evttohusat sirdit eanet bargamušaid árvvoštallojit dás duohko ge.

Romssa fylkkasuohkanii lea gelddolaš hástalus váldit badjelajas bargamušaid dán surggiin. Mii leat gergosat dustet hástalus, ja mis lea organisašuvdna mas leat allagelbbolaš ja heivehannávccalaš bargit geat girdet dakkár rievdamas. Dása gullá maid bargiid sirdin, ja dás háliidan deastatit dan buori ovttasbarggu maid fylkkaráđdi lea oáččohan Romssa fylkkamánniin. Deháleamos munnje fylkkaráđi jodiheaddjin ja Romssa fylkkamánniin lea oktasaš beroštupmi fuolahit buot mii lea álbmogii buorrin. Dan mii gal nákcet!

Digaštallama nubbi dehálaš bealli lea man stuora regiuvnnaid ja man galle regiuvnna lea buoremus áshait. Romssa fylkkadikki váldooavil lea álot leamaš ahte Davvi-Norga galggašii bissut ollisin. Muhto Fylkkadiggi lea dadjan ahte Romsa sáhtta árvvoštallat eará molssaeavttuid mat mielddisetbuktet regiuvnnaččat stuorát ja gievrat álbmotválljen dási. Mun doavvun ain ahte Davvi-Norga bisošii čeahkis, dannego mii dán riikkaois identitehta dáfus, kultuvrralaččat, historijálaččat ja johtolagaid ja ealáhusaid dáfus gullat oktii. Stuorát geográfalaš regiuvdna attášii buoret vejolašvuodaid ollislaččat čadahit bargamušaid. Dat nannešii eavttuid ávkástallat dievaslaččat gelbbolašvuodain ja resurssaiguin davvin. Čeahkis Davvi-Norga oččošii ollu stuorát riikkalaš dadjamaš.

Máilbmái čalmmiid

2005 jahkedieđhusas lei govvideaddji ovdasiidu das mii Davvi-Norga sáhtta leat. Dalle mun jurdašan Nelson Man-

dela liekkus gova mas son lea konsear-talávddis Romssas čappa geassedálkin sárdnideamen márgga duhát olbmui "Mandela-šiljus" Ishavskatedralena lahka. Dás go máilbmi lei geahččamin Davvi-Norgii, son lei dan ovdamearkan ahte Davvi-Norga ii leat máilmmi doares-bealde muhto guovddázis. Seammás go mun dáid álgosániid čálán geassemánus 2007, čalmmustuvvo Máilmmi Birasbeaivi seamma gávpogis. Ohpit lea máilbmi min riikkaosái čalmmiid, go várra deháleamos politihkalaš gažaldat – dálkkádatáitta – lea olmmošohkagotti guovddázášši.

Biras- ja dálkkádatgažaldagat, nu mo energiija ja guolástus ge, leat guovddázis eurohpalaš ja máilmmimiehtásaš politihkas. Danne lea ge midjiide Romssas dehálaš geahččat máilbmái. Mii leat välljen vuoruhit gávdnat iežamet regiuvdnii muhtun eurohpalaš ovttasbargoare-naid, mat šaddet dehálaš reaidun min davviguovločammusteapmái. Mii leat maiddá deattastan dehálažžan oččodit buori ovttasbarggu iežamet siidaguimmiiguin Ruotas ja Ruoššas. Rájáidrastásaš searvevuhta ja ovttasdoaimban addet midjiide vejolašvuodaid davvin. Mun lean goargat go beasan dadjat ahte Romssa fylkkasuohkan geahčča máilbmái!

2007 válga

No go namahuvvon, de välljejit jienasteaddjit 2007 čavčča odđa fylkkadikki. Áigodat 2003–2007 lea leamaš historijálaš dan láchkai ahte dat lea leamaš Romssa fylkka parlamentáralaš stivrenvuogádaga vuosttaš áigodat sierra fylkkaráđdehusa –

Govvideaddji: Liisa Koivulehto

fylkkaráđi – áshemiin. Dát lea dagahan ahte buot oassálastit leat ferten geahččalit ja meaddit. Vaikko vel lea ge leamaš dakkár heivehanáigodat, de lea dattetge parlamentarisma duodaštan ahte dál stivrejit politihkkárat. Ja stivren mielddisbukta ovddasvástádusa – dm. ahte lea fylkkaráđi ovddasvástádus go áššit bures čovdujovvojit ja go áššiin livččii galgan dahkat eara láchkai. Dán geažil lea Romssa fylkkasuohkan ožžon buoret bajimus stivrejumi, ja danne lea leamaš vejolaš čadahit dan politihka maid mii háliideimmet, hui johtilit.

Fylkkaráđdi lea mielastan nákcen čadahit dan maid mii lohpeideimmet iežamet 2003–2007-áigodaga álggahanjulggaštusas. Dán áigodaga fylkkaráđi jodiheaddjin háliidan geavahit liibba giitit buot politihkkáriid, bargiid ja ovttasbargoguimmiid ovttasbarggu ovddas 2006:s ja 2007:s.

FYLKKARÁÐI JOÐIHEADDJI KANTUVRA

Fylkkaráði jodiheaddji Paul Dahlø (BB)

Fylkkaráði jodiheaddji kantuvra doaibmá fylkkaráði jodiheaddji doarjjaovttadahkan ja veahkeha su hálddahuslašččat jodiht ja oktiordnet fylkkaráði barggu.

Etáhtahoavda Stein Ovesen

Govvdeaddji: Liisa Koivulehto

Fylkkaráði jodiheaddji kantuvrras (FJK) lea dehálaš doaibma oktiordnet ja njuovžžálmahtit politihkalaš njunnošiid ja hálddahusa ovtasbarggu. Etáhta fuolaha oktilit dárbbu meannudit ja čielggadit áššiid ja jodiht prošeavttaid politihkalaš njunnošiid ovddas, ja das lea bajimus ovddasvástádus oktiordnet fylkkasuokkana ovddidanprošeavttaid ja hábmēt bajimus politihka.

Kantuvrra bajimus oktiordnenovddasvástádussii gullet dát suorggit:

- Davviguovlopolitihkka
- Regiuvdnen
- Riikkaidgaskasaš politihkka
- Sámepolitihkka
- Mánát ja nuorat
- Suodjalus
- Prošeavttat

Njunošgoddehoavda Stein Ovesen ja sadjásaš njunošgoddehoavda Raimo Valle jodiheaba FJKa. Muđui lea etáhtas duolba struktuvra, mas juohke bargis lea iežas váldobargamušat kantuvrra olles bargohivvodagas. Buot bargit barget čielggademiiguin ja analysaiguin ja čuvvot roavvát dan politihka mii vuosttažettiin guoská iežaset surggiide. Etáhtas leat ovcci bargi ja sullii 10 miljon ruvdnosaš doaibmabušeahhta.

Searvevuohhta ja vejolašvuodát davvin

Davviguovllut leat ain Romssa fylkkaráði deháleamos ángirusšansuorgi. Jagi 2006 miehtá leat sihke riikka ja regiuvnna dásis leamaš árjjalaš doaimmat daid áššiid oktavuodas, mat gusket davviguovlluide.

Olut leat ovtta oaivilis das ahte davviguovlopolitihkain lea vejolaš nannet Norgga sorjjasmeahttuvuođa čuoččuhusa ja sihkarastit rikkis guolle- ja energijaresurssaid ceavzilis hálddašeami. Davviguovlopolitihkka galggašii maddá fuolahit birra, ássama ja ealahusovddeami, ja guoská dan láhkai mángga politihkkasuorgái maiguin fylkkaráđđi ge bargá.

Ráđdehus buvttii ovdan iežas davviguovlostrategiija Romssas juovlamánu 1. b. 2006, njeallje beaivvi ovdalگو Romssa fylka almmuhii iežas davviguovlodiedáhusa,

“Searvevuohhta ja vejolašvuodát davvin!” Fylkkadiggi meannudii diedáhusa ja dohkkehii diedáhusa gáibidettiin nannoset ángirusšama muhtun čuoggáin. Romsa lávke jahkái 2007 dainna nana politihkalaš ovttaoaivilvuodáin ahte mii davviguovlopolitihka bokte galgat oaččohit movtta, doaimma ja ássanmiela Romsii ja Davvi-Norgii muđui ge.

Davviguovloángirusšan galgá addit riikkaoassái liige duvdinfámu guovddášsurggiin: gelbbolašvuodas, birraš ja ealahusas, vuodđostruktuvrras ja logistihkas, ja álbmogis álbmogii ovtasbarggus. Dáinna duvdima vehkiin mii áigut ovddidit ovddosleavttu ja ovddideami oppa riikkaoasis. Fylkkaráđđi áigu árjjalaččat rahčat ain ovddosguvlui dan ovdii ahte hálddašanođastus váikkuha stuorát ja gievrrat davvinogalaš regiuvdnii, mii duođaid diktá min geavahit ávkin searvevuodá ja vejolašvuodáid davvin! ■

Máilbmái čalmmiid

Energiija, guolástus ja biras- ja dálkkádatgažaldagat leat fáttát mat leat viehka guovddážiis eurohpaláš politihkas. Danne šaddet eurohpaláš ovttasbargoarenat mávssolaš reaiddut fylkkasuohkana davviguovločalmmusteamis ge.

Eurohpagelbbolašvuoda huksen

Fylkkaráđi jodiheaddji Paul Dahlø čujuhii iežas sártnis fylkkadigái juovlamánu 5. b. 2006 ahte riikkaidgaskasaš ovttasdoaimman regionála dásis lea dehálaš eaktun dasa ahte davvi ahtanušašii ja ovdánivččii. Jagi 2006 mielde lea Romssa fylkkasuohkan lasihan iežas ángiruššama regionápolitiikhkalaš eurohpaláš arenain. Romsa lea dál politiikhkalaččat ovddastuvvon golmma AERa (Assembly of European Regions) lávdegottis, ja mis lea vuosttaš gearddi leamaš nuoraidáirasat AERa jahkásaš geasseskuvllas mii lea politihkas berošteaddji nuoraid várás.

Galgat go dohkkehit "trafficking"?

Romsa atná dehálažžan addit nuoraide vejolašvuoda oassálastit politiikkii ja vel oážžut gelbbolašvuoda ja oktavuodafierpmádaga ja áigu joatkit fylkka beroštusrahčama 2007:s ge. Romssa AER European Youth Ambassadors 2006/2007, Ane-Marthe Aasen ja Emma Margret Skåden, háliideaba rahčat dan vuodul ahte Romssa nuorat leat Eurohpa nuorat ge, ja soai jearraba: Galgat go mii dohkkehit ahte máilbmi lieggana ain eambbo? Galgat go dohkkehit ahte nuorat fertejit eallit olggu ovddas? Galgat go dohkkehit "trafficking"? EAT! Dan eat dohkket!

Dáistalepmi lobihis guolásteami vuostá

Romsa lea ovddastuvvon Davvimearrakommišuvnna (NSCa) guovtti bargojoavkkus ge mii lea okta guđa CPMRa (Conference of Peripheral Maritime Regions) vuollásaš kommišuvnnas. Fylkkaráđi nubbijodiheaddji Pål Julius Skogholt čohkká ceavzilis ovdáneami joavkkus, ja fylkkadikki riikkaidgaskasaš lávdegotti jodiheaddji, Ellen Øseth, lea ovddasteaddji maritiimma resurssaid ja guolástusa joavkkus. Skogholt ja Øseth leaba guktot bidjan searaid dáistalit lobihis guolásteami vuostá, ja Romsa lea ovddidan evttohusa NSCa/CPMa eará lahtuide ovttas ángiruššat dán suorggis. Romssa

Fylkkavárresátnejodiheaddji ja AERa nuoraidambassadevra Ane-Marthe Aasen ovttas johtolaga fylkkaráđiin Synnøve Søndergaardin AERa jahkásaš váldočaahkkimis, man ávžžuhus lei čielggas: "Think global, but act regional!" Govvideaddji: Roald Røkeberg

ávžžuhus galgá váldojuvvot ovdan Davvimearrakommišuvnna váldočaahkkimis 2007:s. Eurohpa regiuvdnan lea Romsii dehálaš searvat arenaide main riikka eiseválddit eai leat ovddastuvvon.

Maritiimapolitiikka ruonágirji

Nordlándda ja Romssa Eurohpa-kantuvrra váldočalmmusteapmi lei 2006 loahppajahkebeali EU maritiimma politihka ruonágirji, mii dál lea gulaskuddamis. Open Days 2006 oktavuodas, eurohpaláš gávpgiid ja regiuvnnaid vahku oktavuodas Brusselis, lágidii kantuvra de-sentraliserejuvvon seminára Romssa universitehtas man guovddážiis ledje vejolašvuodat ja hástalusat ruonágirji ektui. Jagi 2007 rájes lea Romsa maiddá virggálaččat leamaš mielde EU Davvimeara territoriála prográmmas, go Interreg Nordsjøregionen doaimanguovlu lea viiddiduvvon Norgga njealji davimus fylkii ge. Dat addá Romsii vejolašvuoda álggahit ovttasbarggu sihke Norggas ja olgoriikkas.

Arhágelsk ja Solovki-sullot Vilgesmearas

Sáttagoddi man njunnošis lei Mariam Rapp, galledii Davvioarje-Ruošša 2006 čavčča. Mátkki ulbmil lei doallat čeahkkimiid Arhágelska fylkkain dán guovtti fylkka gaskasaš ovttasbargosoahpamuša čuovvoleami birra ja vel galledit Solovki-sulluid mat leat ovttasbargu guovddážiis. Fylkkasuohkan veahkehii 2006 sihkarastit lieggasa Solovkii dálvá bijadettiin dohko odđa čáhceliggenrusttega. Prošeakta energiija háhkat Solovki-sulluide galgá jotkojuvvot. ■

Eanet váldi regiuvnnaide

Ráđđehus ja Stuorradiggi leat dahkan dehálaš mearrádusaid das mii guoská bargamušaid sirdimii stáhtas ođđa regiuvnnaide. Digaštallama guovddáš gažaldat lea man stuorrát regiuvnnaat galget leat ja mo boahtteáiggi Davvi-Norga juhkkojuvvo.

Lea gelddolaš áigi das mo regionála ja báikkálaš álbmotstivrejupmi šaddá. Fylkkasuohkana boahtteáigi digáštallojuvvo. Dehálaš vuodus sirdit válddi ja ovddasvástádusa regiuvnnaide čielggai Stuorradiggedieđáhusein nr 12 (2006-2007) mii nu deaivilit gohčoduvvui "Regionála ovddut – regionála boahtteáigi". Ulbmil lea nannet mearkkašahtti láhkai álbmotválljen gaskadási dan láhkai ahte regiuvnnaat ožžot stuorát ovddasvástádusa johtolagas, ealáhusovddideamis, mariinna suorggis, eanadoalus, birasgáhttemis, kultuvrras, oahpahusas ja dutkamis ja regionála plánemis. Dat nuppástusat mat dál galget čađahuvvot, mearkkašit ahte demokratiija nanosmuvvá go álbmotválljen áirasat dahket eanet mearrádusaid, ja dat buorida árvobuvttadeami ja guvllolaš ovddideami eavttuid.

Ođastusa vuodđojurdda lea ahte regiuvnna mihtilmasvuohhta, ovdamunit ja erenoamáš hástalusat dat leat lihkostuvvan regionála ovdáneami vuodđun, ja vuostálas beroštumiid vihkkedallan dan barggus dahkkojuvvo buoremusat regiuvnnaid ii ge guovddázis Østlánddas. Riika ii leat ovttaláhkásaš. Leat iešguđetlágan riikkaosit, regiuvnnaat ja suohkanat mat dihtet mat vejolašvuodaid leat ja mo ovttas sáhttá geavahit daid vejolašvuodaid ja oáčohit áigálii posiitiiva ealáhus- ja servodatovdáneami.

Dán digaštallama dehálaš bealli lea man stuora regiuvnnaid ja man galle regiuvnna lea buoremus ásahtit, ja galgá go dát rievdadit Davvi-Norgga juohkima. Dás leat mángga oaivila, ja suohkanat ja fylkka-suohkanat galget 2007 mearridit maid sii oaivildit regiuvnnaid sturrodaga birra ja makkár geográfalaš juohku berre leat dan regiuvnna masa sii ieža háliidit gullat. Dát gažaldat galgá gieđahallojuvvo guktii fylkkadikkis – vuossu geassemánu 2007 ja dasto galgá ášši ođđasit meannuduvvot válgga manjá čakčat 2007. Ráđđehus áigu 2008 gieđa mielde ovddidit evttohusa Stuorradiggi boahtteáiggi juohkima birra, ja ođastus galgá čađahuvvot ođđajagimánu 1. beaivvi rájes 2010. ■

Romsa, olggos ja ovddos

Searvevuohhta ja ovtastallan rájaid rastá addet vejolašvuodaid midjiide dáppe davvin ja sáhttet nannet guhkesáigásaš ja ceavzilis perspektiivva min oktasaš boahtteáigái. Fylkkaráđi jodiheaddji Paul Dahlø aiddosta: – Lea dehálaš ahte fylkkaráđi movttiidahttá Romssa fitnodagaid guorahallat riikkaidgaskasaš márkanastinvejolašvuodaid ja -surggiid. Eurohpaovttasbarggus sáhttá

Nordlándda ja Romssa Eurohpa-kantuvra árijalaččat geavahuvvot manjágo kantuvra dál lea fárrin stuorát lanjaide, ja dat dagaha ahte lea vejolaš sihke politihkkáriidda, hálddahussii ja ealáhusellimii leat kantuvrra guossebargin. Eai buohkat dieđe gos máilmmis Romsa lea ja geat mii leat, muhto dan mii oruskahttá geahččalit nuppástuhtit! ■

Boađe dánsut munnuin! Govvideaddji: Olav Austlid

Norrbotten ja Romssa – ovttasbargu govdebáddeleavttuin

Ođđajagemánu 11. b. 2006 čálii fylkkaráđi jodiheaddji Paul Dahlø Romssa fylkkasuohkana vidát ovttasbargosoahpamuša vuollái, mii

Govvideaddji: Jack Nilsen

lei gaskal Norrbottena leanadikki Ruotas ja Romssa fylkkadikki. Dát lea ovttasbargošiehtadus vuosttaš regiuvnnain Ruošša olggobealde. Romssa sáttagoddi, man njunnošis Dahlø lei, vulggii golggotmánus guossái čuovvolit šiehtadusa marjágo ruotabeale sáttagoddi lei Romssas fitnan. Ođđa allaleaktoneahta ásaheami oktavuodas gaskal Romssa ja Norrbottena árrat 2007:s dajai Dahlø: – Dát álkásmahtta guovtti riikamet ovttasbarggu árgabeaivvi ja rahpá vejolašvuodaid ovttasbargat ođđa surggiin. ■

ROMSSA FYLKKASUOHKANIS LEA RIIKKAIDGAS-KASAŠ OVTTASBARGOŠIEHTADUS:

- Arhángelskka fylkkain
- Murmánskka fylkkain
- Norrbottena Leanain
- Gárjil-republihkain
- Komi-republihkain

Suodjalus

Suodjalusprošeakta

Suodjalusprošeavtta lea Romssa fylkkaráđi vuolggahan čuovvolit ja nannet suodjalusa bissuma Romssas ja davviguovlluin. Prošeakta galggašii sihkkarastit ahte Romssa suodjalusberoštumit čalmmustahttojuvvojit ja fuolahuvvojit davviguovloperspektiivvas.

Fylkkaráđi háliida prošeavttain leat eaktudeaddjin dasa ahte suodjalus ain ovddiduvvo ja rievdaduvvo politihkalaš ja fágalaš barggu bokte fylkkas ja Riikkaoasselávdegottis. Prošeakta galgá rahčat dan

ovdii ahte Soria-Moria julggaštusa áigumuš čalmmustit davviguovlluid čielgaseappot ollašuhthtojuvvo, ja ahte suodjalus dehálaš servodatoassálastin Romssas nanosmahtášii iežas doaimma buot suodjalussurggiin. Prošeavtta dehálaš oassi lea váikkuhit ollislaš sihkkarvuodapolitiikkii, nannejuvvon servodatsihkkarvuhtii ja buori dássádahkii gaskal militeara ja siviila gearggusvuoda.

Prošeavtta ulbmil galgá olašuhthtojuvot bures ovttasbarggadettiin Bearddu, Mátatvuomi, Hárštá, Vuotnasiidda ja Romssa suohkaniiguin main suodjalusas leat beaivválaš doaimmat. ■

Davviguovlopolitihkka – sámiide ge?

Resursaávkástallama lassáneaddji čalmmusteapmi davviguovlopolitihka oktavuodas, oktan dálkkádatrivedadusai-guin, váikkuhit sámiid ja eará álgoálbmogiid servodagaide, ealáhusheivehemiide ja ovdánanvejolašvuodáide.

Davviguovllut leat sámiid ja eará álgoálbmogiid historjjálaš ássan-guovllut. Álgoálbmogat leat ovddidan ja heivehan iežaset kultuvrra ja ávkástallan luondduváriiguin dán marginála subárktalaš guovlluin. Mo fuolahuvvojit sámiid beroštumit dán ođđa davviguovlopolitihkas ja mo váikkuhit dálkkádatrivedamat ja oljo- ja gássagávdnosiid ávkástallamat sámi ealáhusaide nu mo boazodollui ja guolástussii? Makkár dutkan- ja gelbbolašvuodáhástalusat leat sámiin dán surg-giin ja gii galgá daid fuolahit? Dát ledje guovddáš čuolbmačilgemat Romssa fylkkasuohkana sáme konferánssas 2006 man namma lei "Davviguovlopolitihkka – sámiide ge?"

Fylkkaráđđái lea dehálaš ahte álgoálbmotolli lea heivehuvvon fylkkasuohkana davviguovlopolitihka oassin. Fylkkaráđđi lea čuovvolan dán iežas davviguovlodieđáhusas "Searvevuotta ja vejolašvuodát davvin!" ja áigu maiddái čuovvolit dan iežas Ovttasbargošiehtadusa bokte Sámedikkiin, maid oasehasat leat mearridan ođđasit šiehtadallat 2006/2007.

Ceavzá go sáme giella Romssas?

Sáme giella lea heajos dilis Romssas dannego eanet giellageava-headjit jávket go dat geat bohtet sadjái. Seammás vuhtto čielgasi ahte almmolaš ángiruššan sáme giellain addigoahtá bohtosiid. Ode fállujuvvo sáme giella oahpahus 1/3 Romssa vuodđoskuvllain. Daid oassi geat válljejit sáme giella fágan joatkaskuvllas, lea lassánan mearkkašahiti lánkai manimus jagiid. Sámi giellaguovddážat Gáivuonas, Moskvuonas ja Evenáššis/Skániin addet ollu rávesol-

bmuide vejolašvuoda oahppat iežaset eatnigiella maid eai leat beassan oahppat.

Stuorámus hástalus lea ahte daid oassi geat válljejit sáme giella vuosttašgiellan, lea unni. Dušše 10 % oahppiin váldet sáme giella vuosttašgiellan, ja dat ii seaillet giella guhkit áigái. Vai nákkešii buorebut ealáskahtit fas sáme giella Romssas, lea fylkkaráđđi danne váldán oktavuoda Sámedikkiin ja dáhtton álggahit stuorát alfabetiserenprográmma Romssa fylkkas. Nannoset ángiruššamiin masa stáhta ja suohkanat ge bovejuvvojit searvat, doaivu fylkkaráđđi ahte sáme giella oččošii dorvvolet boahhteáiggi Romssas. Sáme giella lea dehálaš oassi sámi kultuvrras ja identitehtas, seammás go dat lea min davvi kulturárbbi oassi. ■

RIDDU RIDĐU DAVVIÁLBMOGIID GUOVDDÁŠ

Fylkkaráđđi bargá árrjalaččat ollašuttit Rittu Ridđu davviálbmogiid guovddáža. Fylkkaráđđi atná dán iežas davviguovlopolitihka dehálaš čuovvoleapmin. Guovddáža ulbmil lea doaimmahit kulturgaskusteami birra jagi Riddu Ridđu Festivála vuodul. Guovddáš galgá:

- Juohkit eanet dieđuid davviálbmogiid birra ja čalmustahtit daid buorebut
- Dahkat davviálbmogiid kultuvrraid eanet olahttin
- Leat davviálbmogiid resursaguovddážin
- Vuolgahit buvttademiid mat čuvgešedje davviálbmogiid dáidaga ja kultuvrraid
- Veahkin nannet Davvi-Norgga turisttaid geasuheadjijn geoturisma ja kulturisma vuodul

Nuoraidkonferánsa

I 2006 dollojuvvui Romssa fylkkasuohkana jahkásaš nuoraidkonferánsa Scandic Hotel:s Romssas. Nuoraidkonferánsas deaivvadit nuorat ja fylkka-politihkkárat hábmet lotnolasat geatnegahtti ovttasbarggu.

Nuoraidkonferánsa lea oassi fylkkasuohkana mánáid ja nuoraid ángiruššamis, ja ulbmil lea nannet mánáid ja nuoraid vejolašvuodaid leat mielde váikkuheamen regionála dásis. Nuoraidkonferánsa galgá leat nuoraid ja fylkka-politihkkáriid deaivvadansadji vai sii sáhttet oahppat guhtet guimmiineaset ja mearridit oktasaš ulbmiliid boahtteáiggi bargui. Nuorat sávašedje ahte konferánsa boađusin šattašii fylkka nuoraid ja fylkkasuohkana gaskasaš lotnolasat geatnegahtti ovttasbargu. Lea ráhkaduvvon konferánsa loahppadokumeanta mii sisttisdoallá deháleamos áššiid ja evttohusaid.

Muhtun bohtosat

Ruoktot vihttalogeža ovddas, lea fálaldat nuoraide geat ášset boaittobeliin.

www.ungitroms.no joatkašuvvá vai nuorat oččošedje dieđuid, earret eará UKMa (Ungdommens kulturstringa) birra. Nuoraidkonferánsa lea čalmmustahtán dárbbu addit lasseoahpu oahpaheaddjiide, ja fylka lágida jahkásaš IKT-konferánsa. Ungt Entreprenørskap joatkašuvvá Romssas ja lágida Fylkkameassu jahkásaččat.

Njeallje ilolaš nuoraidovddasteaddji manngágo leat geigen Nuoraidkonferánsa loahppadokumeanta fylkkasátnejođiheaddjiá Ronald Rindestui. Govvideaddji: Kaja Baardsen

Ruoktosiidui lea ásahuvvon sierra fora mas nuorat sáhttet evttohit makkár áššiid fylkkasuohkan galgá váldit ovdan, nuoraidkonferánsa fáttáid dahje buot mii sáhtta dahkat **www.ungitroms.no** ávkálaš deaivvadansadjin nuoraide ja politihkkáriidda.

Gii beassá searvat nuoraidkonferánsii?

Bovdehus sáddejuvvo suohkaniidda, joatkkaskuvllaide ja eaktodáhtolaš organisašuvnnaide. Konferánsii besset eanemusat čuođis searvat, ja juohke suohkan beassá sáddet guokte nuora, ja juohke joatkkaskuvllii lea várrejuvvon okta sadji ja eaktodáhtolaš organisašuvnnaide oktii-

buot 30 saji. 2007 rájes bovdejuvvojit buot sátnejođiheaddjit. ■

Buot nuoraidkonferánsa mánnusin. Fylkkaráđi jođiheaddji Paul Dahla čuoččastii lákagáhkobálkuma moallan. Govvideaddji: Maarit Markussen

OAHPAHUS

Gelbbolašvuoda ja ovddideami fylkkaráđđi Pål Julius Skogholt (SG)

Oahpahusetáhta fuolaha ahte buot Romssa fylkka nuorat ožžot oahp-pofálaldaga joatkkaskuvládásis.

Etáhtahoavda Sedolf Sletli

Govvideaddji: Maarit Markussen

Oahpahussuorgái gullet:

- 16 joatkkaskuvlla 5 700 oahppiin ja váile 1 400 bargiin
- Bargoeallima fágaoahpamus 1 100 fidnooahppiin/oahppokandidáhtain sullii 800 fitnodagas
- Sullii 1 000 rávesolbmo oahpaheapmi jahkásaččat
- Dakkár mánaid ja nuoraid oahpaheapmi, geat leat divššus sosiála ja medisiinnalaš ásaahasain
- Dakkár olbmuid oahpaheapmi, geat leat čohkkámin giddagasas
- Pedagogalaš psykologalaš bálvalus ovttasbarggus suohkaniin. Sierra bálvalus Romssa gávpogis
- Čuovvolanbálvalus man ovddasvástádus lea addit fálaldaga nuoraide geat eai geavat vuoigatvuodaideaset joatkkaohpahussii.

Oahpahusetáhtas ledje 2006:s 22 bargi guovddášhálddahas ja sullii 1 400 bargi joatkkaskuvllain. Etáhta hálddaša sullii 862 miljon ruvdnosaš bruttobušehta ja sullii 743 miljon ruvdnosaš nettobušehta.

Hutkámus ođđabuvtta. Movttegis nuorat vuite bálkkašumi buoremus ođđahutkaga ovddas Romssa fylkka nuoraidfitnodagaid fylkkameassus. Dáinna sii besse nationála messui mas sii vuite allaárvošaš gastronomiijabálkkašumi. Govvideaddji: Kaja Baardsen

NUORRA FIDNOHUTKAN ROMSSA FYLKKAS

Ođđahutkan ja fidnohutkan lea guovddáš árgiruššansuorgi skuvllas. Buot nuorat galget leat jodihan nuoraidfitnodagaid joatkkaohpahusa válddidettiin. Danne barget skuvllat ovttas Ungt Entreprenørskap:in (Nuorra Fidnohutkiin), mii lea skuvlla ja ealáhuseallima gaskasaš spesialiserejuvvon ovttasbargi.

Nuorra Fidnohutkan Romssas lea viiddidan iežas bargoveaga guvttiin mielbargiin lassánan doaimmaid geažil 2006:s.

Fidnohutkan guovddážis

Romssa fylka lea mánga jagi áŋgiruššan garrasit fidnohutkamiin nuoraid gaskkas oččodan dihtii fidnoálggaheami ja árvobuvttadeami Davvi-Norgii.

Organisašuvdna Nuorra Fidnohutkan (NF) Romssas lea 2006:s lasihan doaimmaidis fylkka joatkkaskuvllain Ungdomsbedrift-nammasaš konseapttain. Fylkkameassu, oassálastin Barentsbeivviide ja nuoraidfitnodagaid nieiddat geat oassálastet NHO jođiheaddjiovddidanprográmmii Female Future, leat buorit ovdamearkkat dasa.

2006 fylkkameassu vuoti lei Blikkit UB Kongsbakkena joatkkaskuvllas. Sii vulge ovttas golmmaid eará nuoraidfitnodagain NM-gilvvuide ovddastit Romssa fylkka. NM-gilvvuin bođii Skiervvá joatkkaskuvlla UB 5StarSalmon, Barentsrullainis, vuosttažin buoremus gastronomalaš buktagiid luohkás.

Skábmamánuš lágiduvvojedje Barentsbeavvit Romssa gávpogis. Romssa fylkka Nuorra Fidnohutkamis ledje dan oktavuođas 120 skuvlaoahppi Finnsnes, Háršta ja Romssa gávpoga nuoraidfitnodagain. Konferánsa man nama lei "Ungdom og næring i nord" (nuorat ja

Buoremus nuoraidfitnodagat. Blikkit UB, Kongsbakkena joatkkaskuvllas, šattai buoremus nuoraidfitnodahkan fylkkameassus. Govvideaddji: Kaja Baardsen

éaláhusat davvin) oahpásmahte oppa Barentsguovllu nuorra fidnohutkiid. Joatkkaskulvaoahppit serve dasto jurddabádjái man ulbmil lei hutkat ja ovddidit ođđa fitnodatjurdagiid maid sii sáhttet geavahit nuoraidfitnodagainaset. ■

Karriearabagadallan

Romssa fylkkasuohkan lea viidát áŋgiruššagohtán karriearabagadallamiin ovttas Romssa suohkaniiguin, NAVain ja Romssa allaskuvllain.

Dehálaš oassin dán áŋgiruššamis lea fylka válljen gealbudit skuvlaráđdeaddiid karriearabagadallin. Romssa allaskuvla lea ovddidan 30 oahppočuoggásaš karriearabagadallanoahpu mas leat sullii 90 vuoddo- ja joatkkaskuvlaoassálasti. Dát mearkaša ahte Romssa vuoddoohpus šaddet 90 gelbbolaš

karriearabagadalli ovdal 2007 loahpa. Dát gealbudeapmi dagaha Romssa vuoddoohpu njunušfylkan skuvllaid karriearabagadallamis.

Romssa fylkkasuohkan lea maiddái álggahan prošeavtta man ulbmil lea ásahit karriearaguovddážiid Romssa fylkii ovttas Romssa NAVain. Dát bargu ovdána bures ja ulbmil lea ahte vuosttaš karriearaguovddáš galgá leat doaimmas árrat 2008:s ja ahte buot Romssa regiuvnnain galgá leat karriearaguovddáš ovdal jagi 2009 loahpa. ■

HEAITIMIID EASTADEAPMI

Fylkkaráđi vuoruhuvvon ulbmil lea cakkadit oahppiid heaitimis Romssa joatkkaskuvllain. Oktillis karriearabagadallan miehtá 13-jagi skuvlaáiggi, gelbbolaš bagadallit, skuvla ja ruovttu gaskasaš buorre gulahalla ja heivehuvvon oahpahas leat dehálaččat joatkkaskuvlaoahppiid heaitimiid eastadeamis.

Ollu fitnodatdoaimmat Vuotnabađas

Guldaleaddjit spežžo gieđaid go Sandra Karlsen muitalii nuoraidfitnodagaid birra ja oaččui liidiid Gaska-Romssa dutkanbeivviin. Govvideaddji: Birger Caspersen (Troms folkeblad)

Vuotnabađa joatkkaskuvllas šaddet ođđa Nuoraidfitnodagat (NF). 2006 lei dat jahki go fidnohutkan šattai sihke dábálašfágaid ja fidnofágaid pedagogalaš vuohkin ja ulbmilin.

Design UB faskii sihke gihppagiid 1. vuoittu ja šattai 2. buoremus duodjefitnodahkan dán jagi meassus. Oahppiid duddjon čirjat johte maiddái bures. Disponeanta Sandra Karlsen bovdejuvvui searvat Gaska-Romssa dutkanbeivviid rahpamii muitalit vásáhusaidis birra fitnodatjodiheadjijn. Son vávastuhtii guldaleaddjiid geat spežžo gieđaid su sáhkavurrui. Čieža

ođđa oahppiidfitnodaga áshahuvvojedje čakčat. TF Transport UB álggii erenoamáš ruđalaš vuoittuin go tráilár varasgulliiguin gopmánii ja fáhkka dárbašii veahki gálvvuid

Fitnodatjodiheadjijt Silje Andersen ja Jannicke Thomassen vállejuvvuiga oassálastit Female Future:ii, guovttisiin vihttasis Romssa joatkkaskuvllain. Govvideaddji: Harald Jakobsen

boltumii ja ođđasis bardimii. Oahppomátki skuvlaloahpas lei de jo measta ruhtaduvvon, ja oahppit jierásmuvve fas rahčat.

Muđui ii váilon gal hutkáivuohta ásahtit fitnodagaid. Fitnodatekonomiijajoavku lágidii hutkás riegeádanbeaidoaluid – ja gilvovhallagodii fargga sihke bowling- ja Polarbad-riegádanbeivviiguin.

Bálvalus ja Johtolat čovddii Stick-it UBa biilavuodjiiid agálaš jieknafaskkona/muohtakustta ohcama vuogas áđážiin – maid sii ožžo Sáččá joatkkaskuvlla Teknikhka- ja industriijabuvttadeami luohká ráhkadit. Nubbi oahppiidfitnodat, Reflexitas UB, vuvddii fancy šleđgoniid sihke mánáide ja váhnenváhnemiidda – ja nannii johtolatsihkarvuoda dainna lágiin.

Vuotnabađa fitnodatjodiheadji-guovttos Silje Andersen ja Jannicke Thomassen vállejuvvuiga oassálastit Female Future:i. ■

Gihpa mii faskii golli 2006 fylkkameassus. Govvideaddji: Annelin Kreutzer

Máhttoservodaga hástalusat

Máhttolokten lea vuodđo-oahpahusa ođđa ođastus mii álggahuvvui 2006 čavčča.

Ođastus galgá buoridit oahppiid ja fidnooahppiid vejolašvuodaid dustet máhttoservodaga hástalusaid.

Ođastus mielddisbuktá ollu rievadásaid skuvlla sisdollui, struktuvrii ja organiseremii. Máhttoloktema guovddáš rievadásat leat vuodđogálggaid nannen (máhttit geavahit giela sihke njálmálaččat ja čálalaččat, máhttit lohkat ja rehkenastit ja máhttit geavahit digitála reaiduid), ođđa oahppoplánaid geavahišgoahtin ja ođđa fága- ja diliibmojuohkin.

Joatkkaoahpahus lea 2006 rájes ožžon muhtun ođđa fáganamahusaid, fágačoahkádusaid ja oahpposurggiid. Dat mii ovdal gohčoduvvui "oahpposuorgin", gohčoduvvo dál "oahppoprográmma", ja dat mii ovdal gohčoduvvui "oahpposuorgefágan", gohčoduvvo dál "prográmmafágan". Mis leat dál 12 oahppoprográmma joatkkaoahpahusas; golbma alitohppui ráhkkanahhti ja ovcci fidnofágalaš prográmma.

Gelbbolašvuodalokten Romssas

Gelbbolaš, ángirušši ja bargomovttegis oahpaheaddjit ja skuvlajođiheaddjit leat eaktun dasa ahte ođastusa čađaheapmi galgá lihkostuvvat. Danne lea fylkkaráđđi garrasit deattuhan skuvlajođiheaddjiid ja oahpaheaddjiid gealbudeami. 2006s geavahii fylka eambo go čieža miljon ruvno

Romssa fierpmádatjođiheaddjit leat mielde váikkuheamen dasa ahte ođđa oahppoplánabargu čađahuvvo bures fylkkas. Govvideaddji: Renate Thomassen

sierranas gealbudandoaimbajuide ja ovddidanbarguide máhttoloktema oktavuodas.

Oahpahusetáhta lágidii mánga fáddáčoahkkaneami main čalmmustahttojuvvojedje ođđa oahppoplánat, oahppanvuogit, árvvoštallan/elektrovnnalaš máhpat ja PC-geavaheapmi. Fágalaš fierpmádatjoavkkut ásahuvvojedje maid iešguđet oahppoprográmmain lei fierpmádatjođiheaddji. Joavkkut barge earret eará báikkálaš oahppoplánaiguin ja fágakurssaid álggahemiin. Dan lassin ledje joavkkut mielde mearrideamen guđe digitála oahppanresurssat galge ostojuvvot fylkka PC-áingiruššama oktavuodas. ■

ČAĐAHEAPMI DAĐISTAGA

Máhttolokten lea vuodđooahpahusa ođđa ođastus mii álggahuvvui 2006 čavčča. Skuvlajahkái 2006/2007 gusto ođastus joatkkaoahpahusa vuosttaš ceahkkái (Jk1) ja vuodđoskuvlla 1.-9. ceahkkái.

Skuvlajagis 2007/2008 válđojuvvojit ođđa oahppoplánat atnui joatkkaoahpahusa 2. ceahkkái (Jk2) ja vuodđoskuvlla 10. ceahkkái. Máhttolokten válđojuvvo atnui Jk3:i (joatkkaoahpahusa 3. ceahkkái) skuvlajagi 2008/2009.

Skuvlla ja ealáhuseallima ovttasbargu

Fylkkaráđi mielas joatkkaskuvllat leat dehálaš resurssat maiguin juvssašii dan ulbmila ahte fylkkasuohkan galgá leat regionála ovddideaddji. Buorre ovdamearkan dasa lea ángiruššan mátkeealáhuseain ja restaurántafágaiguin Vuotnasiiddas.

Ođđa fáladagat regionála ovddideami vuodđun

Ovttas 14 mátkeealáhuseain vuolgahii Vuotnasiidda joatkkaskuvla 2006 dálvvi Sentre-prošeavtta (ovttasbargu fidnohtkama hárrái mátkeealáhuseain). Ulbmil lea geasuhit berošteaddjiid mátkeealáhuseain ja nannet máhtu ja gelbbolašvuoda mátkeealáhuseain.

Ovttasbarggu eaktun lea leamaš ahte skuvla galgá nákcet addit dakkár fáladaga, mii sihkarastá ja viiddida mátkeealáhuseain máhtovuoda. Dát lea hástalan skuvlla nupástuhtit oahppofáladagas. Manjá guhkes áiggi ráhkkanemi ovttas ealáhuseain mearridii fylkkaráđi 2006 čavčča ahte Vuotnasiidda, áidna skuvlabáikin dán rádjai Gaska-Romssas, galgá fállat Jk2 Mátkeealáhuseain. Bálvuola ja

johtolaga oahppit sáhttet bidjat mihttomearrin oázžut fágareivve mátkeealáhuseain dahje vuostáiváldinfágas.

Oassin ángiruššamis ealáhuseallinovddideamiin fállat maiddá Jk2 Restaurántafágat, vejolašvuodain oázžut fágareivve koahkkafágas. Skuvllas leat áigumuššiehtadusat báikkálaš mátkeealáhuseain mat galget leat doarjjan goappašiid fágaoahpuin.

Muosáhusoahpahus

Mátkeealáhuseain ja báikkálaš biepmu ovttas lea biddjojuvvon áššelistii ovttastan dihtii restaurántafágaid ja mátkeealáhuseain oahppiid sierranas prošeaktan. Dás leat buorit vásáhusat Jk1-dásis. Ulbmil lea ásahtit dávgasis hárhjehallansajiid ja oahppošiehtadusaid ovttas ealáhuseain.

Skuvla ángiruššá maiddá garrasit prošeavtta čieknjudeami oktavuodas. Oahppit dárbbasit eahpeárbevirolaš oahppanarenaid ja ođđa oahppanvugiid, ovdamearkka dihtii beassat ovddidit lágideamiid turisttaid várás ja geahččaladdat iešguđetlágan muosáhuspáhkaid. Báikkálaš luonddu ja kultuvrra

vuodul šaddá maiddá olgodaddan oassin oahpahuseain. Oassi juolluduvvon RDA-ruđain geavahuvvo heivehit ja ovddidit oahpahuseain báikkálaš mátkeealáhuseainfitnodagaid dálá dárbbuid ektui. Dat addá oahppanproseassaide lunddolašvuoda ja duohtavuoda dovddu.

Vuotnasiidda joatkkaskuvllas lea maid árbevierru geavahit nuoraidfitnodagaid vuohkin. Danne heivešii maiddá diktit oahppiid iežaset fitnodagaid deattuhtit mátkeealáhuseain osiid. Dat sáhttet leat dakkár lágideamiid go dárjjet borramuša, váldit badjelassas ovddasvástádusa lágideamiid oktavuodas dahje teavstta, filmma ja gova bokte vuovdalit regiuvna fáluid.

Riikkaidgaskašuhhtin

2006 giđa vuolláičállojuvvojedje ovttasbargošiehtadusat – ángiruššama oassin – Čehkkia skuvllaiguin dán fágasuorggis. Dát mielddisbuktá ahte sihke oahppit, fidnooahppit ja oahpaheadjit galget orrut Čehkkias oahppiid ja bargiid lonohallama oktavuodas. Mátkeealáhuseain lea riikkaidgaskasaš fidnosuorgi. Danne lea riikkaidgaskasaš vásáhus ja hárhjehallan dehálaš oassi oahpahuseain.

SENTE-PROŠEAKTA

Prošeakta galgá bistit 3 jagi ja oáččui 2006 čavčča RDA-ruđaid hukset mátkeealáhuseainoaimmaheadjiid ja joatkkaskuvllaid gaskasaš regionála fierpmádat ja ovddidanarenaid.

Prošeavtta váikkuhanulbmilat leat hámuhuvvon ná:

- Nannet skuvlla regionála mátkeealáhuseain/báikkálaš biepmu ovddideaddjin ja fidnohtkanskuvlan

- Nannet skuvlla mátkeealáhuseaingelbbolašvuoda ovttas oassálastiiguin duohta dárbbuid vuodul
- Nannet mátkeealáhuseain gelbbolašvuoda

- Nannet rekruterema mátkeealáhuseain
- Buoridit fáladaga oahppiide ja oahppat buorebut dovdat iežas guovllu vejolašvuodaid

Fierpmádagaid mávssolašvuohta

Oahpaheaddjiid mielas leat skuvlaid ođđa fágafáldagat gelddolaččat ja sii leat gergosat láidestit oahppiid ođđa geainnuide. Ovttasbargu mátkeealáhhusain lea ođas ja das leat ollu hástalusat. Vásihuvvo posiitiivan čalmmuštahtit juoidá mii lea luohkkálanja olggobealde ja diktit oahppiid oahpásmuvvat iežaset lagašbirrasa vejolašvuođaiguin mátkeealáhusa ja

borramušmuosáhusaid oktavuodas. Skuvlalágáduš sáhtá guhkit áigái váikkuhit ollu regionála ovddideapmái.

Mátkeealáhhusfitnodagat fas bealiteaset oidnet dárbbalažžan fidnet fidnooahppan bargiid ja seammás ieža oassálastit fierpmádatproseassaide mat hástalit hutkáivuhtii, ođđajurddašeapmái ja iežasovddideapmái. ■

Vuotnasiidda joatkkaskuvlla oahppit leat bargamin joavkun ovttas oahpheedjiiiguin ja mátkeealáhusa ovddasteaddjiiiguin. Govva lea váldojuvvon 2006 Dutkanbeivviid Mátkeealáhhusbeivvi Polar Zoo:s Bearddus.

Bargui ráhkkanahetti kursat nuoraide

Romssa fylkkasuohkan bargá ovttas NAVain, Romssa suohkaniin ja Gestaltsentret:in čadahettiin bargui ráhkkanahetti kursaid nuoraide. 2006 giđa ledje 54 oassálasti dán kursain. Dát lea nubbi jahki go kursat lágiduvvojit.

Oassálastit leat nuorat gaskal 16 ja 21 jagi, geat eai leat čadahán makkárga oahpu dahje leat barggu haga. Sivvan dasa lea jogo dat ahte sii leat válljen boasttu oahpu, heaitán skuvllas go eai šat nagodan leat skuvladiilis – dat sáhtá leat dáhpuhuvvan buotlágan váttisvuođaid geažil lohkan- ja čállinváttisvuođaid rájes gitta ADHDa rádjai – dahje dan geažil go sii njulgestaga eai dieđe makkár oahpu sii galgáshedje váldit. Váttisvuohtan lea maidái go váilot fidnooahpposajit.

Hui olut dán nuorain dovdet iežaset “eahpe-

lihkostuvvan” daid gáibádusaid ektui maid váhnemat, skuvla ja servodat muđui bidjet sidjiide. Danne lea dehálaš doarjut kursaooassálastiid das maid sii duođai máhttet ja dain iešvuođain mat sis leat olmmožin.

Gestaltterapevtan lea mis dakkár eallinfilosofija, mii muitala ahte ovttaskas olbmossat leat ollu geavattekeahkes resurssat ja lea gemin bargun fuomášuhttit dan juohkehažžii nu ahte son sáhtá geavahišgoahtit eanet iežas resurssain. Mii vásihit ahte dat nuorat geat bohtet min lusa, illá dihtet maid sátni

Čuovvolanbálvalus

“iešvuohta” mearkkaša. Ja go de šaddet diđolaččat das ahte sis duođai leat sihke iešvuođat ja gálggat maiguin sii sáhttet čevllohallat, de mii vásihit ahte juoga dehálaš dáhpuhuvvá singuin.

– Mii leat fargga deaivan 200 áidnalunddot ja hui ebmos nuora geain leat iešvuođat ja gálggat maid servodat ohcala, dadjaba kursajodiheaddji-guovttos Ann Karin Lindseth ja Aida Badiane (ob). ■

ČUOVVOLANBÁLVALUS

Eai buot nuorat loavtte joatkkaskuvllas. Dál lea fylkkasuohkanis ovddasvástáduš čuovvolit nuoraid geain lea oahppovuogitvuohta, muhto geat eai leat váldimin oahpu dahje eai leat barggus. Čuovvolanbálvalusa bokte ožžot nuorat oktavuodá rávesolbmui-guin geat sáhttet neavvut sin ja muitalit sidjii-

de sin vuoigatvuođaid ja vejolašvuođaid birra oažžut barggu masa sis lea gelbbolašvuohta.

‘Rievdadus dáhpuhuvvá go šattat danin mii don leat, ii ge go geahččalat šaddat danin mii don it leat’

(sitáhta: Beisser)

Dilihis čakča digitála áŋgiruššamis

2006:s mearridii fylkkaráđđi ahte buot oahppit geat álget vuosttaš jagi joatkkaskuvlii, galget skuvlajagi 2006/2007 rájes oažžut mátk-PCa. Dát lea fylkkaráđi álginjulggaštusa dehálaš čuovvleapmi.

Fylkkasuohkan juolludii mearkašahtti ollu ruđaid ja fálai oahppiide láigohit PCa 82 ruvdnui mánnui golbma jagi vai buohkain galggai leat ráđđi láigohit dihtora. Dát mielddisbuvttii ahte sullii 2 500 oahppi vuolláičálle PC-láigoheami siehtadusa.

PC-áŋgiruššan mielddisbuvttii ahte skuvllaid vuodđostruktuvra huksejuvvui. Buot skuvllat ožžo ođđa árppohis fierpmádaga nu ahte oahppit sáhte searvat govdaádeffylkka sárasnehtti, ja das viidáseappot máilbmái Interneahta bokte. Buot PCat ožžo muhtun standárdaprográmmaid ja muhtun digitála oahppogirjiit ostojuvvojedje nu ahte oahppit besse daid nuvttá geavahit. Teknihkalaš ja logistihkalaš hástalusaid lassin lei diedusge stuorra hástalus oahpaheadjiide heivehit oahpahusa dasa ahte buot oahppiin dál lei iežaset mátk-PC.

Romsa gálie ođđa luotta go lei okta dain vuosttaš fylkkasuohkaniin mii ášahii geatnegahttojuvvon mátk-PC-ortnega buot vuosttašluohká oahppiide. Min vásáhusat dan jagi bohtet čavčča skuvlaoahppiide buorin, go sii ge ožžot iežaset mátk-PCa. ■

Kongsbakken bures ráhkkanan PC-áŋgiruššamii

Digitála áŋgiruššama čuovvleapmin čađahii Kongsbakkena joatkkaskuvla prográmma IKT-ABC.

Prográmma lea Oslo universitehta ráhkadan vai skuvllat galget leat ráhkkanan nu bures go vejolaš pedagogalaš IKT-geavaheapmái. Prošeaktajoavku lei oahppomátkkis ja galledii márga skuvlla Oslo-guovllus ja ráhkadii giđdat plánaid mo gealbudit oahpaheadjiid ja oahppiid ja gáibádusspesifikašuvnnaid skuvlla teknihkalaš čovdosii. Seammás bálkáhii skuvla fitnodaga mii ovttas skuvllain bijai sadjái árppohis fierpmádaga ja nu lei okta dain vuosttaš skuvllain fylkkas mii oaččui árppohis fierpmádaga.

Dát ráhkkaneamit ovttas dainna gelbbolašvuodain maid muhtun oahpaheadjit ledje ožžon elektrovnnalaš oahpahusprográmma ClassFrontera árrjalaš geavaheami bokte, dagahii ahte bargit

ledje gergosat dustet stuorraáŋgiruššama borgemánus skuvlaálgima rájes. Ollu hástalusat leat deaividan; erenoamážit dannego oahppiid PCat maŋŋonedje. – Muhto dál mii leat álgán ja dat jierás-muhtta olbmo oaidnit dan lunddolaš saji maid PC lea ožžon ovdamearka dihtii matematiikkaohpahas, dadjá Ivar Odd Størkersen, Kongsbakkena joatkkaskuvlla rektor. ■

Prošeaktajoavku oahppomátkkis Oslos. Govvideaddji: Ivar Odd Størkersen

Ođđa digitála fierpmádaga ásaheapmi

Romssa Fylkkasuohkan lea 2006 čavčča váldán atnui ođđa árppohis fierpmádaga joatkkaskuvllaid oahppiid várás. Olles fierpmádat mii galgá bálvalit daid eanet go 2 500 oahppi mátkke-PCaid, lea várra dál Norgga stuorámuš árppohis vuogádat ja lea máđohis IKT-áŋgiruššan.

Manjá fállanvuoru, mas iTet válljejuvvui, biddjojuvvojedje golgotmánus ja skábmamánus 2006 árppohis básat buot fylkka joatkkaskuvllaide. Romssa maritiimma skuvla válljejuvvui čadahit oanehis

sullii guovtti vahkkosaš pilohtaáigodaga ovdalgo olles vuogádat váldojuvvui atnui buot joatkkaskuvllain.

Ráissa joatkkaskuvla lea ovdamearkan dasa mo vuogádat geavahuvvo geavadis. Skuvlii leat biddjojuvvon 37 árppohis radiosáddejeaddji mat gokčēt measta olles skuvlla, ja earret moatti guovddáš boatkaneami lea vuogádat doaibman bures. Vaikke vel fierpmádat ii vel atte vejolašvuoda stivret oktagaslaš neahttageavaheami báikkálaččat dihto áigodagaid, de leat sihke oahppit ja oahpaheaddjit dovddahan ilu go sis lea vuogádat mii duodas doaibmá. ■

Riikkaidgaskašuhttin

Reálafágaprošeakta TIRS

Sálašvákki joatkkaskuvla lea manjimus guovtti jagi bargan mearkkašahtti ollu oččodan dihtii eanet oahppiid válljet reálafágaid. Dát lea dahkkojuvvon prošeavtta "Sálašvákki joatkkaskuvla – riikkaidgaskasaš reálafágaskuvla (TIRS) bokte. TIRS lea geahččalanprošeakta man váldobargu dahkkojuvvo 2006–2008 jagiid ja man váldoulbmil lea: 'lotnolasat ávkálaš ja guhkesáiggi čatnasemiid institušuvdnen gaskal ovddasmanni skuvlla (Sálašvákki jsk.), ealáhuseallima, Romssa universitehta ja Romssa allaskuvla deattastettiin reálafágaid ja riikkaidgaskašuhttima oahppiiguin guovddážiš'.

Prošeavttas leat njeallje doaibmabiju – bargohárjehallansajit oahppiide, guosselogallamat, ekskuršuvnnat/galledeamit ja riikkaidgaskasaš oktavuohhta/Cambridge.

Boahtteáiggi ohcala riikka-oassi bargoveaga mas lea reálafágalaš, gielalaš ja riikkaidgaskasaš duogáš. Reálafágaprošeavtta (TIRS) bokte ja ovttasbarggu bokte Cambridge Regional College:in Englánddas addá Sálašvákki joatkkaskuvla oahppiide buoremus eavttuid dustet dáid hástalusaid.

Oktiibuot leat 34 oahppi hárjehallanbargosajis ovtta beaivvi juohke mánus skuvlajagi 2006/2007 miehtá. Fágaolbmot čuovvovlit oahppiid hui dárkilit alla dásis, ja nu ožžot oahppit buoret vuodu oaidnit oktavuodaid buhtes teorehtalaš oahppomearplána ja duohta eallima gaskkas. Sávvamis lea ahte

3BI mátkkis Johan Ruud-nammasaš fatnasiin.

hárjehallanbargu movttiidahtášii eanet oahppiid áŋgiruššat reálafágaiguin boahtteáiggi.

Reálafágaprošeakta lea ovddasmanni prošeakta maid fylkkaráđi mielas sáhtášii viiddidit gustot eanet skuvllaide Romssa fylkkas áiggi mielde. →

Biologiija ja CSI. 3BI-oahppit čađaheamen DNA-iskosiid Dearvvašvuodafágaid ossodaqas HiTø:s.

Muhtun oahppit čohkken návccaid bargui kemiija-diimmus CRC:is, kemijafágaoahpaheaddji, Gubby Panesar, oaivada.

Ovttasbargoprošeahta Cambridge Regional College:in lea lihkestuvvan hui bures. Juohke jagi dás duohko áigu Sálašvákki joatkaskuvla addit Jk2-luohká buot oahppiide vejolašvuoda čađahit joatkkaoahpahusa 2. skuvlajagi Cambridge Regional College:s Englánddas. Fálaldat lea erenoamáš, ja Sálašvákki joatkkaskuvla lea áidna Davvi-Norgga skuvla mas lea dakkár ovttasbargu.

Oahppit čuvvot Norgga oahppoplánaid, muhto sis lea buot oahpahus eangalaskuvllii. Sii orrot verddebearrašiid luhtte Cambridge:s.

Oahppiid dovdamušat:

– Go lean leamaš sullii guokte mánu studeantan dáppe Cambridge:s, lean mun vásihan eanet go dan maid ledjen vuordán vásihit. Mii oahpásmuvvat ođđa olbmuid, ođđa kultuvrii, earalágan dálkkádahkii, ođđa skuvlii, ođđa oahppiide ja oahpaheaddjiide, ja ođđa beroštumiide. Mun dieđán dát boahtá ávkin maŋgil eallimis, nu ahte vaikke man garas de livččii áibbašeampi ruoktot, de in gal gáđa in veahá ge ahte

njuikejin girdái deike Cambridge:i.

– Go vällje olgoriikkas lohkat, de dat dábálaččat mearkaša ahte olmmoš ferte leat eret bearrašis ja ustibiin oppa jagi. Go vulggiimet olgoriikii Sálašvákki joatkkaskuvlla bokte dan sajis go muhtun doaimmahaga bokte, de mii oáččuiimet vejolašvuoda vuolgit olles Norgga luohkkán. Dieđán ahte dát lei oluide mearrideaddjn vuolginágga. Dakkár oadjebasvuoda dovdu mii mis lea leamaš, lea váttis oažžut go logat olgoriikkas áidna dážan muhtun oahppobáikkis. Dan lassin mii leat orron verddebearrašiid luhtte, mat fuolahit midjiide borramuša ja bassojuv- von biktasiid.

CAMBRIDGE - a chance of a lifetime.

– Mii diehtit vissásit ahte dát min jahki olgoriikkas dohkkehuvvo, ja ahte mii sáhttit joatkit oahpu boahtte jagi. Cambridge Regional College lea lágidan oahpahusa Norgga oahppoplánaid vuodul. Min eangalaskuvla oahpahus lea hui alla dásis, ja beassat čađahit Cambridge-eksámena termiidnaloahpas, mii dagaha álkibun lohkat olgoriikkas maŋjá.

– Cambridge lea buot heivvoleamos gávpot dákkár lonohallanprošektii. Go dat lea okta máilmmi stuorámuš studeantagávppogiin, de dat fállá midjiide nuoraide buori birrasa ja ollu doaimmaid. Gávpot lea jaskat ja nigolaš, ja dáppe oahpásmuvat bures eangalaskuvllii ja deaivvat ođđa olbmuid.

– Mis lea leamaš stuorra ávki orrumis Cambridge:s, ja mii leat loaktán hui bures. Dakkár buori vásáhusa udnnot buot Sálašvákki joatkkaskuvlla boahttevaš oahppiide. Mis leat dál ollu ođđa vásáhusat ja mealgat iehčanasvuotta. Nuppiid sániiguin daddjojuvvon, erenoamáš buorre álgu rávesolbmoeallimii. ■

Cambridge Regional College, váldouskkádat.

REÁLAFÁGABÁLKKAŠUPMI 2006

Reálfágagaingiruššamii ráp-
min geigejuvvui nationála
reálfágabáلكkašupmi 2006
Sálašvákki joatkkaskuvlii. Máht-
toministtar Øystein Djupedal geigii
báلكkašumi guovvamánus dán jagi.
Sártnistis son dajai earret eará:

*“Dat mii lea hui erenoamáš Sálašvákki joatkkaskuvllain lea ahte skuvla lea
čájehan erenoamášvuoda pedagogalaš ođđajurddašemiin vai oahppit
ohppet eanebut reálfágain go ovdal. Skuvla čadaha buori árvoštallama
ovttas searvevuodaidiguin dakkár fitnodagain main leat MNT-fáगत
guovddážiis. Searvevuodas leat buorit bohtosat ja ovttas oahppiid
vejolašvuodaiguin lohkat Cambridge:s, láhččojuvvo vejolašvuoha interna-
tionaliseremii oahpus.”*

Jury rámidii erenoamážit
skuvlla oahppanbohtosa
vuogádatlaš čuovvolemii ja
ovttasbarggu fitnodagaiguin ja
Allaskuvllain ja Universitehtain.
Skuvla lea erenoamáš buorre
buot eaktosurggiin.

Riikkaidgaskasaš oahppu Vuotnabađa joatkkaskuvllas

**Vuotnabađa joatkkaskuvla
lea šaddan IB World School:n
manjágo guokte Geneva IB Or-
ganization ovddasteaddji fitne
guovtti beaivásaš “Authorization
Visit”-s dárkkisteamen skuvlla
vuđolaččat, ja soai attiiga hui
positiiva ruovttoluottadieđu.**

Geassemánus 2006 mearridii fylkkadiggi
ahte guovttejahkásaš riikkaidgaskasaš
IB-linnjá, International Baccalaureate
Diploma Programme, galggai álggahuvvot
Vuotnabađa joatkkaskuvllas 2007 čavčča.
Dan rájes geavahii skuvla áiggi jagi lohppii

ohcat dohkkeheami máilmmemiehtásaš
IBOs, vuovdalit fáladaga ja háhkát oahppiid.

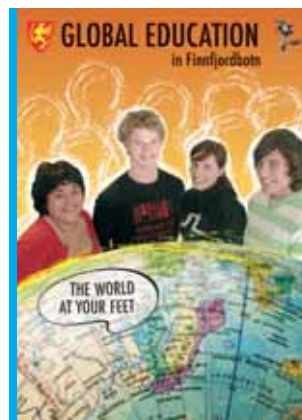
Eanaš oahppit bohtet Nordlánddas,
Romssas ja Finnmárkkus ja muhtumat leat
olgoriikalaččat geat fárrejit riikkaoassái. Ear-
ret earáid leat golmmas Murmánkkas ožžon
saji IB-linnjái Barentsčállingotti ruhtadoarja-
giin ja oassin Murmánkká ja Romssa fylkkaid
ovttasbargošiehtadusas.

– IB-linnjá mearkkaša sihke reálfágaid ja
vierisgielaid nannen. Fágalaš čieknudeapmi,
riikkaidgaskasaš geahččanhálti, oahpa-
heapmi eangalagillii ja ovttasbargu

ealáhuseallimiin galgá leat mielde geasu-
heamen gelbbolaš nuoraid boahteáigái
Davvi-Norgii, dadjá rektor Margoth Hovda-
Lien, gii oaivvilda ahte IB-linnjá lea dehálaš
doaibmabidju Davviguovloáingiruššamis. Ja
son joatká: – Seammás ollašuttá IB-linnjá
máilmmeviidosas máhttoservodaga gáibá-
dusaid, ja addá vejolašvuodaid lohkat alla-
skuvllain ja universitehtain miehtá máilmmi.

INTERNATIONAL BACCALAUREATE (IB)

International Baccalaureate (IB) lea golbma oahpahasprográmma ja daidda gulli eksámenat,
maid International Baccalaureate Organization (IBO) lea ášahan. Dát oahpahasprográmmat
leat vuodđuduvvon miehtá máilmmi oahpahasvuogádagaide, ii ge leat vuodđuduvvon
ovttage vuogádahkii erenoamážit. Vuodđudeami rájes jagis 1968 leat IBO alit standárddat
dagahan ahte IB-prográmma lea dohkkehuvvon miehtá máilmmi. *Gáldu: Wikipedia*

*Skuvlla IB-gihp-
paga ovdašiidu.
Riikkaidgaskasaš
álggaheap-
mi addá ollu
vejolašvuodaid
davviguovvluid
nuoraide. Gov-
videaddji: Harald
Jakobsen*

Vierisgielat Kongsbakkenis

Kongsbakkena joatkkaskuvla lea álo atnán dehálažžan fállat buori ohpahusa vierisgielain. Dát miellidduktá maiddá dárbbu lonohallat oahppiid ja fitnat oahppomátkkiin.

2006 fitne guossit Lauingenis, Duiskkas, galledeamen Kongsbakkena. Dát skuvla lea galledan Kongsbakkena viđa geardde. Skuvlla duiskkagiela oahppit manne Berliidnii, earngalasgiela oahppit manne Dublinii ja Belfastii, ja spánskagiela vuosttaš čiekŋudanjoavku fas vulggii oahppomátkái Madridii. Muhto dattetge lea bistevaš lonohallan Murmánskain bistán guhkimusat.

Kongsbakkena joatkkaskuvllas lea 1990 rájes leamaš lonohallan Murmánska skuvllaguin. Marjimus viđa jagis lea skuvllas leamaš lotnolas lonohallansiehtadus Murmánska ovtteš gymnásain. Juohke čavčča vulget Kongsbakkena joatkkaskuvlla ruoššagiela oahppit Murmánskii orrut ruošša bearrašiid luhtte ja vázzit vahku ruošša skuvllas. Giđđat bohtet ruošša oahppit fas galledit Romssa.

Dovddiidusat ja vásáhusat skuvllas ja árgabeaivvis

– Lonohallan sáhtta leat sihke gelddolaš ja balddihahtti oahppiide. Sii leat vahku eret ruovttus, orrot vieris ruošša bearraša luhtte ja deivet ollu ođđa olbmuid, dadjá Randi Jernberg, joatkkaskuvlla ruoššagiela oahpaheaddji.

Ja joatká: – Sii ohppet ollu ruošša kultuvrra birra, ja sii oidnet mo olbmot doppe ellet.

Erenoamážit sii oidnet dan stuorra erohusa Norgga ja Ruošša gaskkas. Oahppiid ruoššagiela hálddašepmi buorrána dan vahkus maid mátki bistá. Giellaoahppái ii dáidde mihkkege leat nu duhtadeaddji go áddejuvvot ja sáhttit muhtun muddui jietnadit álkkes cealkagiid ulbmilgillii.

Jernberg bivdá nuoraid lohkat ruoššagiela: – Moatti jagis lea Ruošša šaddan okta Norgga guliid deháleamos gávpemárkanin, ja boahteaiggi šaddá turisma ja ovttasbargu oljjuin/gássain dađistaga deháleabbon Norgii. Mii dárbašit ruoššagiela hálddašeadji

Vácčašeamen Murmánskka. Govvideaddji: Ingrid Medby

olbmuid buotlágan fitnuin vai sáhttit sihkarastit boahttevaš Norgga beroštumiid. ■

Murmánska čuoiganfestivála

Ovcci Ráissa joatkkaskuvlla čuoiganlinnjá čuoigi vulge 2006 giđa Murmánskii searvat čuoiganfestiválii.

Vásáhusat dán mátkkis leat hui buorit. Čuoigat ja jodiheaddjit ožžo ávkkálaš vásáhusa sihke valástallama ja kultuvrra dáfus.

Oahppit ledje mielde guovtti oktagaslaš gilvohallamis ja ovta sáttáčuogamis. Valástallama dáfus lei oassálastin festiválii hui ávkkálaš ja čuoigat besse gilvohallat čuoigiiguin alla riikkaidgaskasaš dásis.

Molsašuddi ja sisdoalu dáfus rikkis prográmma lei ráhkaduvvon oktan oahpásmahttimiin gávpogii ja skuvllaide. Oahppit ožžo earret eará vejolašvuoda oassálastit árrjalaččat ruošša nieiddaidluohká lášmmohallandiibmui, mii lei hui miela mielde. Skuvla váldojuvvui velloha bures vuostái juohke sajis gos fitne ja ledje sierra dulkkat/oahpisteaddjit geat čuvvo oahppiid miehtá áiggi doppe ja veahkehedje geavatláš áššiiguin ja diliin.

Oassálastin festiválii lei čuoiganlinnjá čuoigiid guhkes čuoiganáigodaga buorre loahpahepmi mas sii ohppe hui ollu.

Riikkaidagaskašuttin Gárgána joatkkaskuvllas

Čakčamánuš 2006 lei fas áigi vuolgit jahkásaš ekskuršuvdnii Gilbbesjávraí ja Golmma-riikkaurii. Alitohppui ráhkkanahtti oahpahusprográmma Jk2 vuolgá juohke jagi ustitvuodamátkái Gilbbesjávraí ja Goldai Suoma beale Tampere ja Viiala skuvla-luohkáin.

Sullii bealli oahppiin vázzet Golmmariikkaurii ja nubbi bealli fas mannet mealu. Sii vázzet viidáseappot Goldabarttaide gos sii idjadit, ja de fas máhccet vuolggasadjái.

Dán vuoru searvvai maiddá Englándda skuvlaluohkká, ja oahpit ledje juhkkovuvvon seaguhuvvon joavkkuide main ledje suopmelaččat, norgalaččat ja eangalasolbmot. Danne fertejedje buohkat gulahallat eangalasgillii.

Buot joavkkut ledje ožžon bargobihtáid maid galge dahkat, ja okta bargamušain lei guoimmuheapmi. Ja dás čájehuvvui ollu hutkáivuohhta. Eangalasgiela oahpaheaddjin lei suohtas oaidnit ahte dat ii dagahan makkárga váttisvuodaid, ja mokta lei buorre. Guoimmuheapmin lei vaikke mii, sihke jáhkkemeahttun váttis čalmmiid ja giedaid ovttasdoaimbadaanstoaagus, quiz ja olbmočuolbmašuvvama čoavdin.

Govvideaddji: Ellen Skjold Kvåle

Ná mii guhkit ággi vuollái dud-djot áddejumi ja gierdavašvuoda kultuvrraid ja riikkarájiid rastá, ja Gárgána joatkkaskuvllas mii háliidit váikkuhit dása. ■

Ođđa Breivang Romssa gávpogis - 50 buoremusa searvvis

Breivanga joatkkaskuvla Romssas. Govvideaddji: Stein Torgeir Aukland, Breivanga joatkkaskuvla

Skuvlla bargit ja oahppit váldde ođđa Breivanga joatkkaskuvla atnui ođđajagimánus 2006.

Skuvla lea dastán Romssa universitehta ja Grønnåsena mánáid- ja nuoraidskuvlla lahka. Ođđavistti areála lea sullii 7 000 njealjehasmehtera stuoris, ja skuvla lea 445 oahppi ja 80 bargi beaivválaš bargosadji.

Juohke viđát jagi ráhkada Nationálmusea čájáhusa mas čájehuvvo Norgga dálááiggi arkitektuvrra čoahkkáigeassu. Čájáhus

oahpásmahttá manjimus viđa jagi 50 buoremus vistti maid Norgga arkiteavttat leat sárgon Norggas ja olgoriikkas. Breivanga joatkkaskuvla lea válljejuvnon leat okta 50 "buoremus" visttis mat leat gárvvistuvvon áigodagas 2000-2005, "Hápmi ja doaibma"-gilvoluohkás.

Breivanga joatkkaskuvlla huksenprošeavttas leat geavaheaddjit pedagogihka vuodul hámuhan hábmema vuodđoprinsihpaid ja sii leat beassan vásihit nana searvevuoda skuvlla plánenproseassas. Dálá skuvla iežas

molsašuddi oahpahuš- ja bargovugiiguin gáibida dávgasis latnjačovdosiid.

Pedagogihkkavuodđu lea juhkkjuvnon golbman váldoassin; pedagogihkka, lágideapmi ja fysihkalaš biras. Guovddáš momeanttat leat earret eará bargovuogit maidda oahppit servet árrjalaččat, árrjalaš IKT-geavaheapmi, joavkobargu, dávggasvuohta multidoaibmi areálaid, sisáimmu, rabasvuoda ja čuovgga bokte. ■

BÁTNEDEARVVAŠVUOHTA

Kultuvrra ja dearvvašvuoda ja birrasa fylkkaráđđi Mariam Rapp (KrÁ)

BátneDearvvašvuodabálvalusa ovddasvástáduš lea almmolaš bátneDearvvašvuodafálaldat Romssas.

Etáhtahoavda Petter Marstrander

Govvideaddji: Liisa Koivulehto

Romssa fylkka almmolaš bátneDearvvašvuodabálvalusas leat vihtta bátneDearvvašvuodaġuovllu (Romssa gávpot, Hárštá, Gaska-Romssa, Davvi-Romssa ja Davvi-Norgga gelbbolašvuodaġuovddáš), ja juohke ġuovllu jođiha bajimusbátneDearvvašvuodavttir.

Dál leat 27 bissovaččat doaimbi divššohaga dahje klinihka, okta spesialistadivššohat, ġuokte buohcciidviessodivššohaga ja ġolbma johttidivššohaga ja daid lassin vel Davvi-Norgga bátneDearvvašvuodabálvalusa gelbbolašvuodaġuovddáš mii lea Romssa gávpogis. ġuovddáš ášahuvvui 2003 ja fállá vihtta spesialistabálvalusa ja vel oalulortopediija gáiddusoahpahusa. Romssa gávpoga, Gaska-Romssa ja Hárštá bátneDearvvašvuodaġuovlluin lea organiserejuvvon bátneDearvvašvuodavttirvákta.

BátneDearvvašvuodabálvalulas ledje 230 jahke barggu 2006:s, ja dat hálldašii su. 123 miljon ruvdnosaš bruttobušehta ja su. 79 miljon ruvdnosaš nettobušehta.

BátneDearvvašvuoda váilot

Norga lea dan dilis ahte leat uhccán bátneDearvvašvuodavttir. Eanet bátneDearvvašvuodavttir mannet ealáhahkii go dat geat lohket bátneDearvvašvuodavttirin. Dan lassin goargnu álbmotlohku ja bátneDearvvašvuodavttirdárbu lassána.

Dáppe Romssas mii galgat háhkat bátneDearvvašvuodavttir doaresbeliid bálvalussii, spesialistabálvalussii, bátneDearvvašvuodavttirohppui bagadallin, ja dieđalaš virggiide váttis bátneDearvvašvuodavttirmárkanis.

Dát dagaha ahte rabas virggiide eat oaččo bátneDearvvašvuodavttir, ja dat čuohcá bátneDearvvašvuodabálvalusaid fáldahkii álbmogii. Viđa jagi ággis mii doaivut ahte bátneDearvvašvuodavttiroahpu geažil oažžut eanet rabas virggiide bátneDearvvašvuodavttir. ■

BátneDearvvašvuoda váldodoaimma:

- Fálaldat mánáide ja nuoraide vuollil 20 jagi
- Fálaldat psyhkalaš doaimbaváillagiidda
- Fálaldat boarrásiid, guhkesággi buohcciid ja bargonávccahemiid joavkkuide geat leat ášahas ja ruovttudivššus

Dan lassin galgá bátneDearvvašvuodabálvalus čađahit eastadeaddji doaimbajuid oppa álbmogii buorrin.

BÁTNEOAVTTIR-OAHPPU

Romssa fylkkasuohkan lea searaid geavahan ásaht ja jođihit bátneoaavttir-oahpahusa, mii válddii ohppui vuosttaš studeant-aid Romssa Universitehtii 2004:s.

Davvi-Norgga almmolaš bátneoaavttirbálvalus lea guhká rahčan oažžut bátneoaaktáriid virggiide ja daid bisuhit virggiin. Fylkkasuohkana ulbmil lea čoavdit dáid váttisvuodaid.

Romssa fylkkasuohkan lea maiddáí návccaid bidjan ásaht ja ovddidit Davvi-Norgga bátneoaavttirbálvalusa gelbbolašvuodaguovddáža (DNbg). Ulbmil dáinna rahčamušain lea oaččohit eambbo spesialistabátneoaaktáriid riikkaosáái, nu ahte Davvi-Norgga ássit ožžot seamma buriid spesialistabálvalusaid go dat maid riikka ássit ožžot gaskamearálaččat. Seammás sáhtta DNbg váikkuhit fágalaččat dasa ahte Romssa Universitehta bátneoaavttiroahppu lihkosuvvá bures.

Fylkkaráđi jođiheaddji Paul Dahlø goivesta BÁTNI-vistti huksema vuosttaš goivestaga 2005:s. Govvideaddji: Maarit Markussen

BÁTNI-visti

Ođđa BÁTNI-visti lea gárváneamen ja sáhtta váldot atnui geasset 2007. BÁTNI-visti lea huksejuvvo Breivikai ja dohko galgá sihke Romssa Universitehta ja Davvi-Norgga bátneoaavttirbálvalusa gelbbolašvuodaguovddáš (DNbg).

Dáinna ángiruššamiin háliida fylkkaráđi áradit bátneoaavttirbálvalusa ásaheami vai fidnejit bátneoaaktáriid rabas virggiide ja doalahit daid virggiin ja vel buoridit bátneoaavttirbálvalusa ássiide.

Romssa fylkkasuohkan dat lea huksehan BÁTNI-vistti ja láigoha lanjaid Romssa Universitehtii. Romssa fylkkasuohkan lea leamaš ovddastuvvo hukseheaddjin ja geavaheaddjin, ja fylkkasuohkanis lea leamaš ovddasvástádu sisaoastit stuora osiid biergasiin ja latnjagálvuui. Buohkanassii lea geavahuvvo su. 300 miljon ruvno vistti hukset ja su. 100 miljon ruvno rusttegiid ja latnjagálvuui oastit.

Njuovžžálmahttin dihtii gelbbolašvuodaguovddáža ja universitehta

klinihkalaš bátneoaavttirbálvalusa ovttagu, biddjojuvvojit guktot BÁTNI-vistái. Romssa fylkkasuohkan galgá maiddáí jođihit Universitehtaklinihka visttis mas oahppit ožžot klinihkalaš oahpahusa. Universitehta galgá kvalitehtasihkkarastit oahpahusa ja dingot Romssa fylkkasuohkanis dárbbalaš bálvalusaid, ja Romssa fylkkasuohkan galgá fas virgádit bagadalliid ja jođihit klinihka.

Dán láhkai besset guktot ovttaguovvohasat bargat dan maid bures máhttet: Universitehta ovddasvástádu lea oahpahu, ja Romssa fylkkasuohkana ovddasvástádu lea klinihka jođiheami nu mo das lea ovddasvástádu eará almmolaš bátneoaavttirbálvalusa ge Romssas. ■

Fylkkadiggi geahčadeamen ođđavistti. Govvideaddji: Maarit Markussen

Lávdaduvvon spesialistabálvalusat

OrtoPol@ar-prošeavtta bokte ja teleodontologiija ángiruššama bokte háliida fylkkaráđđi olbmuide dahkat álkibun oažžut spesialistabálvalusaid, ja gáidus spesialistaoahpahasain dat háliida unnidit daid divššohasaid logu, geat leat vuordimin spesialistabálvalusaid Romssas.

OrtoPol@r

Geasset 2006 loahpahuuvui hui bures lihkostuvvan prošeakta OrtoPol@r. OrtoPol@r lea vuosttaš spesialistaid gáiddusjoatkkaoahpahasprošeakta Norgas. Guokte oalulortopediija spesialistta leat čadahan oahpu. Nubbi sudnos álggii bargui DNbg:i, nubbi fas álggii priváhta spesialistan Romssa gávpogii. DNbg:s lea áigumuš čadahit eanet dákkár prošeavttaid. Fylkkaráđis lea ulbmil leavahit joatkkaoahpahusa vel eanet nu

Eastadanbargu

Eastadanbarguin lea álot dehálaš ángiruššat.

Romssa fylkkasuohkan lea mielde "Løvetannsprojektet:s", prošeavttas mii guoská boarrásiidásahusaid ja ruovttudivššu ovttasbargui boarrásiid bátne dearvašvuodaváttisvuodaid birra. Erenoamážit boarrásat geain leat iežaset bánít, dárbbasivčče buoret divssu. Romssa fylkkasuohkan lea maiddái mielde prošeavttas

Govvideaddji: Hedda Høvik

ahte oassálastit sáhttet ássat iešgudet báikkiin riikkaoasis čadahettiin joatkkaoahpahusa almmá dárbbaskeahttá fárret bistevaččat.

Teleodontologiija

Teleodontologiija ángiruššamiin galgá bátne doaktáriid joatkkaoahpaheapmi ain eambo leavahuvvot. Videokonferánssat ja neahttavuđot oahppavuogádagat leat dán ángiruššama dehálaš oasis. Fylkkaráđđi áiggošii leat dihtorteknologiija njunnošis. Buot bátne divššohagat leat laktojuvvon Bredbåndfylket Troms (BBFTa) nammasaš sárasnehtii ja sáhttet dán fierpmádaga bokte geavahit teleodontologiija ja digitálet journáladieđuid ja røntgengovaid. ■

"Tenner for livet" mii lea mánáid ja nuoraid ángiruššan earret eará dearvašvuodastašuvnnaid ja álbmotdearvašvuodabarggu bokte. Dán ovdamearka lea bargu dan ala ahte nuorat joatkkaskuvllain galget juhkat eanet čázi goikui. Bátne divššárat dat eanaš čadahit dákkár eastadanprošeavttaid. ■

DUOHTADIEĐUT

Váttis bátne doavttirdilli lea dagahan ahte 5 296:s mánáin ja nuorain (gaskal 3 ja 18 jagi) ja oktiibuot 7 295:s Almmolaš bátne dearvašvuodabálvalusa vuoruhuvvon divššohasjoavkkuin, geaid ledje plánen iskkadit ja dikšut ollásit 2006:s, eai leat gohččojuvvon boahit ja/dahje eai leat ollásit dikšojuvvon.

Dan lassin eai leat 4 228 rávesolbmo, geaid ledje plánen gohččut boahit ja dikšut ollásit 2006:s, gohččojuvvon ja/dahje ollásit dikšojuvvon.

Heajumus dilli lea Romssa gávpoga bátne dearvašvuodaguovllus mas vuoruhuvvon joavkkuid 4 766 divššohasa ja 7 397:s, dás maiddái rávesolbmot, leat vuordimin bátne divššu.

Almmolaš bátne dearvašvuodabálvalusa fuolahussii gullet buohkanasii 65 547 olbmo geain 31 763:s leat gaskal 3 ja 18 jagi. Dáin ledje oktiibuot 31 913:s ja 21 391:s 3 ja 18 jagi gaskasaš joavkkus iskojuvvon ja dikšojuvvon dievaslaččat 2006 kaleanddarjagis.

Kultuvrra ja dearvvašvuoda ja birra fylkkaráđđi Mariam Rapp (KrÁ)

Kulturehta geahččala lágidit buori ja šládđes kulturfálaldaga olbmuide Romssa fylkkas. Etáhta ovddasvástádus lea juogadit doarjaruđaid kultur- ja valáštallanorganisašuvnnaide ja vel álbmotdearvvašvuodabargui.

Etáhtahoavda Nina Chr. Badendyck

Govvideaddji: Liisa Koivulehto

Fylkkaráđđi váldoulbmil Romssa fylkkasuohkana kulturpolitiikain lea fállat buot Romssa fylkka ássiide buori ja šládđes kulturfálaldaga. Fylkkasuohkan lea árijalaš veahkeheadđji ja oassálasti kultureallimis:

- Lea Romssa kulturmuutosuodjalusa ovddasvástideaddji eiseváldi
- Juolluda doaibmadoarjaga buot dávvirvuorkkáide Romssas
- Juogada spealloruđaid ráhkadusaide ja rusttegiidda valáštallama ja rumašlaš lihkademiid várás ja báikkálaš kulturvistiide
- Jodíha Musikk i Troms (Hárštás), Girje- ja kulturbusse (Hárštás/Lulli-Romssas), Kulturnett Troms, Kultuvrralaš skuvlalávka Romssas ja FYSAK Troms
- Eaiggáduššá Romssa fylkkakulturgovddáža ja lea mielde eaiggáduššamin Hålogaland Teatera (Romssa gávpogis), Tromsø symfoniorkester, Nordnorsk landsdelsscene for dans (Hámmarfeasttas), FilmCamp (Málatvuomis), Nordnorsk fartøyvernsester (Rivttágis), Nordnorsk filmsenter (Honesvágis), Davvi-Norgga Feastaspealuid (Hárštás), Bardufostuna (Málatvuomis) ja Lásságámmi (Omasvuonas)
- Romssa fylkkagirjeráđju lea fylkka skuvllaid ja álbmotgirjeráđju neavvun- ja gelbbolašvuodaguovddáš ja galgá fuolahit gáiddušluoikama
- Ovddida viidáseappot ángirusšama Álbmotdearvvašvuoda čuovgatoardnafylkan
- Juogada doarjaruđaid eaktodáhtolaš kultur- ja valáštallanorganisašuvnnaide

Kultuvrralaš skuvlalávka

Skuvla lea okta servodaga deháleamos kulturguoddiin. Skuvla lea oahppanarena ja deaivvadansadji ja dat sadji gos buoremusat sáhtá sihkkarastit ahte buot oahppit ieža besset čiekŋaleappot muosáhit dáidaga ja kultuvrra. Kultuvrralaš skuvlalávka deattasta ahte dáidda galgá boahit oahppiid lusa, ahte báikkálaš biras lea oahppi ja dáiddára hutkás deaivvadeami sadjin.

Kultuvrralaš skuvlalávka ovddiduvvo ja doaibmá gos oahppit leat, ja go kultur- ja skuvlasuorgi, ja báikkálaš dáiddárat ja kulturbargit ovttaget. Oassi doaimmain vulget dan prográmmafálaldagas maid Romssa fylkkasuohkan ráhkada ja gaskkusta.

Riikkalaš ja regionála dáidda- ja kulturáhusat leat min deháleamos ovttagooasehasat go mii geahččalit fállat šládđes prográmma skuvllaide. Juohke jagi bargat mii earret eará ovttaget Hålogaland Teateriin galledančájálmasaid ja kulturviessočájálmasaid oktavuodas. 2006/07 skuvlaprogrammas lei *Det er sikkert og visst*, čájálmas H. C. Andersena eallima ja čállima birra, ja Ibsena *Gjengangere*. Davvi-Norgga dáiddárguovddáš lea maid dáid bistevaš ovttagooasehas buot dáiddasurggiid dáiddárdeaivvadeamiid ja bargolatnjafálaldaga oktavuodas.

Regionála áсахusaid lassin, bargojuvvo ovttas báikkálaš ovtadagaiguin earret eará ovtadagain Filmhuset Tvibit, digitála videobuvtta-deami kurssain. Prográmmas leat maiddáid friddja teáhterjoavkkuid ja dánsunkompanijaid čájálmasat ja bádjefálaldagat, dasto kurssat ja dáiddárdeavvadeamit maidda oassálastet filbmaráhkadeaddjit, čállit ja govvadáiddárat. Panta Rei Dansteater lea okta njealji friddjajoavkus mii diibmá galledii skuvllaid iežas dánsunčájálmasain *Invisible Dances*, ja čájálmasa maŋŋá dat lágidiid dánsunbáji.

Hålogaland Teatera Čájálmasas Det er sikkert og vist. Govvideaddji: Ola Røe

Åarjelhsaemien Teatere/Sydsamisk teater čájálmasain *Aernien Bijre/Ved ildstedet* ja Gállánuoraidda Teáhter teáhterbájiin *Gállábárbnit*, leat leamaš oasit sámi prográmmafálaldagas. Prográmma sisttisdoallá maiddáid dáiddašlájaid ovttasdoaimbama, ja okta šanŋeriidrastideaddji buvttademiin diibmá lei *nesten FAME* – prošeakta mas oahppit ráhkadedje iežaset dánsunoanehisfilmma ovttas dánsundáiddáriin ja filbmadáiddáriin.

Romssa fylkka ja Svalbárdda oahppit leat Kultuvrralaš skuvlalávka bokte beassan deaivat buotlágan dovddahemiid dáiddáriid ja kulturbargiid. Sii leat beassan muosáhit teáhtera magiija, ja beassan lávket čállit ávvosii. Sii leat oamastan ođđa máhtu. Sii leat muosáhan ilu ja hutkáivuoda ávdnedettiin ieža ja juogadettiin iežaset muosáhusaid nuppiiguin. Sii leat addán dáiddáriid ruovttoluotta iežaset smiettamušaid ja spontanitehta. Nu sii leat mielde ovdánahttimin iežaset árgabeaivvi ja dáidaga mii lea min birra.

Prográmmafálaldat Kultuvrralaš skuvlalávka ja diehtjojuohkin dan birra gaskkustuvvo neahttasaji www.kulturitroms.no bokte, dan lassin ahte jahkásaččat almmuhuvvo sierra prográmmakataloga seamma namain. Ortnegii gullá buot fitnolaš dáidda ja kultuvra mii gaskkustuvvo Romssa skuvllain. ■

Romssa fylkkakulturguovddáš

Romssa fylkkakulturguovddáš organiserejuvvui ođđasis fylkkasuohkanlaš áсахussan čakčamánu 1. b. 2006 rájes. Fylkkakulturguovddáš sáhtttá doaimmat guovddáš arenan Romssa fylkkasuohkana davviguovloáŋgiruššama visuála dáidagis.

Fylkkakulturguovddáš lea leamaš fylkkasuohkanlaš fitnodat, muhto fylkkakulturguovddáža jodiheapmi lea dál biddjojuvvon fylkkarádi vuollái, ja doaimbama fuolaha dáiddár Stein Erik Hansen beaivválaš jodiheadjain.

Romssa fylkkasuohkan lea dahkan ovttasbargosoahpamuša Romssa allaskuvllain. Fylkkakulturguovddáža doaimba šaddá fylkkasuohkana oktan doarjjan allaskuvlaoahpahussii visuála dáidagis, earret eará fágabirrasa guovddážin ja geasuhanbájiid fállin easkkaoahppan dáiddáriidda. Romssa fylkkasuohkan oaččui 2006:s 150 000 ruvno ovdaprošeaktadoarjjan Norgga Kulturráđis. Ruđat juolluduvvojedje plánenbargui fylkkarádi mearrádusa vuodul ja fylkkakulturguovddáža jagi 2006 doaimbaplána vuodul. Bargu váldoohcamiin álggahuvvui cuonomanus 2007 ja eaktuda Romssa fylkkakulturguovddáža ealáskahttima, divodeami ja ođasmahttima. Romssa fylkkakulturguovddáš lea ožžon iežas Romssa fylkkasuohkana kultuvrra vuollásaš neahttasiidduid. Neahttasiidduin almmuhuvvojit ođđasat, doaimmat, dáiddárat, hutkás doaimmat ja ieš "Tromskysten". ■

Tromskysten. Govvideaddji: Bård Monsen /Manipulerejeaddji: Stein Erik Hansen

Sámi girjerádjobálvalus

Čakčat 2006 ásahii Romssa fylkkagirjerádju ovddidanprošeavtta **Sámi girjerádjobálvalus mii biddjovvui Ája sámi guovddáži Olmmáivággi. Doaibmabidju galgá buoridit gelbbolašvuoda sámi girjjálašvuoda, kultuvrra ja historjjá birra ja nannet daid gaskusteami skuvla- ja álbmotgirjerájuin.**

Ája sámi guovddáš. Govvideaddji: Edel Olsen

Bálvalus lea vuos áshuvvon golmma jagi prošeaktan vuosttažettiin Davvi-Romssa suohkaniid várás. Vásáhusaid vuodul prošeaktaáigodagas mearrida fylkkaráđđi galgá go dát šaddat bastevas fáladahkan buot Romssa fylkka girjerájuide. Bálvalus galgá maiddái hukset

áššáigullelaš girjjálašvuoda-, filbma- ja musihkkačoakkáldagaid maid skuvllat ja álbmotgirjeráju galget beassat geavahit, ja dat galgá vel veahkehit ovddidit báikkálaš diliide guoski čoakkáldagaid suohkaniin. Prošeaktajođiheaddji galgá láchčit diliid nu ahte álbmot- ja skuvlagirjerájuid gelbbolašvuota lassána sámi girjerádjobálvalusa hárrái, gaskusteami hárrái ja sámi girjjálašvuoda- ja kulturmáhtu hárrái. Sámi girjerádjobálvalusas lea maiddái ovddasvástádus dikšut neahttasaji Sámi gáldoneavvu <http://troms.kulturnett.no/bibliotek/samisk/>

Bálvalus galgá ovddiduvvot ovtta Davvi-Romssa álbmotgirjerájuiguin, ja Gáivuona girjebusse šaddá leat dehálaš gaskustan-

barggus. Virgi lea biddjovvun Ája sámi guovddáži vai dat lea sámi birrasis mii sáhtta leat mávssolaš veahkin fágalaš ovdáneamis, ja dannego báikádeapmi seamma vistái sáhtta bohciidathtit sihke oktasaš doaibmajuid ja oktasaš strategiijaid. ■

Mediačájáhus. Govvideaddji: Edel Olsen

Lulli-Romssa girje- ja kulturbusse

Girje- ja kulturbusse lea sierra gaskustanarena Lulli-Romssa suohkaniidda. Romssa fylkkagirjerádju hálddaša busse. Dat ii galgga leat dušše dábálaš girjebusse, muhto galgá dan lassin geavahuvvot kulturgaskusteaddjin girjjálašvuoda, diehtaga, visuála dáidaga, musihka ja kulturárbbi oktavuodas. Skuvlajagi 2006/2007 čađahuvvui earret eará gierdomátki Trondarnesa guovlodávvirvuorkkain mas báktegovat ledje fáddán; "Lea go kjeøysarvva sávza?" ■

Girje- ja kulturbusse. Govvideaddji: Kristin Risan

Čullojuvvon, šliipejuvvon dahje málejuvvon báktaí

Báktedáidda lea gelddolaš go don dan oainnát bávttis, geađggis, ja dovdát hámiid, olbmuid, áđaid dahje ealliid. Muhto ii go leat seamma gelddolaš bussiin jođašit ja gaskkustit dan?

Báktedáidda ráhkaduvvui Davvi-Norggas geađgeáiggis, árra metállaáiggis ja ruovdeáiggis. Leat sárgumat, sárgumiid ráiddut, duodaštus ja dáidda mat guđđojuvvojedje báktaí ja maid mii sáhttit dutkat. Kulturhistorjá govaid han mii áigut gaskkustit.

Báktedáidda lea oppamáilmmálaš. Dat lea dovddahanvuohki buot máilmmiosiin ja dehálaš oassi hui ollu kultuvrrain ja historjái. Muhtun álbmogiin dat ain gullá eallimii.

Midjiide ge, dahje min máttuide ge, dat leat leamaš mávssolaččat. Dan mii áddet go oaidnit man čábbát govat sáhttet leat, dahje man detájlalaččat dat leat. Dat sáhttet leat govastagat ge mat leat čábbát ja ovddolaččat.

Manne geavahedje min máttut nu ollu fámu, áiggi ja viššalvuoda dása? Áidna maid mii vissásit sáhttit dadjat lea ahte dat fertii leat dehálaš ja mearkašii juoidá mávssolačča, muhto mis lea lohpi smiehttat ja árvaladdat, vel busses ge čohkkádettiin.

Mii ássat riikkaosis mas lea ollu ja mánggalágan báktedáidda. Álttás lea eanemus báktedáidda čoahkis ovttasajis Davvi-Eurohpas maid guolásteaddji ja bivdi čearddat dahke. Dát leat eanaš čullojuvvon báktegovat. Hápmiris leat čábbát šliipejuvvon báktegovat mat gullet Norgga boarráseamos báktedáidagiid searvá. Nordlánda rittus leat dievva báktemálemat.

Dán rikkis materiála vuođul ráhkadii Trondarnes Distriktsmuseum vuogádaga Lulli-Romssa girje- ja kulturbussii. Dasa dávvirvuorká vuostažettiin geavahii regionála báktedáidaga nu mo báktemálemiid

Sarvva Kjeøya báktegovain Hárštá olggobealde. Áigáduvvon jahkái 1800 o.Kr., árra metállaáigái. Motiiva lea digitálalaččat čielggasmahttojuvvon. Govvideaddji: Håvard Salen Nyheim/Trondarnes Distriktsmuseum

Kjeøyas Hárštá olggobealde. Dás mii vuolgut máilbmái geahčadit eará álbmogiid báktedáidaga.

Eanemus mihtilmas govadat Kjeøyas lea beakkán "Kjeøy-sarvva". Dát govadagat leat málejuvvon masá 4 000 jagi dás ovdal, ja ain dat oidnojit bávttis.

- Mii mállagiid dat bistá 4 000 jagi ja gos dan fidnejedje?
- Oste go dan Byggkjøp:s?
- Jus dan ieža ráhkadedje, mas de?
- li go dat oro leamen eambo sávzza láhkai?

Vuogádagas oahpistuvvojit oahppit dasa mii báktedáidda lea. Sii besset oaidnit ovdamearkkaid min báktedáidagis ja báktedáidagis eará sajiin ge máilmmis, besset árvádaddat ja árvaladdat, besset bardit eallilotto báktedáidaga govadagaiguin ja besset njávkkadit šalladis geađggi masa leat čullojuvvon báktegovaid kopijiat. ■

Álbmotgirjerájut; dehálaš oahpporesurssat Romssa boaittobeliin

Álbmotgirjerájut Hárštá ja Romssa olggobealde ožžot jahkái oahpu váldi rávisolbmuiin meroštallama vuodul unnimusat 3 000 jearaldaga maidda sii vástidit. Ovccis juohke lohkásis geat geavahit álbmotgirjerájuid oahppoulbmiliidda, leat nissonat, ja fálaldat jerrojuvvo eanemusat doppe gos bálvalus lea buoremusat lágduvvon. Dát leat muhtun bohtosat das go kártejedje álbmotgirjerájuid bálvalusaid oahpu váldi rávesolbmuide.

Kárten

Njealji vahkus 2006 čavčča čadahii Romssa fylkkagirjerádjju ovtta 18 suohkaniin Romssas kárten das mo álbmotgirjerájut geavahuvvojedje studerema oktavuodas. Romssa ja Hárštá gávpogat eai lean mielde kártemis.

Álbmotgirjerájuid bálvalusat oahpu válđiide

Girjerájut ožžo njealji vahkus buohkanassii 328 jearaldaga studeanttain geat dárbbasjedje girjerádjjobálvalusaid oahpu válđima olis. Bealli buot jearriin ledje Davvi-Norgga oahpahasásahusaid oahppit. Girjjálašvuoda lassii sii háliidedje beassat geavahit PCa, lohkansaji ja joavkobargosaji girjerájus.

Nissonat geavahit álbmotgirjerájuid eanemusat

87 % dain geat áigodagas geavahedje álbmotgirjerájuid oahpu válđidettiin, ledje nissonat. Eambo go 90 % sisaluoikkahuvvon girjjálašvuodas galggai nissoniidda, ja 25 % olggosluoikamiin girjerájuid iežaset čoakkáldagaim lei albmáide. Boađus heive stuorát iskkadallamii dánska studeanttaid girjerádjogeavaheami birra mii čájehii ahte nissonat gaskageardán guhkes oahpuin ledje stuorámu girjerádjogeavaheaddjit.

Geavaheapmi lassána ángiruššama mielde

Roavvát gehččon ledje ovccis oahppi jearaldaga logi oahppi jearaldagas áigodagas Davvi-Romssa ja Gaska-Romssa álbmotgirjerájuid.

Dáidda guovlluide lea áshuvvon regionála ovttasbargu fuolahán ja ovddidan dihtii girjerádjjobálvalusaid studeanttaide, ja Davvi-Romsii Davvi-Romssa oahppoguovdáži (<http://www.ntss.no>). Stuorámu jearru doppe gos bálvalus lea eanemusat ovddiduvvon, čájeha ahte ángiruššan dagaha stuorát geavaheami ja jearu.

Oahpahasásahusaid ávki ja veahkki

Go áigu sihkkarastit ahte oahppit geat ášset doaresbeale suohkaniin, ožžot sullii seamma buriid girjerádjjobálvalusaid go dat studeanttat geat ieža leat oahpahasásahusain, de lea dárbu joatkit ja ovddidit vel eambo oahpahasásahusaid ja álbmotgirjerájuid ovttasbarggu. ■

Álbmotgirjerádjju oahpporesursan. Govvideaddji: Aud Tåga

FilmCamp – Málatvuomis

Hui bures lihkostuvvan dievaslaš konseptta FilmCamp govvida bures fylkkaráđi sávaldaga ovttaš buvttadeami gaskaomiid ovtta sadjái.

Dievaslaš konsepttas leat erenoamáš ovdamunit resursa- ja vuodđostruktuuraguovddážiin. Dat ovttaš buvttadeami gaskaomiid ovtta sadjái.

Dáid ovdduid leat dat buvttadeaddjit deattuhan geat leat geavahan FilmCamp. 2006:s lea FilmCamp lihkostuvvan oáččohit viđa čuojahanfilmma filbmema regiuvdnii, earret eará "Vinterland", "Guovdageainnu stuimmiid" ja "True north".

Mihtidahtti ekonomalaš beavttu lassin lea FilmCamp rahčan mielddisbuktán ahte gelbbolašvuohta lea mearkkašahtti lálkai

Bargostipeanda Erik Stifellii

Komponista Erik Stifell oáččui fylkkasuohkana 2006-2007 bargostipeandda. Stipeandda sturrodat lea 100 000 ruvnno.

– Mii doaivut ahte Erik Stifell Romssa fylkkasuohkana bargostipeandda vehkiin galgá sáhttit ovdánit, ja ahte son dainna astá vuojulduvvat buot daidda gelddolaš proševttaide maiguin son áigu bargat 2007:s, dajai fylkkaráđi Mariam Rapp stipeandda geigendilálašvuođas.

Duogášorjijt Guovdageainnu stuimmiid filbmemis. Govva: FilmCamp

buorránan buot fidnosurggiin mat leat leamaš mielde: Davvi-Norgga filmbabargiid, fuolahus- ja gálvoskáhppejeddjiid, fidnobargiid, neavttáriid, statisttaid, fievrrideaddjiid ja sáhtašeddjiid,

musihkkáriid ja jietnabargiid earret earáid gelbbolašvuohta. Nappo lea čájehan ahte FilmCamp ángiruššan lea leamaš ávkin eará ealáhusaide ge. ■

Mii háliidit bargostipeanddain movttiidahttit dáiddáriid ovdánit. Stipeandda submi lea 100 000 ruvnno ja dan oáččui komponista Erik Stifell iežas rájádristideaddji, ođasteaddji, sesolaš ja elektroakustihkalaš komposišuvnnaid ovddas. Son lea gelddolaš filbmamusihka, teáhtermusihka ja dáiddamusihka komponista. Dáiddáris lea viiddis ovttasbargu eará dáiddašlájaguin ja dáiddadovddahemiiguin, ja su leat eará Davvi-Norgga fitnolaš joavkkut diŋgon musihka ráhkadit. ■

Stipeandavuoiiti Erik Stifell fylkkaráđiin Mariam Rappiin. Govvideaddji: Klara Johansen

UKM oaččui kulturbálkkašumi

Romssa fylkka kulturbálkkašumi 2006 oaččui Ungdommens kulturstring i Troms (UKM) ja Odd Halvdan Jakobsen, Romssa UKMa jodiheadđji. Romssa fylkka kulturbálkkašumi juohkinnjuolggadusain čuožžu ahte bálkkašupmi galgá addojuvvot ovttá olbmui dahje eanet olbmuide geat leat erenoamážit rahčan Romssa kultureallima ovddas dahje Romssa kultureallimis. Bálkkašupmi galgá gudnejahtit vuostáiváldi ja doarjut ávdnejeaddji dáiddalaš ja kultuvrralaš barggu.

– Kultuvra nuoraid várás ja nuoraiguin boahotá oidnosii UKMa bokte. UKM lea buorre juohke oasseváldái ja lea fitnolaš kultuvrra rekruterenvuođu dehálaš oassi, dajai Mariam Rapp bálkkašumi geigedettiin. Fylkkaráđđi deattuhii bálkkašumi vuoti inddu ja čujuhii šángeriid, agi ja geográfalaš viidodahkii kulturdoaluid oassálastiin, jagi geigema ákkastaladettiin.

Mii dovdat Nuoraid Kulturdoaluid vuosttažettiin suohkaniid kulturdoaluin ja fylkkadoaluin. 2006 oassálaste 4 663 nuora gaskal 10 ja 20 jagi Romssa iešguđet suohkaniin ja vel Svalbárddas ge. Nuorat bukte ovdan dakkár iešguđetlágan kulturdovdadahemiid go

Fylkkaráđđi Rapp ovttas Odd Halvdan Jakobseniin ja Karoline Jakobseniin. Govvideaddji: Klara Johansen

musihka, teáhtera, revya, performance, dán-suma, video, filmmaid, dáhtaanimašuvnnaid, govvadáidaga, tekstiiladáidaga,

girjjálašvuođa jna. – Nuoraid Kulturdoalut eai livčče lean otná dásis jus ii livčče lean dat indu ja ángirvuođa álša maid Odd Halvdan Jakobsen lea čájehan, dajai fylkkaráđđi Mariam Rapp. Son gesii ovdan mo Odd Halvdan Jakobsen duođaid hálddašii UKMa idea; ahte UKM galgá leat nuoraid arena ja čujuhii su attáldahkii gulahallat nuoraiguin ja su ángirvuhtii ja indui suohkaniid ektui.

Bálkkašumi juohkiba UKM mii oaččui 25 000 ruvdnosaš šeahka ja Odd Halvdan Jakobsen, UKMa árrjalaš ja álššalaš jodiheadđji, gii oaččui Olaf Storø gova. ■

GIRJEČÁLLIGIHPPAGAT DÁRO-, SÁME- JA RUOŠŠAGILLII

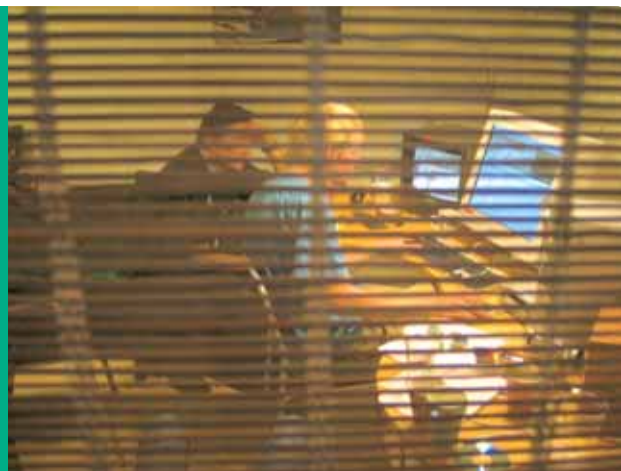
2006 almmuhuvvojedje oktiibuot guhtta čálligihppaga ráiddus Bajásšaddan girjjálašvuođas mii lea Romssa fylkkagirjeráju ovddasvástá-dus. Čálligihpa Eva Jensen ilmmái dárogillii ja jorgaluvvui sáme- ja ruoššagillii ge. Čálligihpa Eivor Bergum almmustahttojuvvui sámegillii ja Cora Sandel-gihpa jorgaluvvui maiddái ruoššagillii. Dárogillii ilmmái Ruošša girječáli Jelena Gabona čálligihpa ge. Sigbjørn Skåden lea jorgalan gihppagiid sámegillii. Olga Komarova lea jorgalan ruoššagillii ja Erik Egeberg lea jorgalan ruoššagielas dárogillii.

Filbma ja mánát ja nuorat

Filbma ja filbmalunddot doaimmat leat garrasit ovdáneamen Davvi-Norggas. Ángiruššojuvvo dievaslaččat buot dásiin – mánáiguin ja nuoraiguin, gealbudemiin ja fitnolaš filbmabirrašiin.

Romssa fylkkasuohkan lea mánáid- ja nuoraidángiruššamiin juksan buriid bohtosiid oanehis ággis. Leat várrejuvvon prošeaktaruđat bušeahtas ángiruššan dihtii nuorra filbmadahkkiiguin, geat eai leat dovdosat, ja dat lea sidjiide addán vejolašvuoda álgit filbmaohppu riikkas ja olgoriikkas.

Ruđat nuorra filbmadahkkiide leat addojuvvon buvttadusoarjjan, giehtačálaovddideapmái, stipeanddaide čuovvut filbmemiid FilmCamp:s, Nordisk Ungdoms Filmfestival:i (NUFF), Tvibita speallofilbmaprošektii Filmfangstprosjektet ja Tvibit Talentfilmfundi. Filbmavisti Tvibit Romssa gávpogis lea mearkašahtti resursa ja das lea ovddasmanni rolla Romssa fylkka nuoraid filbmabarggus. Tvibit lea mánnga doaibmabiju álggaheadji ja oassálasti. Dan lassin vuoruhuvvo filbma Kultuvrralaš skuvlalávkkas. ■

Mánnga gelddolaš prošeavtta leat jođus Tvibit:s. Govva: Tvibit

Ráissa joatkkaskuvlla oahppit leat ráhkadan iežasaset dearvvašvuodakampánja mii čalmmustahtá šaddosiid, ruotnasiid ja čázi. Govvideaddji: Ola Solvang

Dearvaset biebmодоalu ja rumašlaš lihkaдallama čalmmusteapmi

Romssa fylkkasuohkan jotkkii 2006 iežas álbmotdearvvašvuodaбarggu Álbmotdearvvašvuoda doaibmaplána 2004-2007 Meir liv laga vuodul. Jagi mielde álggahuvvojedje mánnga álbmotdearvvašvuodadoaibmabiju mat čalmmustahtte biebmодоalu ja biebmama ja vel rumašlaš lášmmohallama ángiruššama.

Dearvaset joatkkaskuvllat

Dearvaset eallima čalmmustahttin lea albma lánhcai cieggamin riikka joatkkaskuvllaide. Romssas leat 10 skuvlla 19 skuvllas mielde viid-diduvvon álbmotdearvvašvuodaбarggus, ja buoret biebmодоallu, eanet rumašlaš lášmmohallan ja uhcit borgguheapmi beroštahttet sihke oahppiid ja bargiid hirbmadit.

Eanaš skuvllat leat mearridan bruvsaautomáhtaid sadjái bidjat čáhcečoaskudeaddjiid, ja dása leat oahppit liikon hui bures. Eanaš kantiinnat váruhit maidái makkár biepmuid sii fáallet. Ulbmil lea vuovdit eanet roavva gordnebuktagiid ja šaddosiid/ruotnasiid, ja váikkuhit dasa ahte nuorat eai bora nu ollu sohkkara, sáltti ja gallehuvvon buoiddi. Buot Romssa joatkkaskuvllain leat gieldán borgguheami ja nuskkuidd návddašeami skuvllas ja dan birrasis. Dát gielddus guoská sihke oahppiide ja bargiide. Álbmotdearvvašvuoda čalmmusteapmi joatkkaskuvllas lea ođas Romssa fylkkas. Skuvllat leat dán rádjai čájehan garra dáhtu ulmmálaččat ja systemáhtalaččat bargat dáinna fáttáin. ■

Ođđa allaskuvlaoahppu addá dearvaset mánáid

Romssa fylkkasuohkan ja Romssa allaskuvla háliidit ahte mánáidgárde-, vuodđskuvla- ja SFO bargit galget šaddat eambo diđolažžan dan hárrái maid sii addet mánáide borrat.

2006 álggahuvvui gáiddus biebmanoahppu dán ulbmiljoavkku várás. Fálaldat lei vuosttažettiin Romssa suohkaniidda main lea "álbmotdearvvašvuoda searvevuota" Romssa fylkkasuohkaniin. Ovcci searvevuoda suohkanis válljejuvvojedje Bearddu ja Mátlatuomi suohkanat vuosttaš kurssa lágideaddjin. Guovtti deaivvadeamis oahpahuvojedje 15 oassálasti earret eará das maid sii galget borahit mánáide vai sii doalahit buori energiijadássádaga ja mo rivttes biebmodoallu sáhtta eastadit dávdda.

Oahpu namma lea "Máná, biebmodoallu ja dearvvašvuota" ja dat attii oassálastiide 15 oahppočuoggá. Oahpus lei sihke teoriija ja geavat, ja oassálastit ohppe earret eará mo sii sáhttet oaččohit mánáid mielde biepmu ráhkadeapmái ja dárjjodeapmái.

Buot kursaoassálastit bovdejuvvojedje báikkálaš biebmánforai, mas sii ožžot fágalaš oktavuodaid ja vejolašvuoda buoridit gelbbolašvuoda. ■

Lovise (11) ja Simen (11) Setermoena nuoraidskuvllas oažžuba borrat dearvvaslaš biepmu biebmanoahpu studeanttain. Govvideaddji: Susanne Noreng

Buot suohkanat mielde FYSAK Troms:s

Juovlamánus 2006 lei Skiervvá suohkanis álggahančoahkkin 25. ja manjimus FYSAK Troms-suohkanin. Romsa lea okta moatti fylkkas mas dál leat buot suohkanat mielde FYSAK-barggus.

– Lea illudahtti go buot suohkanat dál leat mielde FYSAK Troms:s, dadjá kultuvrra, dearvvašvuoda ja birra fylkkaráđđi Mariam Rapp. Ain livččii bargu oaččodit johtui FYSAK albma láhkai muhtun suohkaniin, muhto leat ollu ja mánggabealat doaimmat FYSAKa olis. Mii oažžut dakkár dieđuid ahte eanaš

suohkanat leat ožžon ollu buoret fálaldaga lihkadit rumašlaččat manjago FYSAK ásuohvui Romsii. Čakčat 2006 árvvoštallagohte "5 jagi FYSAK Troms:in". Árvvoštallama boadus mearrida viidásat barggu FYSAK Troms:in. ■

Jagi Valáštallanstipeanddat

Nu mo ovdal de geigejuvvui 2006:s ge valáštallanstipeanda guđa valáštallái Romssas. Mii lei ođas dán jagi, lei dat ahte stipeandda sturrodat lei lassánan 10 000 ruvnnos 15 000 ruvdnui, masa fal stipeandavuoitit liikojedje.

Jagi valáštallanstipeanddat juhkkovuvvojedje dainna ákkastallamiin ahte buot nuorat háliidit buoridit iežaset gálggaid iežaset valáštallansurggiin. Sii leat iežaset hárjehallamiin ja boadusovddidemiin čájehan ahte lea nuorra agis vejolaš gilvalit buoremusaiguin riikkaoasis ja riikkaoasi olggobealde. Valáštallit čájehit ahte lea ávki garra bargguin ja positiivavuodain ollit guhkás beroškeahhtá iežas duogážis ja hástalusain.

Jagi 2006 stipeandavuoitin šadde:

- Mohammed Ahammed (21 jagi), Tromsdalen UIL – fotball
- Eirik Birkelund Olsen (16 jagi), Tromsø klatreklubb
- Sidsel Fredheim Karlsen (19 jagi), Tromsø skøyteklubb
- Britt Paulsen (19 jagi), Bardu IL – SSG Skiskyting
- Frida Svendsen (16 jagi), Tromsø skiklubb – Langrenn
- Thomas Andre Kjelbotn (20 jagi), Bardu IL – skigruppa/kombinert ■

Govas oaidnit vihttasa guđa ilolaš vuoitis: Mohammed Ahammed (21 jagi), Eirik Birkelund Olsen (16 jagi), Sidsel Fredheim Karlsen (19 jagi), Britt Paulsen (19 jagi) ja Frida Svendsen (16 jagi). Thomas Andre Kjelbotn (20 jagi) ii lean stipeandda geigendilálašvuodas, go lei USA:s gilvvuun. Govvideaddji: Klara Johansen

VALÁŠTALLAMA STUORRAGÁVPOTBARGU

Fylkkaaráđđi lasihii juolludeami

Valáštallama stuorragávpotbargui maid Romssa valáštallankreata jodiha, 2006:s 240 000 ruvno sturrosazžan. Fylkkaaráđđi háliida ge nanosmahttit dan barggu mii dahkkojuvvo jo ja gilvit iežas vásáhusaid Romssa fylkka gávpogiin fylkka eará suohkaniidda.

Romssa valáštallankreata organisere 47 688 máná, nuora ja rávesolbmo Romssa 412 valáštallansearvis. Muhto hástalus lea ahte ollu mánát ja nuorat gahččet organiserejuvvo valáštallanfálaldaga olggobeallai.

Ollu báikkiin eai leat eará molssaevttut. Stuorragávpotbarggu vásáhusaid gilvit eará suohkaniidda lea guovddáš ulbmil dannego lea čájehuvvon ahte doaimbadijdu sáhtá jorgalahttit mángga máná ja nuora negatiiva ovdáneami rumašlaš lihkademiin. Dakkár doaimbadijtu nu mo "Rabas hálla, valáštallan ja hástalus" ja "girjás valáštallandoaimma" váikkuhit dása.

Romssa Valáštallankreatssas ja Romssa fylk-kasuohkanis lea leamaš guhká lagaš ovttasbargu valáštallanfálgalaš fáttáid ja valáštallanpolitiikhalaš čuolbmačilgemiid oktavuodas. Ovdal dát viehka

muddui lea leamaš čatnasan organiserejuvvo valáštallama rámmaevttuide ja dárbbuide. Manjimusa jagiid lea álbmotdearvašvuotta stáhta ángiruššama geažil šaddan fylkkasuohkana bargamušaid dehálaš oassin. Dát lea maidái sodju maid valáštallankreata ge lea váldán duodas iežas Valáštallama stuorragávpotbarggu ángiruššamis. Stuorragávpotbargu lea molssaevttolaš valáštallanfálaldaga buorre ovdamearka mii lea heivehuvvon servodaga rievdamiidda ja nuoraid dárbbui. Lea hui buorre ahte valáštallan atná dehálažžan čájehit dakkár servodatovddasvástádusa mii ii leat dábálaš. ■

96 miljon ruvno valáštallanrusttegiidda

Sullii 96 miljon ruvno lea juhkkojuvvon Romssa suohkaniidda rusttegiidda valáštallama ja rumašlaš lášmmohallama várás áigodagas 2003-2006. Olles supmis juolluduvvui 25 miljon ruvno 2006 25 dábálaš rusttegiid ja ráhkadussii/rusttegiid divodemiide ja 24 rusttegiid mat gullet dábálaš ja álkiduvvon lagašbirasortnega vuollái.

Fylkkaráđđi lea nákcen čuovvolit Kultur- ja girkodepartemeantta sávaldaga ođasmahttit rusttegiid, erenoamážit vuojadanhállaid ja vuojahagaid lánkaasahusa vuodul čáhcekvalitehta birra. Ođđa vuojahagat ja vuojahagaid ođasmahttin oáččui 38 % juolludusain 2006. Čuovgaláhttudivodeapmi lea maiddá leamaš vuoruhuvvon guovddášeiseválddiid láidestusaid vuodul váldit eret PCB-sisdoalli ruovdádagaid ja bidjat daid sadjái ođđa dohkkehuvvon birasseasti ruovdádagaid.

Lagašbirasrusttegat leat várrejuvvon mánáid ja nuoraid organiserekeahes doaimmaide, ja galget leat lassin organiserejuvvon valáštallama rusttegiidda. Lagašbirasrusttetortnega olis huksejuvvojit ollu spábbengárddit ja spábbengiättážit miehtá fylkka. Dát rusttegat dahket sullii 50 % dán kategorijja juolludeamis, ja dat mii báhcá, juogaduvvo smávvarusttegiidda, sabetstoahkansajiide, goargrunrusttegiidda, vázzinbálgáide ja oanehet láhttuide. ■

SPEALLORUĐAT

Sáhtta namahit dáid stuorra rusttegiid mat ožžo spealloruđaid 2006: Grottebadet i Harstad, Tromsø Golfpark, Ibestad Flerbrukshall, Tromsø rideklubb – riidenhálla, dahkurássegieddi Bearddus, Salangen Idrettshall, vuojahat Doaskkus ja Fløyahallen Romssa gávpogis.

OLGODADDANRUĐAT

2006 juogadii fylkkaráđđi 217 000 ruvno doaibmabijuide mat galge ovddidit olggustallama. Dát leat doaibmabijut mat eai gula spealloruđaid dahje FYSAKa ortnegiidda. Olgodaddanruđat leat doarjagat báikkálaš joavkkuide ja servviide mat geahččalit lágigidit olgodaddandoaimmaid ja geasuhit olbmuid daidda.

Dain buriin doaibmabijuin maidda doarjja lei ohccojuvvon, dorjojuvvojedje sihke doaimmat ja fysihkalaš lámčimat. Mánáid ja nuoraid doaibmabijut vuoruhuvvojedje, 14 ohcci 38 ohccis ožžo doarjaga. Addojuvvui doarjja olgoleairraide, mánáid- ja nuoraidprošeavttaide, luondduoahpahussii, kursaide, Barnas turlagi, šalddi huksemii ja vázzinbálgá buorideapmái. Dan lassin oáččui easkka ášahuvvon Midt-Troms Friluftsråd doaibmadoarjaga. Doarjjasupmit ledje gaskal 18 000 ja 30 000 ruvno. Supmit ledje smávvat, muhto juohke ruvno vuolgga dehálaš bargamiid álbmogassii mat leat olgodaddama vuoddu. Báikkálaš birraiid viššalepmosiid rahčama ii sáhte doarvái rábmot ja dat ánsšáša doarjaga fylkkasuohkana olgodaddanruđain. Bures lágividuvvon olgodaddanguovlu sáhtta leat sihke báikkálaš olbmuid ja turisttaid mátkemohkki. ■

Ollu doaimmat spábbengárddis Mortensnesa skuvlla lahka Romssa gávpogis. Govvideadjji: Are Mellem

Mánát ja nuorat leat vuoruhuvvon joavku. Govvideadjji: Eva Talseth

Geađgeáiggi stuorra gávnnus

Romssa suohkana plánaid oktavuodas hukset ođđa hámmán- ja industriijaguovllu Tønsnesii lea Romssa fylkkasuohkan čađahan arkeologalaš iskkadallamiid kárten dihtii guovllu kulturmuittuid. Dát lea oassi dain bargguin maid fylkkasuohkan ferte čađahit lága vuodul kulturmuithálddašeami suorgeiseváldin.

Iskkadeamit leat čađahuvvon nu ahte leat leamaš smávit iskkosrogamat ja lavnnji eretnjaldimat goaivunmašiinnain válljejuvvon sajiid geahččan dihtii vuhtto go dološ eallin lavnnji vuolde. Vihtta gieddearkeologa oassálaste iskkadeapmái čakčamánuš ja golggotmánus 2006.

Geađgeáiggis ráhkaduvvon biergasiid bázahusat. Govvideaddji: Dag Magnus Andreassen

Kultuvrra, dearvašvuoda ja birra fylkkaráđđi Mariam Rapp lei oahpásmuvvamin guvlui ja arkeologalaš gávdnosiid viidodahkii. Govvideaddji: Dag Magnus Andreassen

Gávdnojedje geađgebiergasat ja bierggasbuvttadeami bázahusat plánaguovllu stuorra osiin. Oktii buot gávdne 24 ássan- ja geavahan-guovllu. Orru leamen nu ahte guovlu lea leamaš geavahusas miehtá geađgeáiggi ja árra metállaáiggi, nappo logiduhát jagi guhkot min áigelogu ovdal!

Dát lea okta dain stuorámuš geađgeáiggi gávnnusguovlluin Romssa fylkkas. Ovdal go sáhttet huksegoahtit dain guovlluin main kulturmuittut leat, fertejit vuđolet arkeologalaš roggamat čađahuvvot. Dain mii oážžut ođđa ja gelddolaš dieđuid guovllu birra ja áddegoahtit ovdahistorjja ássan- ja eallinminstara buorebut. ■

Ruđat suodjaluvvon visttiide ja riddokultuvrii 2006 ge

Káija ja nuohhtejiellit Foldvikas. Govva: Indre Sør-Troms museum

Fylkkaráđđi juogada buohkánassii masá 2.6 miljon ruvno suodjaluvvon visttiide ja vistesuodjalanprošeavttaide mat čatnasit riddokultuvrii. Ruđat juolluduvvojit stáhtabušehtas, muhto fylkkasuohkan galgá ohcamiid meannudit, vuoruhit ja doarjagiid juohkit.

Masá bealli 2006 supmis juolluduvvui Foldvika nuohhtejielliid ja káijjaid divodanbargguide Rivttágis. Eará prošeavttain mat ožžo doarjaga, sáhtta namahit Storgata 95 Romssa gávpogis, Niemenaiiko Návuonas, Sandtorgholmen Hárštás ja gávpebáiki Jøvik Moskavuonas Romssa suohkanis.

Stuorát prošeavttaid bargu sáhtta bistit jagiid. Okta dain rusttegiin mat váldojuvvojedje

atnui 2006 mángga jagi ovddeštanbargguid maŋŋá, lei earret eará A:rt gymsal Hárštás. Dá lea ovddeš valáštallansála mii ostojuvvui militearas, huksejuvnon kantuvran ja bádjín ovttaskas olbmuid ja fitnodagaid várás geat barget dáidagiin, kultuvrrain, designiin jna. Dát visti suodjaluvvui Suodjalusa opmodagaid Eanasuodjalusplána geažil. Leat báhcán barggakeahtá muhtun barggut vistti olgguldasin ovdalگو dat lea áibbas gárvvís. ■

Geahča maiddá sierra ášši 46. siiddus, plána ja ealáhus.

Fas lea eallin ovddeš valáštallansálas. Govvideaddji: Olav Austlid

Dás lea ođđa siskkoš mii lea luvvejuvnon ovddeš konstrukšuvnnain. Govvideaddji: Olav Austlid

Fálládákti Hárštás

Geasset 2006 dieđihuvvui ahte ledje gávdnan stuorra fálládávtti eatnamis Heggena joatkkaskuvlla guoras. Iskkadallamat čájehedje ahte guovllus ledje geađgeáiggi ássama mearkkat.

Dávtti gávnnai goaivunmašiinna vuoddji go lei Heggena joatkkaskuvlla kloáhkabohciid molsumin. Dávtti lassín vuhtte goivvohagaid ja gávdne bordojuvnon geđggiid ja roavvát čullojuvnon plánkkáid jeakkis.

Romssa fylkkasuohkan dáhtui ovttasbarggu Romssa Musea dutkii-guin. Sii dutke fálládávtti dárkileappot ja čájáhasat dávtis ja guovtti plánkkás sáddejuvvojedje áigádanlaboratoriai Troandimii.

Romssa Musea oaiivildii ahte dáktestuhka vissa lei oassi ákrjofállá vuolleollolis. Dákti duođastuvvui 9 000 jagi boarisin. Romssa Musea gávnnai maiddá gáranasruittuid smávva suoskanmearkkaid go dat ledje borran kálkaálggaid dávtis. Dat gávdnosat mearkkašit ahte dákti jáhkkimis lea leamaš cohkkon fállás. Nappo lea leamaš ullerádjii Heggena guoras eanet go 30 mehtera otná mearradási bajábealde

9 000 jagi dás ovdal. Ii vuhtton čielgasit ledje go olbmot čuollan fállá maŋŋágo dat lei fallen gáddái.

Guovtti plánkká áigádeapmi lei vel miellagiddevaččat. Arkeologa gii gávnnai daid, oaiivildii ahte dat ledje čullojuvnon. Plánkkáid gávnna-hedje leamen 4 500 ja 5 700 jagi boarrásat. Dát mearkkaša ahte olbmot leat čuollan plánkkáid ja atnán daid huksenávnnsin Heggena áigá geađgeáiggi. ■

Fálládákti Heggena. Govvideaddji: Eline Holdo

PLÁNA JA EALÁHUS

**Plána ja ealáhusa fylkkaráđđi
Irene Lange Nordahl (GB)**

Plána ja ealáhusetáhta bargá ovttas suohkaniiguin, ealáhuseallimiin ja máhttobirrašiiguin láchčit dilálašvuodaid ealáhusovddideapmái, mii addá ođđa boahhteáigásaš fitnodagaid ja bargosajiid Romsii.

Etáhtahoavda Kari-Mette Aaseth

Govvideaddji: Ole Åsheim

— Mis lea erenoamáš miella láchčit dilálašvuodaid ođđa bargosajiid ásaheaddjiide ja álggaheaddjiide, nu ahte Romsa šaddá das riikka njunušin, dadjá ealáhusa fylkkaráđđi, Irene Lange Nordahl.

Eanet davviguovlluid čalmmustemiin ja eanet ángiruššamiin daiguin rahpasit min fylkkaš ja davvi riikkaosis ođđa vejolašvuodát. — Mii atnit dehálažžan geavahit vejolašvuodaid davvin ovddidit eallinnávccalaš servodagaid maid dovdomearka lea mokta, ođđahutkan ja boahhteáiggidoaivva — nu ahte min nuorat háliidit geavahit návccaideaset riikkaosis, dadjá Irene Lange Nordahl.

Plána- ja ealáhusetáhta hálddaša váikkuhangaskaomiid láchčit diliid ealáhusovddideapmái ja suohkaniid infrastruktuvráprošeavttaide, ja etáhtas lea ovddasvástáduš hálddašit RDA-ruđaid*. Plána- ja ealáhusetáhtas lea ovddasvástáduš ráhkadit Fylkkaplána ja ráhkadit regionála ovddidanprográmma ja dan čađahit. Plána- ja ealáhusetáhtas leat čállingoddedoaimmat ealáhusa fylkkaráđi ovddas, etáhta doaimbasurgiid siskobealde, ja das lea ovddasvástáduš buktit ovdan ja árvvoštallat fylkkaráđi mearrádušvuodu. Etáhtas leat vihttanuppelot bargi guovtti ossodagas, ealáhussossodagas ja plána- ja suohkaniid ossodagas.

*RDA-ruđat buhtadit lassánan bargoaddidivada— ruđat galget geavahuvvot ealáhusovddideaddji proševttaide.

Konferánsa Arctic Frontiers Romssa gávpogis

Davviguovlopolitihka geažil, Polárajagi geažil ja dan geažil go Norga lea jođihanriikan Árktalaš Ráđis, leat dieđalaš ja politihkalaš birrasat Davvi-Norggas ja riikkalaš ealáhusdoallit searvan ráhkadit riikkaidgaskasaš jahkásaš deaivvanvuogádaga "Arctic Frontiers". 2007 konferánsa váldá ovdan geologalaš resurssaid, áhperievtti, ovddidanfámuid davvin, birashástalusaid ja álgoálbmogiid.

Dás galget riikkalaš ja riikkaidgaskasaš politihkkárat ja ealáhusdoallit deaivat dutkiid ja digáštallat dehálaš fáttáid ja hástalusaid Árktisa ovdáneamis. Konferánsa čohkke mearrádušdahkkiid Árktisa riikkain ja EUs, ja lea dehálaš gávnadansadji daidda olbmuide geat hábmejit davviguovlopolitihka.

Govva: Arctic Frontiers

Dan dihtii lea Romssa fylkkaráđđi dorjon álggaheami, ja ealáhusa fylkkaráđđi Irene Lange Nordahl lea mielde lágideami stivrejoavkkus. ARCTOS-fierpmádat (ARCTic marine ecOSystem research network - earret eará Romssa universitehta, Akvaplan-NIVA ASA ja Norgga Polárainstituhta gaskasaš ovttasbargu) dat lea konferánssa álggahan.

Eanet go 500:s ledje diedihan iežaset oassálastin dan 1 000 oassálasti lassin miehtá

máilmmi geat čuvvo Arctic Frontiers-konferánssa njuolggá Interneahtas.

Sáhkavuoro doalliid gaskkas ledje oljo- ja energijaministtar Odd Roger Enoksen ja Olgoriikadepartemeantta stáhtačálli Liv Monica Stubholt ráđđehusas, stuoradiggeáirasat Hill Marta Solberg (BB) ja Siv Jensen (Ovdb), John B. Richardson ja Jacqueline MC Glade EUs, Don Walle ConocoPhillips:s Ruoššas ja Benson K. Withney, USA ambassadevra Norggas. ■

Mo váikkuha máilmmimehtásaš liegganeapmi min eallimii davguovlluin? Govvideaddji: Bjørn Gulliksen

Mearrariggodagat – ii dušše guolli

Riikkalaš ángiruššansuorgi mariinna bioteknologiija ovdána dađistaga fylkkas. Fylkkaráđđi čuovvovlii dán ángiruššama go juolludii miljon ruvnno ealáhusovddideaddji dutkan- ja ovddidanprográmmii MABIT 2006:s.

Meara gonagas lea njálgga borrat, muhto dál leat dutkit ohcamin áidnalunddot genaid ja molekyllaid guliin ja eará mearraheakkalaččain. Govvideaddji: Gunnar Davidsson

Fylkkaráđđi Irene Lange Nordahl deattuha ahte juolludus nanne dan saji mii Romssa fylkkas lea mariinna bioteknologiijas, ja ahte dát addá vuođu árvoháhkamii dán gelddolaš ja boahhteáigái soahppevaš suorgái.

Ealáhusovddideaddji dutkan ja ođđa buktagiid ovddideapmi mariinna bioteknologiijas dat lea MABITa ulbmil. Ohta ángiruššansurggiin lea “Mariinna bioprospekten” – miellagiddevaš ja áidnalunddot genaid, biomolekyllaid ja organismmaid ohcan mearrabirrasiin. Bioteknologiija ángiruššan Romssa fylkkas lea vuolán Romssa universitehta ja dasa guoski gealbobirrasis. ■

MAID DAHKÁ MABIT:

- ruhtada ealáhussii guoski DjO-proševttaid mat sáhttet dagahit gávppálaš ávkástallama
- veahkeha dakkár fágagelbollašvuoda ovddideamiin mii heive bioteknologalaš ealáhusdoaimmaide
- geavaha guvllolaš gelbollašvuoda ovddidit mariinna bioteknologiija riikkalaš ángiruššansuorgin

Romsa – fidnoálggaheaddji fylka nr. 1

– Jus mii galggažit juksat ahtanuššama ja ovdáneami ulbmiliid, de fertet fuolahit ahte Romsa šaddá riikka fidnoálggaheaddji fylkan nr. 1, dadjá ealáhusa fylkkaráđđi Irene Lange Nordahl.

Fidnohutkan ja nácka hutkat ođđa bargosajiid lea guovddáš lihkostuvvanfáktor Romssa fylkka boahhteáiggi ovdáneamis. Danne bidjá ge Romssa fylkksuohkan ollu searaid fidnohutkan- ja ođđahutkanprošektii “Ollislaš fidnoálggahanáŋgiruššan Romssa fylkkas” mas erenoamážit nuorat ja nissonat leat guovddášis.

“Ollislaš fidnoálggahanáŋgiruššan Romssa fylkkas” sisttisdoallá iešguđetlágan doaibmabijuid. Olus dáidet dovdat “Nuorra fidnohutkan”-áŋgiruššama skuvllas. Leat maiddá geahččaleamen ásahtit “Fidnoálggaheaddjiguovddáša” nuorra fidnoálggaheaddjiid váras Romssa fylkii.

Prošeakta galgá čađahuvvot lagaš ovttasbarggus suohkaniiguin, ealáhusgárddiiguin/guvllolaš máhttobirrasiguin, Innovasjon Norge:in, Fylkkamánniin, Universitehtain ja allaskuvllaiiguin, ealáhuseallimiin ja eará áššáigulleavaš oassálastiiguin. ■

Nuorra fidnohutkit dat galget háhkát midjiide boahhteáiggi bargosajiid. Govvideaddji: Kaja Baardsen

PROŠEAKTA GALGÁ VEAHKEHIT:

- searaid čohkket ja oktiordnet dálá áŋgiruššama
- ovddidit ođđa arenaid oktasaš vásáhuslonohallamii ja gelbbolašvuoda ovddideapmái
- defineret guovdilis áŋgiruššansurggiid
- gávnnaht mat dat hehttejit fidnohutkiiovddideami – ja gávdnat čovdosiid
- lassánahttit olahttivuoda/oinnolašvuoda ja vel váikkuhit čuovvoleapmái ja ceavzimi

Málatvuomi Alitstálloriika

Málatvuomi Alitstálloriikkas (dárogiillii Blånisselandet i Målselv) sáhtá mánáide šaddat seamma somá ja gelddolaš go Alitvári stáluide lei, mii lea dovddus NRKa juovllaid ovdalaš ráidu. Málatvuomi fáddápárka galgá ovttas Meahccegávpogaččain ja dasa gulli čuoigan- ja čierastanrusttegiiguin dahkat Málatvuomi geasuheaddji

mátkemohkkin sihke norgalaččaide ja olgoriikalaččaide.

Málatvuomi Alitstálloriika ja Málatvuomi Meahccegávpogaš (dárogiillii Målselv Fjellandsby) leat guokte ovddidanálggaheami maid Målselv Utvikling AS-nammasaš fitnodat lea vuolgghan. Meahccegávpogaš mas leat fáddápárka, guovddáš, čierastanluohkát, 1 500 barta ja ollislaš fuolahus ja gávpefálaldat, lea ceavzilis astoáiggi mohki vuodđu Gaska-Romssas.

Alitstálu ja eará smávvat besset lihkadit ođđa Alitstálloriikkas jagi 2008 rájes. Govvideaddji: Gunnar Davidsson →

– Mus lea jáhkku ahte Alitstálloriika lihkostuvvát ulbmiliinnis šaddat Davvi-Norggas danin manin Nisseland Suomas ja Dyreparken Kristiansánddas leat šaddan, dadjá ealáhusa fylkkaráđđi Irene Lange Nordahl. – Dát lea gelddolaš prošeakta masa mis leat stuorra vuodámušat, dadjá Nordahl. Fáddápárka vuodđuduvvá NRKa bivnut mánáidtv-ráidui Alitvári stáluid birra, ja NRK lea leamaš aktiiva párkka ovddideamis. Párka galgá geasuhit sihke geasse- ja dálveturisttaid riikkas ja olgoriikkas. Mátatvuomis galget mánát beas-

sat muosáhit alitstáluid ja eallima “Alitváris” doaibmaguovddázis mas leat kultur- ja teáhterdoaimmat. Huksemat leat jo álggahuvvon ja Alitstálloriikka rahpet mihamáraid vahkkoloahpa 2008.

Bartahuksen Mátatvuomi Meahccegáv-pogaččas álgá borgemánus 2007. Čierastanluohkaid leat jo ráhkadeamen, ja vuosttaš huksenceahkki rahppojuvvo skábmamánus 2007. Ulbmil lea ovddidit čuoigan- ja čierastanbáikki mii sulastahtá

dakkár báikkiide Lulli-Norggas, Ruotas ja Suomas. Alitstálloriika ja Mátatvuomi Meahccegáv-pogaš leat ođđa hutkgagat Davvi-Norggas, ja váikkuhit ođđa ovddádussii ja moki Romssa. Prošeavttain leat maid dái lasseváikkuhusat birasguovlluid ealáhusdoibmii ja huksen- ja ráhkadusealáhussii.

Mátatvuomi Alitstálloriika ASA lea ožžon doarjaga ealáhusaide várrejuvvon ovddidanruđain (RDA) maid Romssa fylkkasuohkan hálddaša.

GOVDABÁDDEFYLKA
ROMSA

Digitála mohtorgeaidnu Romssa fylkkas

Ollu dain bargosajiin mat bohtet boahpteáiggi, gáibidit govdebátti ja alla gelbbolašvuoda. Govvideaddji: Jack Nilsen

Govdebáddefylka Romssa lea govvti jagis ása-
han elektrovnnalaš fievrriidantierpmádaga mas
lea riikkaigaskasaččat alla dássi, buot fylkka
suohkanguovddážiidda. Boahpte lávki lea hukset ak-
sessfierpmádaga suohkaniid ássiide ja ealáhuseallimii.

Dát bargu lea álggahuvvon earret eará ráđđehusa HØYKOMA boaittobeliidruđaid vehkiin, main 2007 juolludedje 12 miljon ruvno Romssa fylkii.

Jus ealáhuseallin galggaš ovdánit, de ferte leat govdebáddi, ja dađistaga eanet árvoháhkamis fievrriiduvvo elektrovnnalaččat. Eanet almmolaš bál-

valusat ollet geavaheaddjiide elektrovnnalaččat, ja dasa lea telemedisiidna buorre ovdamearka. Priváhta olmmožin mii geavahit neahta dađistaga viššaleappot – surfemii, bájrkobálvalusaide, filbmalaigoheapmái jna. Skuvllat váldet atnu nehtii heivehuvvon oahpponeavvuid ja multimediatelebibliotheka mii lea online. Ođđaáigásaš servodat lea elektrovnnalaš servodat, mii dárbbasa fievrriid hirmus ollu dieđuid. Dát duogašgovva lei go Romssa suohkanat ja Romssa fylkkasuohkan ásaheide Govdebáddefylka Romssa 2004. Dát álgga dahkkui dannego ii oktage gávpeoassálastiid háliidan hukset nu gievrras govdebátti Romssa suohkaniidda, maid mii dárbbasit boahpteáiggi. Dál lea huksejuvvon vuoddoneahtta buot suohkanguovddážiidda Romssa fylkkas, ja viidáset huksen lea plánejuvomin.

Ođđa uniuvdna lea riegádan

Norga ja Ruotta leat fas ođđa uniuvnnas. Dat lea digitála uniuvdna mii galgá loktet oppa Davvikalohta Eurohpa boahpteáiggi regiuvdnan. Ođđa govdebáddefierpmádaga almmolaš rahpan lei Bjørklidenis guovvamánu 26. b. 2007. Ođđa sárasgovdebáddefierpmádaga lea 4 000 km guhki ja gokčá Romssa ja Norrbottena fylkkaid. Ángiruššama ulbmil lea viehka ollu dat ahte galggaš dahkat regiuvnna geasuheaddjin, oaččohit olbmuid ássat dáppe ja nannet guvllolaš ovdáneami eavttuid. – Ángiruššama dehálaš perspektiiva lea jáhkíhit dálá “digitála” nuoraide ahte Davvikalohta ovddasta boahpteáiggi digitála máilmmi, cealká ealáhusa fylkkaráđđi Irene Lange Nordahl. ■

Nuppástuhttinbargu addá buriid bohtosiid

Orui leamen issoras go golbma stuorra reahkaindustriija fitnodaga lvgus ja Skiervvás jávke oanehis áiggis. Eanet go 200 bargi šadde barggoheapmin dán guovtti suohkanis fitnodatheaittihemiid geažil. Dál lea fas mokta ja olbmot rahčet garasit álggahit ođđa bargosajiid.

Nuppástuhttin mearkaša geavahit dan mii lea ja hutkat juoidá ođđasa báikkálaš ja guvllolaš ovdduid vuodul. Guolástusárbevierut leat nannosat Davvi-Romssas, maid smávvaftanasat dás ovddastit. Govvideaddji: Tom Andersen

Romssa fylkkasuohkan lea veahkehan fágalaš doarjagiin ja ruhtademiin bidjan dihtii johtui nuppástuhttinprošeavttaid Skiervvás ja Olggut-lvgus. Seammas álggahuvvojede dallánaga dakkár johtilis doaimbajut go diehtujuohkin, ovttasbargo-/digaštallančoahkkimat, álggaheaddjioahpahus, vejolašvuodaid ja dárbuid kárten ja vel bargoohcankursat.

Prošeavtta Innovasjon Ytre Lyngen višuvdna lea čuovvovaš guovtti jagis álggahit nu ollu bargosajiid ahte dat unnimusat leat 50 % dain bargosajiin mat jávke go reahkabuvttadus heaittihuvvui. Dasto galget guđa jagi áigodagas álggahuvvot eanet bargosajit go dat mat jávke. Olggut-lvgu galgá šaddat eallinnávccalaš ja gelddolaš servodahkan. Olggut-lvgu lea jo bures bargamin fitnodagaid ja ealáhusa ovddideaddji prošeavttaiguin. Eanet nissonfidnoálgaheaddjit ja nuorra fidnoálgaheaddjit ja giliovddideapmi leat viidáset lávkkit prošeavttas mat dássázi leat jo addán 23 ođđa bargosaji.

Nuppástuhttima dehálaš oassi Skiervvás suohkanis lea bohcciidahttit proseassa mas iešguđetlágan birrasat ja ovttaskas olbmot servet geatnegahtti ovttasbargui. Reahkafabrihka rievdaduvvo luossanjuovahakan ja eanet báikkálaš ealáhusoassálastit viiddidit iežaset doaimma. Nuppástuhttinprográmma oassin galgá ráhkaduvvot viidáset ovddidanplána Skiervvás mas lea strategalaš oassi ja doaimbaplána. Áigot oáčohit ealáhuseallima ja DjO-ásahasaid eambo ovttas bargat. ■

Searvevuotta lundui vuodđuduvvon mátkealáhusa várás Gáivuonas

Statskog SF ja Romssa fylkkasuohkan juolludit searvevuodášiehtadusa bokte 700 000 ruvno Gáivuona suohkana prošektii "Lundui vuodđuduvvon mátkealáhusa láchčin".

Gáivuona suohkan rahčá mátkealáhusovddidemiin. Mátkeasteaddjiid vuostáiváldinvuodđu lea áidnolaš, suohkan lea erenoamáš guovlu luonddu ja kultuvra dáfus.

Vázzinmátkeat šaddet Gáivuona vuosttaš stuorát doaimbavuvtta ja suohkana oahpásmahttima dehálaš oassin. Kultuvra ja kulturmuittut čalmmustuvvojit lunddolaččat ja láchčet vuoddu mátkeiide main fáallet oahpisteaddji, kulturgaskusteami, borramuša ja borramušaid muosáheami, ja nu fas oažžu vel eambo ealáhusvejolašvuodaid láchčinbarggus. Prošeakta lea stuorát ángiruššama oassi mii čatnasa Gieldda- ja guovlodepartemeantta riikkalaš ortnegii servodagažiid várás ja kulturvuodut ealáhusovddideapmái, ja Romssa fylkkaráđđi lea maiddái vuoruhan prošeavtta. ■

Sabetjohk-goržži luhtte Gáivuonleagis juovva vel duogábealde. Govas gurut bealde olgeš guvllui: Prošeaktajođiheaddji Hilde Johnsen, Gáivuona sátnajođiheaddji Bjørn Inge Mo, ealáhusa fylkkaráđđi Irene Lange Nordahl ja Dagfinn Reiersen Statskoga Romssa guovlohoavda. Govvideaddji: Jan R. Olsen

A:RT Gymsal Hárštás – Kultuvra ealáhussan

Hárštá boares valáštallansála jagis 1904 lea šaddan kulturvistin mas leat čappa arkitektuvra ja mánggabealat dáidda- ja kultur-ealáhusat – A:RT Gymsal AS lea rievadan vistti ovttasadjásaš dáiddáriid ja kultuvrralaš ja máhttočohkkes ealáhusaid arenan Hárštás. – Ođđahutkan ja ođđahutkanvuoigŋa buoremus sorttas, cealká jierástuvvan ealáhusa fykkaráđđi Irene Lange Nordahl.

103 jagi boares valáštallansála iežas báikkihistorjjálaš hámiin lea dakkár birrasa vuodđun mii lea njunuš dáidda- ja kultur-ealáhusaid ovvdideapmi riikkaidgaskasaš perspektiivvas. Valáštallansálas leat dál 14 bargosaji mat čatnasit buktagiid ja bálvalusaid ávdnemii, hábmemii, gaskkusteapmái ja čájeheapmái. Doaimmahusaid gaskkas leat iešguđet dáiddárat, prográmmeren ja design fitnodat, máinnusdoaimmahat, neavvunbálvalusat, journalista ja firbmá mii dušše bargá lágidemiiguin fitnodagaid ovddas. Oassálastiid šláddjiivuohta ovddasta klusterkonseptta, go sii eaktodáhtolaččat veahkehit guhtet guimmiideaset vai sáhttet fállat geasuheaddji bálvalusaid ja buktagiid ja vuovdalit valáštallansála ollisin.

A:RT Gymsala áigumušat leat leamaš miehtá áiggi leat ovdáneami ovddabealde ja ásahtit bargosajiid regiuvnna dáiddavuđot ja hutkás ealáhusaide. Kvalitehta ja design leat oassi fitnodaga identitehtas, ja ovddeš árbevierut leat ovtastuvvon ođđaáigásaš konstrukšuvnnaiguin ja teknologijain. Visttis lea ođđaáigásaš infrastruktuva optihkalaš sárasjođđasiiguin ja árppohis govdbáttiin. Ođđavisttis man harmonalaš hápmi heive vistti álgovuoggalaš estetihkkii, leat guosseateliara, stuorra latnja kultuvrralaš loaidasteaddjiide ja kievkan mii doaibmá formála ja eahpeformála lonohallama, dialoga ja fierpmádathuksema deaivvadansadjin.

Seammás go visti iešalddis lea čájáhus, de čájuhuvvo dat dáidda ja kultuvra maid regiuvdna fállá. A:RT Gymsal lea Hárštá kultureallima lunddolaš ja dehálaš oassi čájáhusaiguin, jitnosis lohkamii-guin, ovdaságaiguin, konsearttaiguin ja sullasaččaiguin. Seammás lea ulbmil leat buori riikkaidgaskasaš fierpmádaga arenan ja dahkat regiuvnna geasuheaddjin dáidda- ja

Fidnoálggaheaddji ja árijan Roanne O'Donnell. Govvideaddji: Trym Ivar Bergsmo

kulturvuđot ealáhusdoalliide. A:RT Gymsal lea ožžon doarjaga ealáhusovdideaddji ovddidanruđain (RDA) maid Romssa fylkkasuohkan hálddaša, ja guvllolaš ovddidanprográmmas. ■

Oktasaš davvinorgalaš profileren Stavangera oljomeassus (ONS) 2006

– Min ulbmil oahpásmahttit ja profileret Davvi-Norgga fitnodagaid ja gealbobirrašiid dat váikkuha dasa ahte Davvi-Norgga ealáhuseallin, oahpahasáhusat ja eiseválddit čoahkkanit "LOOK NORTH" - nammasaš oktasašstándii Stavangera oljomessui, dadjá ealáhusa fylkkaráđđi Irene Lange Nordahl.

Iežas rolla bokte regionála ovddideaddjin lážii Romssa fylkkasuohkan dilálašvuoda nu ahte sullii 30 fitnodaga, suohkana ja organisašuvnna ožžo vejolašvuoda čájehit iežaset petrolea- ja birasgelbbolašvuoda ovttas Finnmárkku ja Nordlándda oassálastiiguin Stavangera oljomeassus Offshore Northern Seas (ONS).

Ángiruššan oktasaš davvinorgalaš stánddain ferte dadjat lihkostuvai bures. Sihke oljooai-vegávpot davvin, Hárštá, ja Romssa suohkan lihkostuvve oidnot 1 300 čájeheadjjiid gaskkas. Romssa gávpot lei okta logi stándas mii evttohuvvui jagi buoremus stándan. Diedáhusat ruovttoluotta oassálastiin leat leamaš buorit ja fitnodagat háliidit oktasaš davvinorgalaš profilerema ONSas 2008. Oljo- ja energijaministtar Odd Roger Enoksen (GB) galledii maiddái Davvi-Norgga stánda oljomeassus.

Beroštupmi ávkkástallat oljjuin lea lassáneamen hirbmadit davvin. Davvi-Norgga váldoulbmil oassálastit oljomessui lea leamaš čájehit máilbmái riikkaoasi olles

oljogelbbolašvuoda. Dát bargu vuoruhuvvo čavgadit dás ovddosguvlui ja ONSas 2008. ■

Petroleaberoštupmi davvin lassána, dá leat Snøhvit-ráhkadusa oasit jođus davás Norgga riddogátti. Govva: Statoil

Ángiruššan servodagažiiguin Romssa fylkkas

Fylkkaráđđi háliida ovddidit buori servodatovdáneami fylkka miethá. Servodagažat nu mo Divrrát ja Birgi leat dehálaččat dán ángiruššamis.

Oahpahalli suohkan

Divrrát lea ovddidan gelddolaš konseptta Divrráid višuvnna "Den lærende kommune" vuodul. Divrráid ovddidanvisti rahppojuvvui 2006, ja dat lea gelddolaš konseptta mas leat golbma váldooasi: Divrráid semináraguovddáš, ovddidansadji servodagažiid ovddideami várás ja ovddideami várás servodagažiin, Ealáhusgárdi mii lea Sáččá ealáhusgárdi oassi ja Arvid Hansena duođastanguovddáš ja girjeráđju.

– Divrrát lea ohpit čájehan ahte "dat mii livččii veadjemeahttun, lea vejolaš" ja lea ollašuttán iežas stuorra niegu háhkat alcces ovddidanviesu mas jurdagat galget ihtit ja šaddat, dajai ealáhusa fylkkaráđđi Irene Lange Nordahl iežas dearvvahansártnis Divrrátseminárii.

– Ovddidanvisti mas šaddadanniegut šaddet duohtan, mas nuorat besset hábmet iežaset boahhteáiggi ja deavdit vistti hutkanfámuin, jottkii Lange Nordahl .

Birgi ovdána

Birggi suohkan lea dakkár servodagaža buorre ovdamearka, mii háliida láhčit diliid ovdáneapmái. Dás leat suohkan ja ealáhuseallin soahpan čadahit stuorát prošeavtta vai ovddidit odđa bargosajiid, bissehit eretfárrema ja oččodit buori birrasa suohkanii. Fylkkaráđđi vuoruha dán prošeavtta vuosttamužžan ráđđehusa riikkalaš servodagašortnega olis. ■

Divrráid sátnejoditheaddji, Rolf Espenes, gielda- ja guovloministtar Áslaug Haga ja ealáhusa fylkkaráđđi Irene Lange Nordahl Divrráid ovddidanvisti rahpmis. Govvideaddji: Kaja Baardsen

Johtolaga fylkkaráđđi Synnøve Søndergaard

Johtolatetáhta ovddasvástáduš lea Romssa fylkkageainnut ja kollektiiva-johtolat.

Etáhtahoavda Bjørn Kavli

Govvideaddji: Liisa Koivulehto

Johtolatetáhtas ledje 2006 ovcci jahke barggu ja 399 miljon ruvdnosaš doaibmabušeahhta. Dan lassin lei etáhtas 70 miljon ruvno investeremiidda.

Etáhta váldobargamušat leat:

- hálddašit kollektiivajohtolaga bussiin, fatnasiin ja fearggain
- hukset ja hálddašit 1 784 km fylkkageainnuid
- sáhtašit vuodđoskuvla- ja joatkkaskuvlaoahppiid
- hálddašit gálvofievrridan-, mátkefievro-, táksi- ja ruvttosáhtašanlobiid
- juohkit ruđaid doaibmabijuide mat sihkkarastet johtolaga
- hálddašit doaibmavállagiid sáhtašanbálvalusa
- fievrridangearggusvuotta

Kollektiivafálaldaga maid Romssa fylkkasuohkan hálddaša Romssa fylkkas, árvu lei 2006:s oktiibuot sullii 470 miljon ruvno. Dás dagai buhtadus operatevrafitnodagaide sullii 220 miljon ruvno ja sullii 250 miljon ruvno ledje bileahhtasisaboađut. Dan lassin bohtet ruđat mátkkošteaddjiidterminálaid ja -vuordinlanjaid doaimmasdoallamii

johtolatguovddážiin nu mo Romssa gávpogis, Hárštás, Finnsnesis, Buktamoenis ja Skiervvás.

2006 geavahii fylkkasuohkan sullii 100 miljon ruvno doallat fylkka-geaidnofierpmádaga ortnegis ja dan lassin investerejuvvui sullii 70 miljon ruvno sierranas proševttaide.

Fylkkasuohkana ovddasvástáduš sáhtašit vuodđoskuvla- ja joatkkaskuvlaoahppiid lea Johtolatetáhta áidna doaibmabargamuš maid láhka geatnegahtta. 2006 lea fylkkasuohkan fállan sáhtu sullii 11 000 vuodđoskuvlaoahppái ja sullii 4 000 joatkkaskuvlaoahppái.

Doaibmavádjigiid sáhtašanbálvalus lea doarijaortnet olbmuide geat eai sáhte geavahit dábálaš kollektiiva ruvttofievrruid. Dán ortnega jahkásaš bušeahhta lea sullii 10 miljon ruvno ja juohkása 5 000 geavaheaddjái. Juohke geavaheaddji oažžu juolludusa ássanbáikki ektui. Jus geavaheaddji vuodjá táksiin, de máksá son sullii bussebileahta sturrosaš iežasoasi. ■

FYLKKAGEAIDNOPROŠEAVTTAT MAT LEAT LEAMAŠ HUKSEJUUVVOMIN 2006, LEAT EARRET EARÁ:

- Isbergana uđassihkkarastin
- Uđassihkkarastin Ártneis
- Čuovvovaš geaidnogaskkaid oljočivren/asfálten:
 - Lysnes – Vangshamn
 - Seljelvnes – Flatvoll
 - Dáfjordvatnet – Mikkelvik
 - Sørvik – Årbostad
 - Laksfjord – Russevåg
- Mángga fylkkageainnu čivren Gaska-Romssas
- Ritelva šalddi ja Vågenga šalddi buorideapmi

Bálkkašanortnet galgá buoridit kollektiivajohtolaga

– 2006 rájes lea Romssa gávpot daid stuorragávpogiid searvvis mat sáhttet ohcat ruđaid Johtolatdepartemeanta bálkkašanortnegis mii galggašii buoridit kollektiivajohtolaga ja unnidit biillageavaheami.

Synnøve Søndergaard ángiruššá kollektiivajohtolagain. Dá lea plánemin buoret bussefálaldaga Romssa gávpogii. Govvideaddji: Maarit Markussen

2006 ledje ohcamat sullii 10 miljon ruvnno ovddas bálkkašanortnegis, ja fylka oaččui 5 miljon ruvnno.

Romssa fylkkasuohkan man ovddasvástádus kollektiivajohtolat lea, ozai Romssa suohkana, Stáhta geaidnolágádusa ja fylkkasuohka-

na gaskasaš ovttasbarggu ovddas doarjaga čieža doaibmabidjui bálkkašanortnegis 2006. Doaibmabijuid gollorámma, oktan suohkanlaš ja fylkkasuohkanlaš mielruhtade-miin, lei 14,1 miljon ruvnno.

Go juolludeapmi lei uhcit go ohcansubmi, ollašuttuojuvvojedje dušše vihtta doaibma-biju. Dát doaibmabijut ledje:

- Buoret ruvttofálaldat Hamnai dávjjit vuodjimiiguin, ja ruvttu 20 nannen
- Guokte 14,5 mehter guhkkosaš busse vuodjigohte vai fievrridannákca lassána
- Bussebomma ásaheapmi Huldervegeni
- Romssa gávpoga párkenplána gárvvisteapmi
- Bussebissehagaid ođasmahttimis buori-duvvojedje 26 bissehaga ođđa dálkesujii-guin ja dađis ruvttóáiggi almmuhemiin. ■

Mátkeplánejeaddji interneahntas

Mátkeplánejeaddji
www.177troms.no:s sirdojuvvui
ođđa ohcanmohtorii ja oaččui
viidáset doaibmanvejolašvuodaid.
Dál lea vejolaš gávdnat earret eará:

- buot bissehagaid oktan ruvttóáiggiiguin ja juohke mátkki vejolaš mearkašumiid
- buot vuolgimiid bissehagas (dan beavvi mii ohccojuvvui) coahkkalettiin bissehatnammi
- vuolgimiid nuppi beavvi

Mátkeplánejeaddji gokčá Romssa ja Finnmarkku fylkkaid ruvttofierpmádagaid.

Govvideaddji: Maarit Markussen

Romssa fylkkasuohkan juolluda juohke jagi doarjaga gitta 80 % rádjai vuoruhuvvon johtolatsihkkarvuoda-prošeavttaide fylkka suohkaniin. Stuorát prošeavttain mat leat ožžon doarjaga, sáhtta namahit vázzin- ja sihkelastinbálgá Smávva Skániin ja bussepárkenšilju Fredly mánáidskuvlla luhtte. Doarjja addojuvvui geaidnočuovga-prošeavttaide Siellagis, Málátvuomis, Ivgus ja Ránáidsullos ge.

Johtolatsihkkarvuoda-bálkkašumit juhkkovvojdedje 2006 Oddvar Bremsethii ja Kyrre Torbergsenii geat 1991 rájes leaba čájáhállan čájálmasa "Ikke tøft å være død" Romssa fylkka 10.-luohkkálačaide. Dan lassin leaba galledan eanaš militearaleairraid Romsas. Ovttas soai leaba buori ovttasbargi-guovttos geat eanet go 15 jagi leaba čađahan nana johtolatsihkkarvuodabarggu Romssa fylkkas.

"Oadjebasat ruoktot vihttalogeža ovddas"

"Oadjebasat ruoktot vihttalogeža ovddas" lea dárkkuhuvvon nuoraide amaset deaividit lihkuhisvuodát go sii leat eahketdoaluin ruoktot johtimin. Fálaldat lei jagi álggus doaibmamin Hárštá, Leangaviikka ja Málátvuomi suohkaniid osiin, ja viiddiduvvui golggotmánus Skiervvá, Ráissa ja Ivgu suohkaniid osiide nuoraid sávaldagaid vuodul.

Romssapáhkka 2

Romssapáhka 2 oassin nannejuvvui johtilisbussefálaldat Sállira ja gávpotguovddáža/DNU/RU gaskka vel ovttain vuolgimiin

41. ja 43. ruvttuin iđedis. Dát galggai maiddá dagahit buoret johtolaga dan botta go Langnestunealla lea gitta divodeami ja ođasmahttima geažil.

Geassefearggat

2006 juolludii Romssa fylkka RDA-stivra 2,8 miljon ruvnno fylkkasuohkaniin nu ahte dat sáhtii váldit badjelas Brensholmena ja Botnhamna feargahámmanniid. Dat sirdovjuvojdedje manjá Stáhta geaidnodoaimmahussii dannego feargaoktavuohta Brensholmena ja Botnhamna gaskka gullá riikkageaidnooktavuhtii. Juolluduvvui maiddá buohkanassii 4 miljon ruvnno Sáččáfearggaid doaimmas doallamii dan jagi. Juolludeami juogadedje Nordlándda ja Romssa fylkkat ja Lulli-Romssa suohkanat ja Ánddá suohkan.

Dat guokte fearggaoktavuođa Gryllefjord – Andenes ja Botnhamn – Brensholmen leat hui dehálaččat Nasjonal Turistveg ásaheamis Sážžái. Feargaoktavuohta Málátvuona rastá lea maiddá ealáhusaid dáfus hui mávssolaš go dat on nida Sáččá ja Romssa gávpoga gaskka birrasii 13 miillain.

Pendlárbusse geahččaleapmi Gáranasvuona ja Romssa gávpoga gaskka

Golggotmánu 30. b. álggii guhkemátkkálaš bargiid busse johtit Eliasnjárggas Báhccavuonas Romssa gávpogii geahččalanprošeaktan. Busses leat guhtta bissehaga privátabiilla párkenvejolasvuodain. Vuosttaš bussiin mátkkoštedje viidas. Jahkemolsumis ledje gaskamearálaččat guoktenuppelot mátkkošteddji. Prošeakta árvvoštallojuvvo geassemánus 2007.

Kollektiivajoavkkut

Hárštás, Finnsnesis ja Romssa gávpogis leat kollektiivajoavkkut geat isket gávnnaht dáid gávpogiid kollektiivajohtolahkii buoret čovdosiid. Joavkkuid lea suohkan ásahan ja dain leat Stáhta geaidnodoaimmahusa, fylkkasuohkana ja johtolatfitnodagaid ovddasteaddjit. ■

Govvideaddji: Maarit Markussen

Ođđa mátkkošteaddjiid-terminála

Bearjadaga njukčamánu 24. beaivvi 2006 lei Romssa fylkka kollektiivojohtolaga mearkabeaivi. Birrasa ja johtolaga fylkkaráđđi Mariam Rapp rabai almmolaččat ođđa mátkkošteaddjiidterminála Finnsnesis.

Terminála huksejuvvomin. Govvideaddji: Kjell Olav Olaussen

Rahpansártnistis giittii fylkkaráđđi arkitekt A3 ja huksejeaddji, Nor-Team AS, buori barggu ovddas, ja lihkuhii fylkkasuohkana, Finnsnesa ja Leangaviikka suohkaniid ođđa vittiin.

Govvideaddji: Gunnar Davidsson Ragnar Olsen, viisadáiddár geas leat ruohttasat Finnsnesis, doalai dáiddalaš oasi rahpamis. Terminálie lea rahppojuvvon gáffádat, ja terminála gohčodit dál dávjá "Unna kulturvisožin". ■

Prošakta Northern Maritime Corridor (NMC)

Prošakta Northern Maritime Corridor (NMC) lea viiddis interreg-prošakta mas leat oas-sálastit iešguđet fylkkain/regiuvnnain, hámmaniin ja fievrridanfitnodagain Eurohpas ja Davvi-Oarje-Ruoššas. Eará guvllolaš oas-sálastit leat Oarje-Flandern (Belgias), Aberdeenshire (Skottlánddas) ja Humberside (Englándas). Dat Norgga fylkkasuohkanat mat leat

mielde, leat Rogalánda, Møre- og Romsdal, Vest-Agder ja Finnmárku.

Gálvvut geainnus fatnasiai

Gálvvofievrrideapmi geainnud mielde lea šaddamin dađistaga stuorat váttisvuohtan dálkádaga/birrasa ja johtolatlihkuisvuodaid hárrái. NMC geahččala vaikko mo láhčit diliid ja váikkuhit eiseválddiid, fitnodagaid ja hámmaniid eanet gálvvuid fievrridit fatnasiin. Dan lassin ahte dan gánnáha unnit biras-/dálkkádatčuovvumušaid geažil, de gánnáha dan dahkat ekonomalaččat ge buot fievrridanfierpmádagaid beavttálmahtimiin ja eanet ealáhusovddidemiin hámman- ja riddoregiuvnnain.

2006 válddii Romssa fylka badjelassat oktiordnet NMCa (WPF) bargopáhka mii

čalmustahtá petroleii guoski fievrrideami, ja ovttasbarggu oassálastiiguin Ruošša bealde. Ovttasbarggu ulbmil lea ásaheit mariitiimma gálvvovuttuid EU/Stuorabritánia ja Norgga/Ruošša gaska. Dát miellidbuvttášii dávjjit ja eanet gálvvofievrrideami, ja vel oas-sálastiid ovttasbarggu.

Deháleamos doaimmat 2006:

- Workshop St. Peterburggas. Fáddá lei fievrridanhástalusat Petroleaovddideami oktavuodas Barentsregiuvnnas. Ledje 100 oasseváldi EUs, Norggas ja Ruoššas.
- Vuolleprošavtta (Barents sea intermodal services (BASIS)) ásaheapmi, mii árjjalaččat bargá gilvalannávccalaš molssaevttuid ásaheimiin fievrridit gálvvuid Barentsregiuvdnii ja olggos Barentsregiuvnnas.

EKONOMIJA JA HÁLDDAHUS

Viste- ja opmodatguovddáš

Ekonomiija ja hálddahusa fylkkaráđđi Paul Dahlø (BB)

Ekonomiija- ja hálddahusa ovddasvástádussii gullet ekonomiija, bargit, IT, diehtjuohkin, viste- ja opmodathálddašeapmi, jussa ja kantorhálddahuslaš resurssaid ollislaš hálddašeapmi.

Etáhtahoavda Jan Inge Hille

Govvideaddji: Liisa Koivulehto

Etáhta lea organiserejuvvon guđa guovddážin/ossodahkan ja vel advokáhtakantuvran ja dan hálddaša 2007 rájes hálddašanhoavda. Guovddážit ovddastit iežaset surggiin dárbbalaš njunušgelbbolašvuoda fylkkasuohkanlaš hálddahuslaš hálddašeamis ja nannejit etáhta hálddahusa dárbbuid ja gelbbolašvuoda mielde.

Ekonomiija ja hálddahusa etáhtas ledje 2006 sullii 100 bargi ja 102 miljon ruvdnosaš nettobušeahhta.

Dan lassin etáhtas lea ovddasvástádus:

- Vistehivvodagas mii odđajagimánu 01. b. 2006 lei 246 000 m² sturrosaš. Vistehivvodagas leat skuvlavisttit, hálddahusvisttit, valáštallanhállat, bátnedivšohogat, bealjehisčalmmehemiid guovddáš, ássanvisttit ja mánáidgárdit
- Opmodagaid ja visttiid ja vel tomtaparseallaid vuovdimis
- Breivika joatkkaskuvlla ja BÁTNI-vistti (mii lea bátnedoavttiroah-pahusa/gelbbolašvuodaguovddáža odđavisti Romssa gávpogis) odđahukseamiid doaimmain

Opmodagaid vuovdin 39 miljon ruvnno ovddas

Romssa fylkkasuohkan čadahii 2006 fylkkasuohkana ássanvisttiid, Breivanga ovddeš joatkkaskuvlla ja muhtun tomtaparseallaid vuovdima oktiibuot 39 miljon ruvnno ovddas. Vuovdimat čadahuvvojedje fylkkadiggemearrádusa čuovvleapmin vuovdit visteopmodagaid 73,3 miljon ruvnno ovddas áigodagas 2005-2007.

Skuvlavisttit

Fylkkadiggi lea mearridan ahte áigot bidjat Romssa maritiimma skuvla vuovdimassii rabas márkanis. Opmodat lei vuovdimassii borgemánu gitta juovlamánnui, muhto ii oktage addán dakkár fáladaga mii lei távstta lahka ge. Fylkkadikkis juovlamánu 2006 rievdaduvvui ášši nu ahte vistti oasit galget bisuhuvvot joatkkaskuvlan sullii 500 oahppái ja ahte osiid sáhhtá vejolaččat vuovdit. Lea álggahuvvon ovttasbargu Sparebank1 Nord-Norge:in ja opmodatfitnodagain Pellerin AS:in ovddidit opmodaga joatkkaskuvlan ja “ealáhugárdin”.

Breivika joatkkaskuvla lea viiddiduvvon ja rievdaduvvon viehka ollu manjimus jagiid. Skuvla lea viiddiduvvon 8 000 m²:in ja 4 000 m² lea rievdaduvvon. Prošeavtta golut leat oktiibuot badjel 250 miljon ruvnno ja dat lea okta stuorámuš prošeavtain maid Romssa fylkkasuohkan lea čadahán.

Čakčat 2006 váldjuvvui huksema marjimus oassi, birrasii 4 000 m², atnui. Dearvvašvuohta ja sosiála ja vel media ja gulahallan dat ožžo odđa oahpahuslanjaid. Jagi ovdal, čakčat 2005, válddii skuvla atnui lanjaid hotealla- ja biebmooávnasfágaide.

Birrasa čalmusteapmi

Fylkkaráđdi vállje ođasmuvvi energiija. Huksenprošeavttat mat leat čađahuvvon Romssa fylkkasuohkana namas marjimus ja-giid, liggejuvvojit fievridduvvon lieggačáziin.

Prošeavttain sáhtta namahit Breivika ja Breivanga joatkkaskuvllaid, Finnsnesa johtolat-terminála ja loahpas odđa båtnedivššohaga Andslimoenis. Visttit main lea fievridduvvon čáhceliggen, sáhttet geavahit eará liggengálduid go elfámu, ovdamearkka dihtii bioenergiija smáhkuin ja pelletsiin dahje liekkaspumppaid. Vai buoremusat láhčá diliid nu ahte sáhtta geavahit molssaeavttot molsašuvvi energiija, de válljejuvvojit dájvá vuollegisliekkasrusttegat nu mo láhtteliekkas. Gáidduslieggasa láhčín lea buot odđavisttiin ja biddjojuvvo visttiide maid rievdata doppe

gosa gáiddusliekkasfierpmádat lea ásahuvvon dahje plánejuvvon.

Energiijačuovvoleapmi, energiijagoziheapmi

Romssa fylkkasuohkanis leat bures vuoddu- duvvon dagaldumit energiijačuovvoleami ja energiijageavaheami diediheami hárrái, dat mearkkaša energiijačuovvolanvuogádat (EOS). Juohke vahkus registrerejuvvo energiijageavaheapmi mii mihtiduvvo vistti referánsaloguid ektui. Erohúsaid fuobmá johtilit ja de sáhtta čađahit doaibmabijuid. ■

Bargoaddipolitihkka

Romssa fylkkasuohkan lea stuorra ja duodalaš bargoaddi árjjalaš bargoaddipolitihkain. Fylkkaráđdi háliida iežas bargoaddipolitihkain váikkuhit dasa ahte fylkkasuohkan vásihuvvo buorin ja njuolggolaš bargobáikin. Mieldadjamušain ja buriid oktavuođai guin fágaservviide ja bargiidáittar-deaddjiide áigu fylkkasuohkan leat geasuheaddji bargoaddi.

Leat ollu searat biddjojuvvon ovddidit buriid jodiheaddjiid fylkkasuohkanis sihke gealbudemiin, jodiheaddjiárvoštallamiiguin ja bargobiraskártemiiguin. Adnojuvvo hui dehálažžan ovddidit jodiheaddjiid ja mielbargiid gaskavuodaid.

Eai leat seniorat ge vajáldahttojuvvon.

Seniorat leat stuorra joavku min bargiin. Sii máhttet ollu go leat ollu vásihan. Sii lea dehálaččat fylkkasuohkanii. Seniorpolitihka njuolggadusat mat mearriduvvojedje 2006, leat seniorpolitihka rámma. Dan siskkobealde galget jodiheaddjit válljet váikkuhangaskaomiid go álggahit báikkálaš doaibmabijuid. Lea lágiduvvon konferánsa mii ráhkkanahttá min boarráseamos senioraid penšonistadillái. Seniorpolitihkka lea jo čađahuvvon mángga bargobáikkis buriid bohtosiiguin.

Gaskamearálaš ahki

Romssa fylkkasuohkanis ledje 1 605 jahke-barggu 2006, maid gaskamearálaš ahki lei 49 jagi. Sullii 1/3 bargiin leat gaskal 50 ja 59 jagi ja sii leat 37,6 % bargiin. Riikka oahpaheadjiid gaskamearálaš ahki lea 49 jagi, ja nu lea Romssa fylkkasuohkanis ge.

Bargobiras

Ahkejuohku čájeha ahte 2006 ledje 429 bargi gaskal 58 ja 65 jagi. Sidjiide gusket Seniorpolitihka njuolggadusat.

Romssa fylkkasuohkana bargiid visogovva 2006

Ahke-joavku	Olbmuid lohku	Gaskam. ahki	Jahke-barggut	Proseanta
-20	3	19	1,5	0,09
20-29	90	25	54,9	3,40
30-35	329	35	264,1	16,40
40-49	506	45	423,9	26,40
50-59	687	55	603,9	37,60
60-69	308	62	255,9	15,90
70-	4	72	0,9	0,05
Oktiibuot	1 927	49	1 605,2	

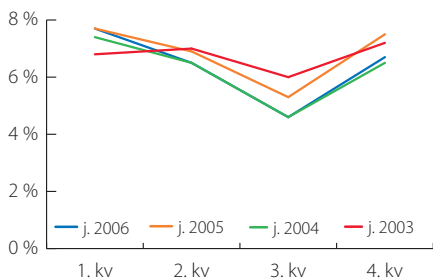
Bargobirrasa čalmusteapmi

Jávkan barggus lei Romssa fylkkasuohkanis jagi 2006 oktiibuot 6,9 % ja 6,8 % jagi 2005,

mii lea 1,4 % lassáneapmi. Oanehisáiggi jávkan lei 2006 1,6 % ja 1,7 % 2005, mii lea 5,8 % njiedjan. Guhkesáiggi jávkan lei 2006 6,9 % ja 5,1 % 2005, mii lea 26 % lassáneapmi.

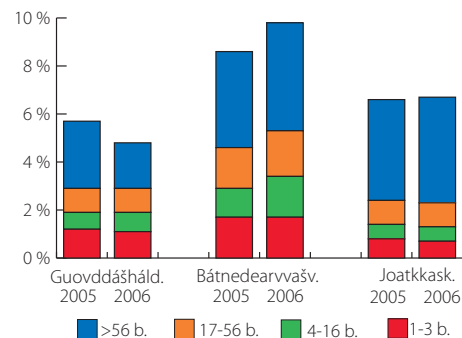
Guhkesáiggi jávkan guovddášhálddahas lea njiedjan, oanehisáiggi ja guhkesáiggi jávkan lea lassánan bátnedearvvašvuodas ja lea viehka alla guhkesáiggi jávkan skuvlasuorggis.

Buozalmasjávkan 2003–2006

Buozalmasjávkan juohkáseapmi agi mielde čájeha ahte seniorain lea alit jávkan go dat mii lea gaskameari, ja ahte dat lea stuorámuš nissonenain ja ahte jávkan lea lassánan 60 jagi boarráset nissonolbmui 2005:s 2006:i.

Buozalmasjávkanstatistihka 2005 ja 2006

SEARVADAHTTI BARGOEALLIN (SB)

Heggena joatkkaskuvlla badjelaš 65 bargis Hárštás lea gaskamearalaš ahki 53 jagi. Vaikko sii leat alla agis, de lea buozalmasjávkan dušše 3,4 %. Bargit ieža gáddet ahte sivva dasa lea ahte sis lea lotnolas dávggasvuohka ja gudnejahttin, ja ollu leikošanmiella. Suohkaniid Guovddášlihttu válljii skuvlla mánu SB-doaimmahussan miessemánus 2006.

Vuosttaš maid oahppit ja oahpaheaddjit deivet go bohtet Heggena joatkkaskuvlii, lea áspas saláhtabára čuvges ja rabas kantiinnas. Šokoláda ja bruvsat leat hilgojuvvon ja dan sadjái leat bohtán šaddosat, saláhta ja juhkančáhceseallus. Oahppiide illun. ■

"Mii leat álbmotdearvvašvuoda čuovgatoardna", dadjá Heggena joatkkaskuvlla duhtavaš rektor, Ole-Martin Linaker. Govvideaddji: Signy Svendsen

Diehtjuohkinguovddáš

Bálvalusaid eanet digitálen

IT-guovddáš lea veahkehan čađahit fylkkasuohkana IKT-strategiija "Det Digit@le Troms 2007" ovtta etáhtaguin. Guovddášis leat leamaš vuoddostruktuva ja hálddahaslaš bálvalusaid, bátnedearvvašvuodavuogadagaid ja máhttohálddaseami digitálen. Buot fylkkasuohkanlaš ovttagat leat čadnojuvvon guovddášhálddassii šuvgefierpmádagain ja dát lea buoridan dihtoriid, telefonnaid ja videokonferánsaid ovttasdoaimma. ■

Ángiruššet rumašlaš lášmmohallamiin bargobáikkiin

Romssa fylkkaráđđi várrii 2006 170 000 ruvno jahkásaš rumašlaš lihcadeami prošeaktii. Prošeavtta ulbmil lea leamaš lasihit rumašlaš lášmmohallama bargobáikkiin, ja buoridit barguiboahntinfáktoriid. Dan lassin lea áigumuš leamaš ahte doaibmabidju galggašii váikkuhit positiivvalaččat buozalmasjávkamii, ja ovddidit buori psykososiála bargobirrasa.

Sállira joatkkaskuvla Romssa gávvpogis lea prošeavtta okta oassálasti. Skuvla lea earret eará čađahan pedagogalaš bargiide diibmosaš lášmmohallama bargoaiggis. Dalle besset bargit hárjehallat ja lášmmohallat bargoguimmiideasetguin, seammás go eambo movttáskit hárjehallat dalle ge go eai leat bargobáikkis. Prošeaktaruđat leat earret eará geavahuvvon

oastit hárjehallanbiergasiid, pulsadiimmuid ja lávkelohkkiid, skuvlla hárjehallanlatnja lea rustejuvvon, ja fálljuvvo hárjehallanprográmma dárbu mielde. Lágiduvvojit doaimmat olgun ge, ja plánenbeivviid maid fuolahuvvo rumašlaš lihcadeapmi. De leš oaidnit mo dat váikkuha buozalmasjávkamii ja bargobirrasii, muhto bargit goittotge liikojit dása. ■

Diimmu allapulsahárjehallan lea čađahuvvon. Váiban, muhto ilolaš bargit Fylkkaviesus, gurut bealde olgeš guvlui: Trine Hennig, Åse Flydal, Rita Tapper, Eva Turid Ranheim, Bjørg Bertheussen ja hárjeheadđji Karen Anne Løkken, gii lea fysioterapevta Elisabeth-guovddázis. Govvideadđji: Klara Johansen

Foto: Maarit Markussen

Diehtujuohkinguovddáža ovddasvástáduš lea fylkkasuohkana olgguldas ja siskkáldas diehtujuohkin, earret eará fylkasuohkana ruoktosiidduin interneahtras, www.tromsfylke.no. 2006 ráhkaduvvui oanehis diehtujuohkinfilbma Romssa fylkka birra mii biddjojuvvui min ruoktosiidui. Filbma maid TV-Tromsø lea ráhkadan, vuittii 2006 čavčča "Kánálagolli" báikkálaš tv-suorggi Oscar-lágan gilvvus.

Fylkkaráđđi lea hirpmus duhtavaš dán bohtosii, ja dan mielas ruđat mat juolluvvojedje buvttadussii, leat bures geavahuvvon.

Jury mielas lei filbma eahpitkeahttá buoremus dain sisasáddejuvvon bargu. "Filbma ulbmil lei máinnustit Davvi-Norgga, ja dan ulbmila dat

vissásit lea ollašuhtán, "dadjá jury viidáseappot. Filbma leat nuorra báikkálaš searat ráhkadan. Torkel Riise Svenson ja Terje Andre Nymark dat leaba buvttadan dán filbma mii čájeha veaháš min fylkka stuorra šláddjiivuodas. Gaute Barlindhaug lea komponeren musihka. ■

Diehtujuohkinguovddáš

"Kánálgull" diehtujuohkinfilbma

JAGI 2006 EKONOMIJA

Ekonomiijahálddašeami bajimus ulbmil

Fylkkasuohkana ekonomiijahálddašeapmi galgá váikkuhit hukset ja bisuhit luohttámuša dasa ahte fylkkasuohkan čadaha iežas doaimmaid riehta ja gutnálaččat, ja ahte fylkkasuohkana árvvut ja resurssat hálddašuvvojit beaktilit ja fuolalaččat.

Jagi 2006 badjebáza

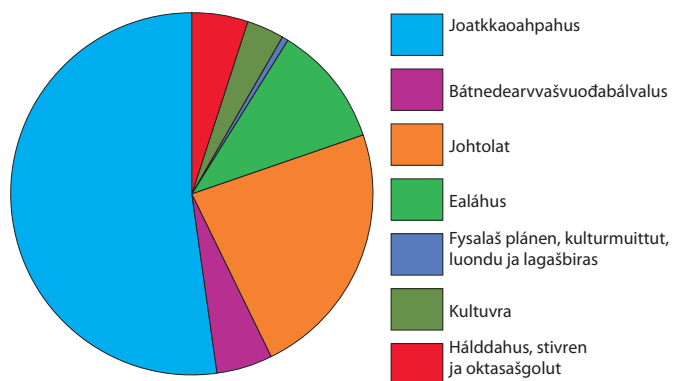
Jagi 2006 doaibmarehketdoallu loahpahuuvui 25,6 miljon ruvdnosaš badjebáhčagiin. Supmi sáhtta geavahit 2007 bušehtti/rehketdollui. Jagi 2005:s lei 16,1 miljon ruvdnosaš vuollebáza.

Netto doaibmagolut – juohke suorggi oassi

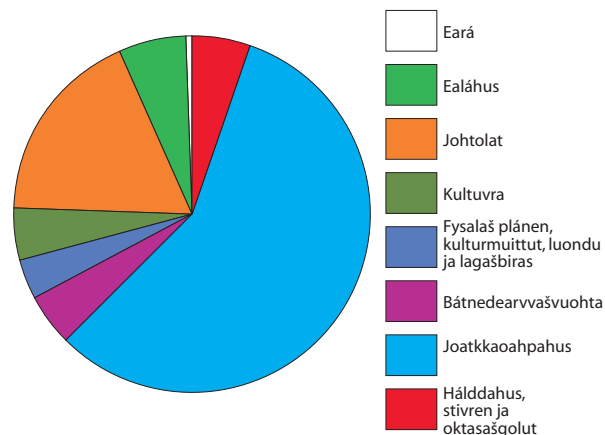
Joatkkaoahpahuš ja johtolat leat dat stuorámuš suorggit maid fylkkasuohkana friddja sisaboadut (vearru ja rámmadoarjagat) ruhtadit. Dát dagahit oktiibuot badjel 75 % Romssa fylkkasuohkana netto bušehtas.

Kultursuorgi ja plána- ja ealáhussuorgi ruhtaduvvojit eanaš merkejuvvon stáhtadoarjagiiguin mat eai gula friddjabođuide. Dát ii boađe oidnosii govvošis 1 mii čájeha jagi 2006 netto doaibmagoluid - juohke suorggi oassi. Govvus 2 čájeha juohke suorggi oasi jagi 2006 brutto doaibmagoluid buot Norgga fylkkasuohkaniin, earret Oslos.

Govus 1: Romssa fylkkasuohkana jagi 2006 netto doaibmagolut – juohke suorggi oassi

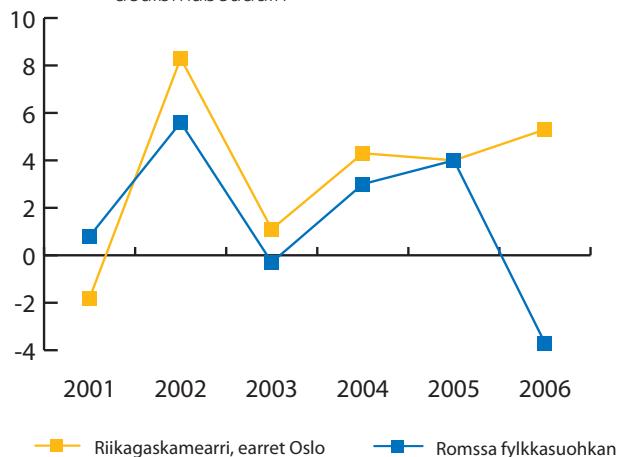
Govus 2: Jagi 2006 brutto doaibmagolut buot fylkkasuohkaniin earret Oslos

Negatiiva netto doaibmaboáđus

Romssa fylkkasuohkanis lei 2006:s 83,5 miljon ruvdnosáš negatiiva netto doaibmaboáđus. Dat vástida -3,7 % brutto doaibmaboáđuin. Jagi 2005 lei 79,8 miljon ruvdnosáš positiiva netto doaibmaboáđus. Dat vástidii 4,2 % brutto doaibmaboáđuin, ghč. tabealla 1 – jagi 2006 doaibmarehketdoallu. Fylkkasuohkaniid, earret Oslo, riikagaskamearri čájeha ahte positiiva netto doaibmaboáđus lea 5,3 % sisaboáđuin, ghč. govvosa 3.

Govus 3: Netto doaibmaboáđus proseantan brutto doaibmaboáđuin

Netto doaibmaboáđus čájeha doaibmabohtosa marjago reanttut ja oassemávssut leat máksojuvvon, ja čájeha mii fylkkasuohkaniid báhcá sajušteamiide ja investeremiidda. Nu lea netto doaibmaboáđus dehálaš sturrodat go galgá árvvoštallat "ekonomiija dearvvašvuodadili" dahje fylkkasuohkana doaibmanfriddjavuoda.

Tabealla 1: Jagi 2006 doaibmarehketdoallu – Romssa fylkkasuohkan

DOAIBMAREHKETDOALLU 2006

DOAIBMABOÁĐUT	2006	2005
Geavaheadjimávssut, eará vuovdin- ja láigoboadut	-100 616 601	-99 053 226
Ruhtasirdimat main lea gáibádus vuostáiváldái	-279 957 088	-263 124 725
Rámmadoarjja stáhtas	-858 979 879	-781 687 979
Eará stáhtadoarjagat	-502 302 334	-319 311 994
Eará ruhtadoarjagat	-1 315 463	-2 486 178
Sisaboahito- ja opmodatvearru	-552 982 556	-512 220 203
SUBMI	-2 296 153 921	-1 977 884 306

DOAIBMAGOLUT

Bálkkát ja sosiála golut	860 767 112	838 642 638
Oastimat mat leat mielde suohkana buvttadeamis	421 972 950	393 773 108
Oastimat iežas buvttadeami sadjái	333 226 527	335 595 943
Ruhtasirdimat	778 255 360	360 973 521
Árvvuolideamit	85 266 680	86 462 505
Juogaduvvon golut	-997 630	-3 601 431
SUBMI	2 478 490 998	2 011 846 285

BRUTTO DOAIBMABOÁĐUS **182 337 077** **33 961 979**

OLGGOBEALI FINÁNSASIRDIMAT

Finánsaboadut (vuoitut ja reantoboadut)	-75 745 235	-81 872 010
Finánsagolut (reanto- ja oassemáksogolut)	62 141 983	54 552 959
SUBMI	-13 603 252	-27 319 051
Árvvuolideamiid vuostepoasta	-85 266 680	-86 462 505

NETTO DOAIBMABOÁĐUS **83 467 145** **-79 819 577**

SAJUŠTEAMIT

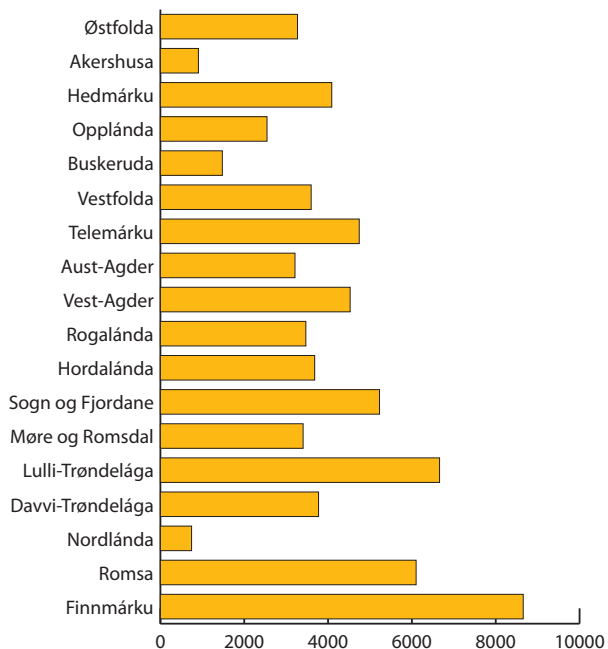
Ovddit jagiid rehketdoalu dáfus uhcitgolahusa geavaheapmi		
Háldenfoanddaid geavaheapmi	-2 306 128,87	-2 608 420,12
Čadnojuvvon foanddaid geavaheapmi	-166 356 877,33	-15 087 099,66
Máksinnávcca geavaheapmi	0,00	-12 621 443,07
SUBMI	-168 663 006,20	-30 316 962,85
Sirdojuvvon investererehketdollui	39 135 877,16	10 517 936,96
Sajušteamit háldenfoanddaide	2 023 527,00	7 043 406,88
Sajušteamit čadnojuvvon foanddaide	18 442 583,46	92 575 195,93
SUBMI	59 601 987,62	110 136 539,77
Rehketdoallovuodu eanetgeavaheamit/uhcitgeavaheamit	-25 593 873,27	0,00

Suohkansuorggi friddjaboáđut leat sisaboahito- ja opmodatvearru ja rámmadoarjja stáhtas. Romssa fylkkasuohkana vearrosisaboáđut lassánedje 7,96 proseanttain 2006:s (nominealla lassáneapmi). Romssa fylkkasuohkanis lea uhcit vearrosisaboahito juohke áidna ássis go muđui riikagaskamearis, ja danne oažžu sisaboáđut dássejeddji doarjaga. Dat lei 77,8 miljon ruvno 2006 ovddas ja lea rámmadoarjaga oassi.

Loatnavealgiid lassáneapmi

Brutto loatnavealgiid ledje 2006 loahpageahčen buohkanassii 1 046,2 miljon ruvno. Dat lea 275,4 miljon ruvno lassáneapmi 2005 rájes. Stuorámus loanat leat váldojuvvon Breivika bátnedearvašvuodavistái. Govus 4 čájeha ahte Finnmarkku ja Lulli-Trøndelága lea stuorát netto loatnavealgi juohke ássi nammii go Romssas.

Govus 4: Netto loatnavealgi 2006:s juohke ássi nammii ruvnuin

Oasusvuoitu

Ossosat ja oasit leat girjejuvvon 394,6 miljon ruvnuin 31.12.2006 muttus. Dušše fylkkasuohkana oasuspoasta Troms Kraft ASas lea girjejuvvon 300 miljon ruvnuin. Troms Kraft AS mávssii 60 miljon ruvno vuoitun Romssa fylkkasuohkanii sihke jagiid 2003, 2004, 2005 ja dál jagi 2006. Dan lassin oaččui fylkkasuohkan 1,7 miljon ruvno vuoitun Nord-Troms Kraftlag:s jagis 2006 jagi 2005 rehketdoalu vuodul. Muđui oaččui fylkkasuohkan máksojuvvot 6,6 miljon ruvnoš liigevuoitu 2005 ovddas Nord-Troms Kraftlag:s.

Tabealla 2: Dássádat 2006:s – Romssa fylkkasuohkan

OPMODAGAT	2006	2005
(A) RÁHKADUSÁRVVUT		
Gitta opmodagat ja ráhkadusat	2 197 136 485	1 921 402 963
Reaiddut, mašinnat ja fievrut	44 682 376	43 158 738
Loanat earáide	19 737 369	34 295 841
Ossosat ja oasit	394 621 377	405 774 637
Penšuvdnaruđat	1 434 138 336	1 296 221 638
SUBMI	4 090 315 943	3 700 853 817
(B) JOHTOÁRVVUT		
Oanehisáiggigáibádusat	167 726 776	100 715 945
Dáhkádusmávssuid erohusat	62 803 353	43 874 394
Obligašuvnnat	4 000	4 000
Ruđat, kássas ja bájkkus	566 468 987	343 497 169
SUBMI	797 003 116	488 091 507
SUBMI OPMODAGAT (A + B)	4 887 319 059	4 188 945 324

IEŽASKAPITÁLA JA VEALGI

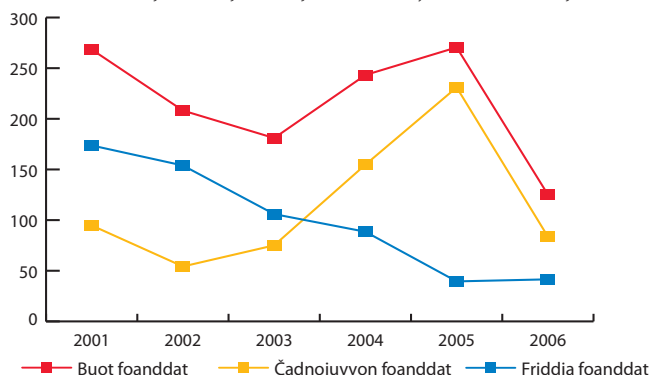
(C) IEŽASKAPITÁLA		
Háldenfoanddat	-9 681 618	-14 518 042
Čadnojuvvon doaimafoanddat	-82 668 171	-230 582 465
Luovos investerenfoanddat	-204 031	-23 691 462
Čadnojuvvon investerenfoanddat	-77 280	-444 507
Rehketdoallovuodu uhcitgeavaheamit	-25 660 739	0
Rehketdoallovuodu eanetgeavaheamit	477 102	0
Govččakeahtttá investerenrehketdoalus	34 470 829	25 627 005
Máksinnákka	71 706 876	71 706 876
Kapitalakonto	-1 456 082 684	-1 418 687 905
SUBMI	-1 467 719 715	-1 590 590 500
(D) VEALGI		
Penšuvdnageatnegasvuodát	-1 662 796 172	-1 527 197 934
Eará loanat	-1 046 188 430	-770 817 697
Guhkeáiggivelggiid submi	-2 708 984 602	-2 298 015 631
Eará oanehisáiggivealgi	-700 989 922	-286 392 846
Dáhkádusmávssuid erohusat	-9 624 819	-13 946 347
Oanehisáiggivelggiid submi	-710 614 741	-300 339 193
SUBMI	-3 419 599 343	-2 598 354 824
SUBMI IEŽASKAPITÁLA JA VEALGI (C + D)	-4 887 319 059	-4 188 945 324

Geavatkeahces loatnaruđat	85 226 694	26 325 070
Eará memoriakontut	1 844 121	2 344 121
Memoriakontuid vuostekontu	-87 070 815	-28 669 191

Foandarudaid njedjan

2006 loahpageahčen lei friddja foandarádju, dm. háldenfoanddat ja friddja investerenfoanddat, ghč. tabealla 2, 9, 9 miljon ruvno, mii lea 28,3 miljon ruvno njedjan 2005 rájes. Čadnojuvvon hálden- ja investerenfoanddat dahke 82,7 miljon ruvno, mii lei 148,3 miljon uhcit go 2005:s. Buot foanddaid submi 2006 loahpas lei 92,6 miljon ruvno. Dat lei 176,6 miljon ruvno uhcit go bálddastahtta jagi 2005 supmiin.

Govus 5: Foandarádju 2001:s ja dan rájes – Romssa fylkkasuohkan (miljon ruvnno)

Mearkkašahhti investeremat bátnedearvvašvuodasuorggis

Romssa fylkkasuohkana brutto investerengolut ledje 2006 sul-
lii 366,6 miljon ruvnno. 2006 investeremiin geavahuvvojedje 43%
bátnedearvvašvuodasuorgái ja 28 % johtolatsuorgái.
Oahpahus suorggi oassi lei sullii 23 %.

Bátnedearvvašvuodasuorggis gárte 2006:s 158,6 miljon ruvnno huk-
sen- ja ráhkadusgollun Breivika Bátnedearvvašvuodaviesu olis (Davvi-
Norgga Bátnedoavttiroahpaha oktavuodas), ja 0,5 miljon ruvnno
mávssii álggahit Málattuomi Bátnedivššohaga huksema. Dan lassin
ledje miljon ruvnno huksen- ja biergasiid oastingolut Davvi-Norgga
bátnedivššohatbálvalusa gelbbolašvuodaguovddáži (TkNnii).

Johtolatsuorggis ostojuvvojedje rusttegat 13,5 miljon ruvnno
ovddas elektrovnnalaš bileahttavuogádahkii, ja 3,9 miljon ruvnno
geavahuvvojedje uđassihkkarastimii Ártnis ja 35,2 miljon ruvnno
uđassihkkarastimii Isberganis.

Dan lassin leat 2006:s golahan earret eará dáidda investeremiidda:

- 2004–2007 fylkkageaidnoplána nannemii: 22 miljon ruvnno
- Fylkkageainnuid lassedivumiidda 2006–2007: 19,9 miljon ruvnno
- Fylkkageaidnošaldidiid, dulvehágiid divvumiidda: 3,5 miljon ruvnno
- Fylkkageainnu 271 Vangshamn - Lysnes oljočivremii: 1,1 miljon ruvnno
- 2000–2003 fylkkageaidnoplánas báhcán lassenannemiidda: 0,2 miljon ruvnno

Oahpahussuorggis ledje earret eará Breivika joatkkaskuvlla ja Breivan-
ga joatkkaskuvlla huksen- ja ráhkadusgolut 51,3 miljon ja 17,8 miljon
ruvnno. Goappašiid Romssa gávpoga skuvllaid huksenprošeavttat
gárvvistuvvojedje 2006:s.

Tabella 3: Jagi 2006 investerenrehketdoallu – Romssa fylkkasuohkan

INVESTERENBOAĐUT	2006	2005
Doaimbiergasiid ja gittaopmodagaid vuovdin	-36 325 227	-54 799 912
Ruhtasirdimat buhtadusgáibádusain	-3 512 036	-7 533 678
Ruhtasirdimat stáhtas ja earáin	0	0
Reantoboadut, vuoiu ja ruhtalokten		0
INVESTERENBOAĐUID SUBMI	-39 837 263	-62 333 590
INVESTERENGOLUT		
Bálkkát ja sosiála golut	62 296	142 604
Oastimat mat leat mielde suohkana buvttadeamis	296 352 473	206 669 873
Oastimat suohkana iežas buvttadeami sadjai		
Ruhtasirdimat	57 224 117	46 303 687
Reantogolut, provišuvnnaat ja eará finánsagolut	34654	2 090
INVESTERENGOLUID SUBMI	353 673 540	253 118 254
FINÁNSAGOLUT		
Oassemáksogolut	0	139 998 960
Loanat earáide	2 146 065	4 969 537
Ossosiid ja osiid oastin	12 913 525	18 066 732
Sajušuvvon friddja investerenfoanddaide	0	55 262 550
Sajušteamat čadnojuvvon foanddaide		0
Sajušteamat geavahanruhtan	0	4 771 648
FINÁNSASIRDIMIID SUBMI	15 059 590	223 069 427
RUHTADANDÁRBU	328 895 867	413 854 092
RUHTADEAPMI		
Loatnageaivaheapmi	-242 833 625	-227 033 680
Vuostáiváldojuvvon oassemávssut loanain	-2 997 037	-774 367
Ossosiid ja osiid vuovdin	-6 285 580	-8 713 400
Ruhtasirdimat doaimbarehketdoalus	-39 135 877	-10 517 937
Háldenfoanddaid geaivaheapmi	-4 741 236	-3 868 520
Friiddja investerenfoanddaid geaivaheapmi	-3 185 967	-105 695 127
Čadnojuvvon foanddaid geaivaheapmi	-367 227	-895 500
Máksinnávcca geaivaheapmi	0	-30 728 557
RUHTADEAMI SUBMI	-299 546 549	-388 227 087
Mávsskeahhtá/geavatkeahhtá	29 349 318	25 627 005

Dan lassin šattai 2006:s huksen- ja ráhkadusgollun čuovvovaš
fylkkasuohkanlaš oktasašprošeavttaide joatkkaskuvllain:

- Fierpmádatelektronhikka IT: 6,7 miljon ruvnno.
- Oktasaš skuvlaneahtta IT: 1,8 miljon ruvnno. ■

Fylkkagovastat ovddasta suohkanlaš iešmearrideami ja lea fylkkasuohkana doaimmaid dovdomearka. Romssa fylkka govastat lea griffa mii lea gollejuvvon rukses vuđđui. Griffa lea máinnassivdnáduš, lahkkaí ledjon ja lahkkaí goaskin. Dolin Bjarkeaju sohka geavahii dan dovddaldahkanis, dat lei 1200- ja 1300-logus Norgga riggámuš ja fámoleamos sogaid searvvis. Báron Bjarne Erlingsson Bjarkeajus gii jámii 1313, geavahii griffa dovdomearkan. Su opmodatviidodahkii gulle jáhkkimis dálá Romssa fylkka stuorra oasit man dihtii su govastat árvaluvvui fylkka govastahkan. Griffa govvida goaskima roahkkatvuoda ja ledjona fámuid.

Heasttagazzarásit leat beaiveráddagis "Elsa"-nammasaš guollejielli guoras Langnesis Romssasullos. Govvideaddji: Bjørnar G. Hansen

TROMS fylkeskommune

ROMSSA fylkkasuohkan

Vil du ha denne årsrapporten på samisk?

Du kan bestille den ved å ringe til Troms fylkeskommune tlf 77 78 80 00, du finner den også på våre nettsider www.tromsfylke.no i venstre meny under publikasjoner/rapporter

Hálliidat go don dán jahkedieđáhusa sámegillii?

Don sáhtát dingot dan Romssa fylkkasuohkanis telefovnnas 77 78 80 00, don gávna dan maiddá min neahttasiidduin www.tromsfylke.no gurut bealde almmuhusaid/raporttaid vuolde.

Troms fylkeskommune
Romssa fylkkasuohkan
Fylkeshuset
Poastaboksa 6600
9296 Romsa
Tel. +47 77 78 80 00
Fákša +47 77 78 80 01
www.tromsfylke.no